7709.

REDACCIÓ, ADMINISTRACIÓ, SUBSCRIPCIONS I PUBLICITAT: Vallespir, 171, baixos, Barcelona, 14. Telèfons: 321 21 54, 321 22 58, 321 23 00 i 321 27 58. DISTRIBUCIÓ: Pròpia (Vallespir, 171) i DISCONSA (Cardenal Reig, Barcelona). EDITA: Partit Socialista Unificat de Catalunya. IMPRESSIÓ: INGEMESA, Cardenal Reig, s/n, Barcelona, telèfon: 334 20 00. DIPÒSIT LEGAL: B 16948–77. GERÈNCIA: Lluís Gabarda i Anna Segura. SUBSCRIPCIONS: Isabel Romera. DIRECCIÓ: Joan Busquet.

23 al 29 de novembre de 1978

Número: 554 Preu: 25 pts.

PROLETARIS DE TOTS ELS PAÏSOS: UNIU-VOS!

treball

ÒRGAN CENTRAL DEL PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA

REDACTORS I COL·LABORADORS: Enric Vives (cap de redacció), Rafael Prades, Joan Sanjuan, Ignasi Riera, Antoni Batista, Pere Vila, Enric Cerdà, Francesc J. Castellanos, Albert Presas, M. d'Amposta, L. López del Castillo, Joaquim G., Antoni Lucchetti, Víctor Mora, Josep Manel Navarro, Teresa Pàmies, Pérez de Olaguer, Rafael Ribó, Francesc Rodon, Marta Rosés, Ruiz de Villalobos, Antoni Segarra, Jordi Teixidor, Francesc Vallverdú, Manuel Vázquez Montalban, Rodrigo Vázquez Prada, Pedro Vega, Manuel C. Vidal. CORRESPONSALS: Magda Ballester, Àngel Lacalle, Manuel Luís, Josep Maria Porta, Josep Quintanas, Enric J. Ricart, Josep Sivilla. SECRETÀRIA DE REDACCIÓ: Núria Clares. FOTOGRAFIA: Jordi Morera i Enric Quintana. CONFECCIÓ: Jaume Ribé.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

1. Queda derogada la Llei 1/1977, de 4 de gener, per a la Reforma Política, com també, en la mesura que no estiguessin ja derogades per l'esbans esmentada llei, la de Principis Fonamentals del Moviment de 17 de maig de 1958, el Fur dels Espanyols de 17 de juliol de 1945, el del Treball de 9 de març de 1938, la Llei Constitutiva de les Corts de 17 de juliol de 1942, la Llei de Successió a Cap de l'Estat de 26 de juliol de 1947, totes elles modificades per la Llei Orgànica de l'Estat de 10 de gener de 1967 i, en els mateixos termes, a Llei de la Carrera i la de Referèndum Nacional de 22 d'octubre de 1945.

2. En la mesura que pugui conservar alguna vigència, es considera definitivament derogat el Reial Decret de 25 d'octubre de 1839 en allò que pogués afectar les províncies d'Àlaba, Guipúscoa i Biscaia.

En els mateixos termes es considera definitivament derogada la Llei de 21 de juliol de 1876.

3. També queden derogades totes quantes disposicions s'oposin al que estableix aquesta Constitució.

QUEDEN DEROGADES TOTES LES LLEIS FRANQUISTES

SÍ a la CONSTITUCIÓ

El Consell Executiu de la Generalitat ha fet pública una declaració sobre el referèndum del text de la Constitució que es farà el dia 6 de desembre. Aquesta declaració va ser aprovada en la reunió del Consell de la Generalitat de dilluns i és assumida per tots els consellers de la Generalitat i el president Josep Tarradellas, tots els quals signen nominalment el text lliurat per a la seva publicació.

Declaració del Consell Executiu sobre el referèndum

La Generalitat demana el "sí"

Ciutadans de Catalunya: La jornada del pròxim dia 6 de desembre constitueix una data decisiva per a l'esdevenidor del nostre poble. Per aquest motiu el Consell Executiu de la Generalitat vol fer pública la seva posició.

La Constitució, elaborada per les primeres Corts democràtiques elegides a Espanya després de tants anys de dictadura, representa el marc que permet l'Estatut de Catalunya i una àmplia i sòlida autonomia.

Representa també la consolidació de la democràcia i és la millor garantia de la convivència. Acaba, per tant, amb els tràgics enfrontaments i obre una nova era per a tot el nostre poble.

Contra aquesta Constitució democràtica s'ha desfermat una onada de terrorisme que intenta desestabilitzar el país i impossibilitar la marxa cap a la normalitat i la concòrdia. El Consell Executiu denuncia amb tota fermesa els terroristes com uns enemics de la democràcia.

Aquesta Constitució, per altra banda, és la via de la solució dels greus problemes econòmics i socials que té plantejats el país i que només podran ésser superats en el marc de la democràcia.

En aquestes circumstàncies, l'abstenció significa desentendre's de la democràcia i dels greus problemes del país, sense oferir cap alternativa.

Per tant, el Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya considera que és necessària la resposta positiva de tot el poble de Catalunya davant de la Constitució. I crida tots els ciutadans a una participació massiva en el referèndum del dia 6 de desembre.

Aquest serà un vot contra la demagògia, per la democràcia, per les nostres llibertats, per l'autonomia de Catalunya.

Josep Tarradellas i Joan, president de la Generalitat de Catalunya.

Consellers de la Generalitat de Catalunya: Antoni Gutiérrez i Díaz, Jordi Pujol i Soley, Joan Reventós i Carner, Carles Sentís i Anfruns, Josep Maria Triginer i Fernàndez, Manuel Ortínez i Murt, Joan Josep Folchi i Bonafonte, Pere Pi-Sunyer i Bayo, Ramon Espasa i Oliver, Narcís Serra i Serra, Josep Roig i Magrinyà i Joan Codina i Torres.

Palau de la Generalitat, 20 de novembre de 1978.

Ja ha sortit

"Mundo Obrero" diari

Mundo Obrero
un diario para el pueblo
Ametrallado el cuartel de la Policía Armada de Basauri
ETA asesina otra vez
Dos policías muertos y once heridos
El Ministerio ordena una investigación sobre las medidas de precaución adoptadas
Declaración del PCE
Poner fin a la subversión y al terrorismo
Con este libro, esta niña crecerá en la libertad
Mundo Obrero
un diario para el pueblo
Es un voto por la autonomía
La Generalitat pide el sí a la Constitución
CC.OO. frente al golpismo y el terrorismo
Jornada nacional en las fábricas el 4 de diciembre
Persiste el silencio del Gobierno
¿Cuándo se informa a la opinión pública?
El presidente Suárez no debe visitarse en la Moncloa
Se abre una crisis de sucesión en Argelia
El presidente Bumedian, en coma

El primer número de MUNDO OBRERO diari és ja al carrer. No exactament el primer número, perquè encara que aquest guarisme marca l'edició, allò que s'esdevé de debò és la reaparició diària, després de gairebé quaranta anys que volem oblidar, de MUNDO OBRERO.

TREBALL. –que també fou un diari i també va haver de deixar de ser-ho per la mateixa causa brutal que MUNDO OBRERO– saluda la nova etapa quotidiana de la veu del Partit Comunista d'Espanya, que és també la nostra veu. I no solament TREBALL, sinó tots els comunistes catalans, tots els amics dels comunistes i, n'estem segurs, una gran part del nostre poble.

I perquè el considerem nostre, contribuirem a l'èxit de MUNDO OBRERO amb entusiasme. Precisament entre els acords de la reunió del Comitè Central del PSUC del passat cap de setmana (que publiquem a la pàgina 17) hi ha el compromís d'assegurar la difusió de MUNDO OBRERO diari.

Companys de MUNDO OBRERO: Us felicitem i us enviem una cordial abraçada.

La redacció de TREBALL

Editorial

Importància del referèndum

Per primera vegada sembla notar-se una coincidència general amb allò que els comunistes havíem advertit des de fa temps: que la culminació del procés constitucional podia posar a prova la nostra, encara feble democràcia. I, ara, el terrorisme d'ETA i la provocació extremista han pretès arribar al cor de l'Estat. L'assassinat de l'expresident del TOP, que ha sotraguejat l'aparell judicial, el metrallament de la caserna de la Policia Armada a Basauri, la grollera, però perillosa, paròdia de "Marxa sobre Roma" protagonitzada pels seguidors de Blas Piñar i, sobretot, la insubordinació i la conxorxa d'alguns oficials de les Forces Armades han abocat sobre el país la sensació que la democràcia està en perill.

No és una sensació gratuïta, malgrat que ningú no pugui pensar, avui per avui, en la possibilitat d'un cop d'Estat: la patriòtica actitud del ministre de Defensa i dels caps i oficials de les Forces Armades és una sòlida garantia. No és una sensació gratuïta, malgrat la fermesa i energia dels màxims responsables de l'Exèrcit, perquè l'escalada del terrorisme i de la subversió coincideixen amb una situació econòmica i social greu i amb una notable indeterminació del calendari polític. I amb un cert desencís de l'opinió pública, que no acaba de "tocar els beneficis" d'una democràcia que havia desvetllat tantes esperances.

La sensació del perill podria esdevenir, però, un perill real si les forces polítiques i socials, si el conjunt de les institucions espanyoles, no assumeixen amb tota responsabilitat les tasques que planteja el mateix procés constituent, contra el qual es dirigeixen els trets de la subversió i del terrorisme

I en primer lloc, el referèndum. No és casual que la proximitat del 6 de desembre hagi desfermat la crispació, el nerviosisme i la irracionalitat entre els qui saben que la Constitució significa l'enterrament de la vella legalitat franquista. Per això –com ha dit clarament Blas Piñar– volen impedir el referèndum o arribar-hi en unes condicions que facilitin els seus propòsits desestabilitzadors. Que no hi hagi referèndum o, si més no, que no hi hagi un sí massiu: aquest és l'objectiu dels enemics de la democràcia. Que pretenen que els ciutadans es tanquin a casa, transformant la indiferència en por i la desorientació en passivitat.

I per això és tan important el referèndum del 6 de desembre: del fet que hi hagi un sí massiu, que les forces polítiques i socials, i les institucions, siguin capaces de convèncer tothom que cal votar i que cal fer-ho afirmativament, depèn en bona mesura que allò que la Constitució permet, és a dir, consolidar la democràcia, conquerir les autonomies i avançar cap a transformacions socials de fons, es converteix en realitat. Els "ultres" ho saben i actuen en conseqüència: són precisament els ultres que poden capitalitzar les abstencions i els vots negatius. I no és debades recordar-ho als qui, amb el pretext que la Constitució manté zones d'ambigüitat i d'insatisfacció, fomenten irresponsablement el dubte o la indiferència.

La Constitució –ho hem dit moltes vegades– no és un bàlsam miraculós capaç, per si mateix, de donar solucions als problemes. Però la garantia que aquestes solucions s'abordin és precisament l'aprovació massiva del text constitucional. Altrament, el terrorisme i la subversió hauran aconseguit fer reeixir, si més no parcialment, els seus propòsits. I les insubordinacions aïllades d'avui, i els intents frustrats de cop sobre la Moncloa, i les paròdies de "Marxa sobre Roma" podran esdevenir alguna cosa més que anècdotes dramàtiques: el precedent d'una tragèdia.

filar prim — per RAFAEL RIBÓ

Constitució i dictadura

A mesura que s'aproxima la data del referèndum sobre la Constitució es van accentuant els perills d'intervencions que dificultin la consolidació de la democràcia. Les informacions sobre els intents de cops d'Estat semblen mostrar unes resistències de sectors dels poders fàctics a l'aprovació del text constitucional, en el seu redactat actual. Blas Piñar, amb una excessiva i sorprenent impunitat, convida oficialment a la rebel·lió. L'ultra dreta qualifica el text constitucional de contingut ateu i marxista. Des de cercles autoritaris, nostàlgics del passat, hom tem la Constitució.

És per això que val la pena recordar la contradicció existent entre Constitució i Dictadura, des d'una perspectiva teòrica, històrica i política. Teòricament la Constitució ordena la vida política amb criteris democràtics per evitar les actuacions arbitràries. Una constitució és superior, com a norma, als poders de l'Estat. Precisament aquella serveix per organitzar les formes de control entre els poders estatals, tot garantint els drets dels ciutadans. Històricament, les constitucions sorgiren per limitar els poders de les monarquies absolutes. Les constitucions foren els instruments que serviren per situar els monarques sota control parlamentari. Històricament també, cap dictadura o sistema de govern autoritari no ha tingut especial interès per dotar-se d'una constitució, ja que sense normes supremes hi ha més facilitat per exercir el poder amb un criteri arbitrari. A més, aquells règims han de superar la Constitució, norma suprema elaborada per voluntat democràtica de la població, amb textos com les "Leyes Fundamentales" del franquisme que substitueixen la potestat creadora originària dels ciutadans. Per últim, políticament, les constitucions, com tota norma del dret, són instruments en la lluita política. Com a tals instruments no són garanties definitives i totals enfront als intents de cop d'Estat, però sí són obstacles a abatre per qui vulgui governar d'esquena a la voluntat popular.

En definitiva, una constitució democràtica és símbol del pronunciament col·lectiu del poble, en veu dels seus parlamentaris i en la pròpia veu el dia del referèndum. Enfront d'ella, l'extrema dreta recorre al pronunciament individual o minoritari ("Alzamiento", per exemple) suplantant tota manifestació de la col·lectivitat, i revestint aquesta suplantació amb pretesos objectius de "salvació nacional".

La història de l'Estat espanyol en va plena, de "pronunciamientos" contra les constitucions, i el règim franquista arrenca de la derogació de la legalitat republicana, i es defineix de forma imprecisa i arbitrària a les "Leyes Fundamentales". Avui hi ha qui voldria ajornar el futur "reformant", per vies excepcionals, la Constitució abans que el poble la refermi amb el seu vot. Qui pretén això creu tenir tot el dret a "interpretar" la voluntat del poble.

Aquest és un element més que ens recorda que l'aprovació de la Constitució no posarà fi a les actituds autoritàries ni als greus problemes i hipoteques que heretem del franquisme. Però del mateix element es deriva la necessitat de prendre consciència de la importància de la Constitució. La participació majoritària i activa de la majoria dels demòcrates hauria de ser requisit imprescindible per consolidar la democràcia. Altra vegada la història ens ensenya que les llibertats no les regala ningú i que cal una seriosa mobilització popular per conquerir-les, defensar-les i aprofundir-les.

Durant els darrers anys, hem mirat les forces armades de cua d'ull, sense perdre-les de vista, després de tants anys d'escodrinyar-les amb expectació. De sobte, divendres passat, dia 17, més d'un va esbatanar els ulls i, gairebé sense adonar-se'n, es va trobar que tombava el cap. El pretès "cop de mà" a la Moncloa d'un grup de militars encapçalat pel tinent coronel de la Guàrdia Civil, Antonio Tejero, va ser el truc que va atraure tots els esguards. Per qui tingués dubtes, era la demostració que els perills d'involució, malgrat que limitats, encara no han estat del tot conjurats. També era la demostració que la ficció d'una democràcia consolidada no existeix i que cal baixar a la realitat d'una llibertat feble.

Gutiérrez Mellado: una actitud ferma i enèrgica

El país, pendent d'explicacions

"Operació Galàxia": el descens de la ficció a la realitat

Crònica política per PEDRO VEGA

Divendres 17, el rei Joan Carles seria fora de Madrid, a Mèxic, molts oficals a Ceuta i Canàries assistint a cursos especials i el tinent general Gutiérrez Mellado, ministre de Defensa, fent un recorregut per algunes guarnicions. La pretensió dels frustrats protagonistes del cop era detenir el president del govern, Adolfo Suàrez, i forçar un gabinet que tallés el procés constitucional. En algun medi oficial es va encunyar aquests dies, amb evident excés d'humor negre, el terme de "sanjurjadeta". Es podrien haver estalviat tan macabra al.lusió a temps passats. L'esgai inicial encara no va arribar a ser paït per tots els espanyols i els rumors, meitat veritat i meitat intoxicació informativa, arriben de tot arreu.

PENDENTS D'EXPLICACIÓ

El monarca va decidir, juntament amb Adolfo Suàrez, no suspendre el seu viatge americà per donar una sensació de serenitat. Però ja no es tranquil.litza aquest país amb gestos, i se li deu una explicació que no sigui la simple filtració, a través dels mitjans de comunicació, de versions diverses o de les notes oficials que la Junta de Caps de l'Estat Major ha adreçat a totes les unitats de les forces armades. Ambdues notes són una simple explicació dels fets i de les pretensions immediates dels implicats en la conspiració. Tanmateix, per damunt del secret sumarial, hi ha l'interès del poble espanyol a tenir una mínima seguretat de com es desenvoluparà el seu futur i fins on arriben les ramificacions del "cop de mà".

La necessitat d'un acord prolongat entre totes les forces polítiques apareix avui més urgent que mai en diferents cercles polítics de Madrid com un mitjà per afermar la democràcia. En alguns sectors, sembla que compta més un esglai a temps que no el pes de la raó per deixar de banda els interessos electoralistes del moment. Valdria la pena saber si és aquesta la "situació crítica" a què s'han referit en algunes ocasions els dirigents del PSOE com el moment en què estarien disposats a firmar nous acords polítics.

LA COINCIDÈNCIA ENTRE ETA I ELS ULTRES

La visita que el vicepresident primer del govern i ministre de la Defensa, tinent general Gutiérrez Mellado, fa des de fa dues setmanes a les guarnicions és simptomàtica. El seu desig de conèixer directament què sent l'oficialitat neix d'una cosa tan objectiva com és el malestar evident que regnaria en determinats cercles de les forces armades més sensibles a l'acció terrorista dirigida contra aquest sector. En aquest sentit, l'estratègia d'ETA esdevé avui més coherent que mai, fins i tot dins de la seva irracionalitat. La reacció immediata d'aquesta organització no va ser cap altra que aplicar un altre cop de llança a l'exèrcit metrallant la caserna de la Policia Armada a Basauri.

Una altra coincidència que cal tenir molt en compte és el muntatge ultra a la plaça d'Oriente durant la jornada de diumenge, amb ocasió dels aniversaris de les morts de Franco i José Antonio. El dia 19, el centre de Madrid va ser pràcticament pres pels participants en aquesta manifestació. Vehicles i colles de joves uniformats, molts d'ells amb aspecte de formació paramilitar, recorrien incessantment les principals artèries de la capital d'Espanya, que apareixien gairebé desertes de vianants. Si l'intent hagués reeixit, la concentració ja tradicional a la plaça d'Oriente n'hagués estat interpretada com un suport. Per absurd que pugui semblar, entra en la lògica de la gent del cop. I entre les moltes coses que queden sense explicar, una n'és la raó per la qual no es detura d'una vegada l'acció abrivada de les organitzacions d'ultradreta.

Però tan important com això i els lligams de la teranyina teixida al voltant de l'intent és esclarir les postures immediates de les organitzacions polítiques. El primer que va reaccionar fou el PCE, amb un comunicat del seu Comitè Executiu en el qual es reclama la formació d'un govern democràtic fort amb ampla base parlamentària, que no vol dir d'antuvi que hi hagi la presència comunista. Aliança Popular, per veu de Manuel Fraga i de la seva Junta Nacional, semblaria estar jugant en aigües tèrboles a la basa del cop, perquè centra els seus atacs en el ministre de l'Interior i el de Defensa. El PSOE ha trigat massa a reaccionar i no se sap clarament quina és la seva posició ja que, a demanar explicacions, tothom coincideix. Per la seva banda, la UCD manté un silenci exasperant, sens dubte esperant què dirà el seu president Adolfo Suàrez.

DE XÀTIVA A GALÀXIA

Fa un any, va ser la reunió a Xàtiva d'alguns oficials allò que va donar espenta als Pactes de la Moncloa. La renovació d'aquests està en un carreró de sortida difícil. Els exercicis espirituals que va convocar Abril Martorell amb les centrals sindicals no han servit per a res. El govern és cada cop més el portaveu de la CEOE i les postures sembla que són serrades. Però la gravetat del moment pot fer un tomb a una situació en la qual esdevindria massa perillós, per part dels responsables de l'economia nacional, jugar amb la bona disposició de les organitzacions sindicals. Una d'elles, Comissions Obreres, es va pronunciar també clarament fent una crida a celebrar assemblees a tots els centres de treball el dia 4 de desembre, ja a la vetlla del referèndum constitucional.

Feia molt de temps que no es parlava, als òrgans dirigents del PC, de vaga general. Però Santiago Carrillo hi va al.ludir dilluns com un mitjà de pressió de comunistes, socialistes i organitzacions sindicals, "que es posarien al costat del Rei" en cas de greu perill de complot. L'advertiment semblava seriós, tant com ho és l'intent de divendres 17. Les organitzaciones sindicals estan també disposades a coordinar ja la seva acció, després de bastant de temps de divisió. El fet que la gran banca sembla que hagi apostat de manera definitiva per UCD seria també una altra garantia. Però el partit centrista no té o sembla que no té capacitar i prou força per imposar algunes mesures que podrien ser imprescindibles ara. Tant sí com no, als propers dies hi haurà d'haver una clarificació important, tant de la situació present com de la perspectiva pels propers mesos.

"¿Per què no es detura d'una vegada l'acció de les organitzacions d'ultradreta?" (A la foto, la concentració del 20-N a Madrid)

Que no es repeteixi

Cal situar l'intent de cop militar en un clima de tensions als cossos de seguretat i forces armades que ve afavorit per l'escalada terrorista, encaminada a aconseguir enfrontar certs sectors d'aquestes institucions amb el procés democràtic en curs.

A cada passa que s'ha fet en el procés constitucional, l'acció sincronitzada del terrorisme coincideix amb actituds provocadores, cada cop més audaces, de l'extrema dreta, que tracta de capitalitzar els atemptats amb les seves contínues crides d'"exèrcit al poder".

I aquestes provocacions a unes forces armades que s'han mantingut, fins ara, respectuoses amb la voluntat popular manifestada el 15 de juny, ha trobat ressò en reduïts sectors militars, que són els involucrats en l'intent de cop del passat dia 17.

El seu objectiu inicial, que, segons ha transcendit, era assaltar el palau de la Moncloa, tenia com a rerefons polític impedir la celebració del proper referèndum constitucional del dia 6 de desembre, que permetrà que el poble es doti d'un marc democràtic que asseguri la seva convivència civilitzada.

Si bé entre els militars també hi ha la natural preocupació envers la difícil situació que estem travessant, en la majoria d'ells no hi ha una predisposició al cop d'Estat, perquè consideren que esdevindria catastròfic per al futur del país. Per això els propis comandaments militars han denunciat el complot.

Alhora, la lleialtat dels alts comandaments al Rei i la ferma i enèrgica actitud del tinent general Gutiérrez Mellado, ministre de Defensa, han contribuït a fer avortar a temps la perillosa temptativa ultra.

Cal que, en les investigacions obertes, s'arribi al fons de la qüestió i que s'apliqui, sense vacil.lacions, el Codi de Justícia Militar a tots els compromesos. Que no quedi limitat el càstig a simples mesures disciplinàries, perquè l'experiència demostra que aquest no és el millor camí. El tinent coronel Tejero, cap visible d'aquest complot i conegut pels seus continus actes d'indisciplina, i el general Atares, entre altres, no solament desprestigien els exèrcits sinó que mostren una absoluta incapacitat per adaptar-se a les noves obligacions de la seva missió en una societat democràtica.

També cal que el govern actuï amb la màxima transparència informativa. Que doni compte al Parlament i als ciutadans en general dels fets [illegible] de les mesures [illegible], per tal d'evitar els rumors i la confusió en l'opinió pública.

Això permetrà que el poble i les seves forces armades assumeixin decididament les responsabilitats que la Constitució ens assigna a tots, i entrem en el procés de democratització de les institucions de l'Estat. Això exigeix avui prendre les mesures adequades per impedir que es tornin a repetir aventures d'aquesta mena.

D'un roig encès

Tot l'enyor dels referèndums

Quan apareixen tants nostàlgics disposats a fer que no ens endinsem lliurement en el nostre futur, a mi també m'ha agafat l'enyor d'aquells referèndums en els quals érem tan sols carn de percentatge manipulat, sí massiu encara que t'haguessis quedat a casa, subversiu quan predicaves l'abstenció. ¿Ho recordeu, tan clarament com era? Vells, morts, malalts, impedits, monges de clausura, tots els personatges d'un quadre de Goya apareixen, temorosos, a dipositar un *sí* fet de por, de resignació, de mentides i d'amenaces. Nosaltres, en aquells referèndums, no hi teníem res a dir: ens ho donaven tot fet. Érem passats pel referèndum, érem "referendats" vulgues o no. ¿Importava, potser, la nostra opinió?

Aquesta vegada no apareixeran més votants que població. Els jubilats que no vagin a votar no perdran les seves pensions. Els malalts no hauran de presentar certificats mèdics justificant l'absència. Aquesta vegada serà diferent, malgrat els esforços de TVE que, amb els seus anuncis moralistes i ampul·losos sobre la Constitució, ens embafa. Han perdut el triomfalisme per caure en l'avorriment. Aquesta vegada serà diferent malgrat que a l'esquerra, el centre i la dreta menys dreta hi hagi encara molts ressorts psicològics a favor de l'abstenció. "És que són molts anys de predicar abstenció als referèndums. Quan enganxo un cartell a favor del sí encara m'agafa un no sé què", em comentava l'altre dia un treballador del Besòs.

Perquè aquesta vegada el referèndum no serà una coacció permanent sobre les consciències o les butxaques; perquè no serà un al·legat de por i d'amenaces, cal votar al referèndum. Expressant cadascú lliurement la seva opinió com diuen els insulsos anuncis de la campanya publicitària oficial. Però sabent, i no penso posarme moralista ara jo, que l'*abstenció*, el *no* i el *sí*, tenen significats profundaments diferents. Abstenir-se vol dir desentendre's del país, passar de llibertats, d'autonomia i d'un futur sense matinades angunioses.

Votar *no* significa que hom es col·loca o bé al costat de la nostàlgia, del reaccionarisme, del tornar endarrere o que creu en utopies irrealitzables. Votar *sí* és un vot a la democràcia, a la llibertat, una aposta pel futur, tot i amb el ple convenciment que la Constitució assenyala les regles del joc, però no resol tots els incidents que es donen durant el partit. Està clar que la Constitució, en si mateixa, no és el socialisme, ni l'autonomia, ni la resolució dels problemes econòmics i socials. L'esquerra mai no ha presentat la Constitució com un conte de fades, com una caixa de bombons amb una llaçada. Hi haurà molts problemes. Hi haurà moltes tensions. Hi haurà dificultats. Els qui estem pel *sí* no volem que *ells* ens resolguin una vida que és tota nostra.

RAFAEL PRADAS

"És el conjunt del poble català que ha d'estar representat al Parlament"

Convertir Catalunya en circumscripció electoral única amb presentació de llistes per agrupacions de comarques o de partits judicials equivalents a les regions establertes per la Generalitat l'any 1936, acaba de proposar formalment el Comitè Central del PSUC a les forces polítiques catalanes. La proposta està orientada a "servir de base per a una discussió constructiva" que permeti a les principals forces polítiques arribar a un acord sobre el tema més polèmic de l'avantprojecte d'Estatut.

El text íntegre del Comitè Central del PSUC és el següent:

Circumscripció única amb llistes per les nou regions

El PSUC no vol que es perdi

La Constitució que se sotmetrà a referèndum el proper 6 de desembre obre les portes a la construcció d'un Estat democràtic. Les lleis del franquisme quedaran derogades i caldrà convocar immediatament eleccions municipals. Un cop votada la Constitució, es podran aprovar els Estatuts d'Autonomia. Pocs mesos després, Catalunya tindrà novament el seu Estatut.

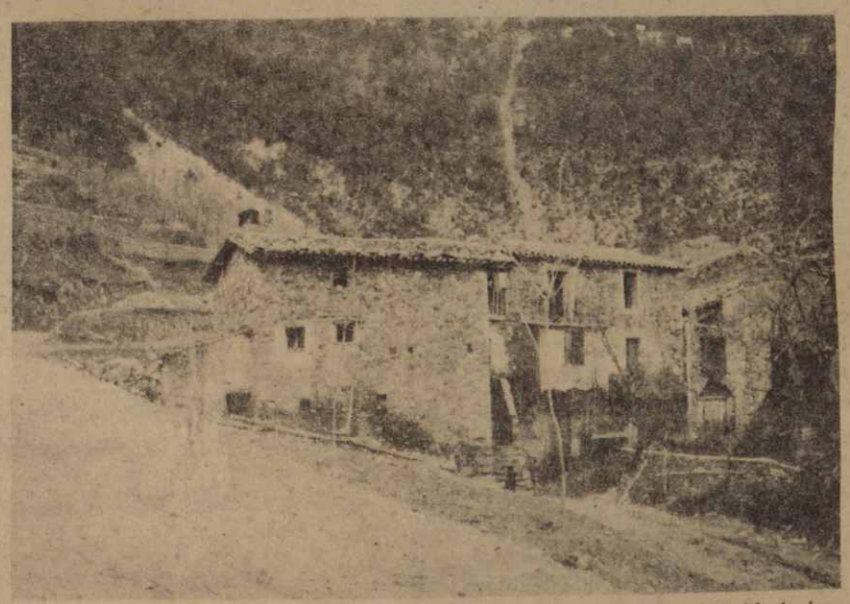
El PSUC recorda el seu suport a la Constitució i crida a votar **sí**. Cal un sí massiu per consolidar la democràcia, per iniciar la institucionalització de les autonomies, per desenvolupar plenament les llibertats. Cal un sí amplament majoritari que arraconi les tendències contràries i abstencionistes, que, si fossin escoltades i seguides per una part de la població, donarien arguments a la dreta més reaccionària per posar en dubte el procés democràtic actual. Per la llibertat i l'autonomia cal votar **sí**. Amb el sí a la Constitució diem sí també al fet que Catalunya tingui Estatut d'Autonomia.

Ja tenim projecte d'Estatut elaborat per les forces polítiques més representatives de Catalunya i aprovat inicialment per la Comissió dels Vint, a Sau. Aquest avantprojecte permetrà tenir un Estatut avançat, ja que configura una autonomia profundament democràtica, tant pel caràcter de les institucions com pel contingut de les competències. Amb aquest Estatut, el poble de Catalunya tindrà poder polític per autogovernar-se i per ser lliurement solidari amb els altres pobles d'Espanya. Alhora, aquest avantprojecte respecta el marc constitucional i en treu el màxim profit possible. El PSUC considera que sobre aquesta base podrem presentar un projecte d'Estatut que el poble de Catalunya podrà votar massivament i que haurà de ser acceptat per les Corts.

L'avantprojecte d'Estatut ha estat elaborat per les forces polítiques catalanes amb una ferma voluntat de consens. L'Estatut, com a instrument per encetar l'autonomia i la tasca de reconstrucció nacional de Catalunya, no pot ésser d'una part del poble català contra una altra. Hem de fer l'Estatut de la immensa majoria. El PSUC és plenament conscient d'aquesta necessitat i considera que les forces polítiques més representatives del nostre país es mouen amb el mateix esperit. No s'hi valen actituds partidistes o electoralistes. Hem d'aprovar un Estatut que permeti elegir un Parlament en el qual tot el poble de Catalunya es pugui sentir representat.

El PSUC vol prendre posició sobre el debat iniciat al voltant de la representació de les comarques i del sistema electoral previst per escollir el primer Parlament de Catalunya. Aquest debat pot ser positiu si permet trobar la fórmula que faci més sòlid l'acord i el suport al projecte d'Estatut de les principals forces polítiques catalanes i augmenti l'adhesió a la futura Generalitat democràtica del conjunt del poble de Catalunya, sense que cap sector o zona del país se'n senti marginat.

Però l'actual debat, si no desemboca en un acord, pot tenir efectes molt negatius. Apareixen elements d'oposicions artificials entre territoris, com si hi hagués un conflicte pendent entre les comarques. S'insinuen actituds profundament reaccionàries que pretenen dividir la comunitat en fraccions oposades segons el lloc de naixement. Denunciem vigorosament les actituds pretesament comarcalistes, sovint demagògiques, que volen enfrontar uns territoris amb uns altres, uns catalans contra uns altres. Aquesta dinàmica pot conduir a la divisió de Catalunya en dos blocs. Pel camí de la divisió del poble català no aconseguirem l'autonomia ni portarem endavant la reconstrucció nacional de Catalunya.

Caldrà fer una política de reequilibri territorial, amb la població de les comarques més marginades, però també amb els treballadors urbans

L'Estatut ha de permetre elegir un Parlament de tots els catalans, base principal del poder polític. Catalunya, com a nacionalitat, és una unitat, no una federació de territoris. És el conjunt del poble català que ha d'estar representat al Parlament.

Una altra qüestió és la descentralització de la Generalitat i la realització d'una política de reequilibri del territori català. L'article 6 de l'avantprojecte estableix que "el Parlament regularà l'organització territorial de Catalunya... garantint l'autonomia de les diferents entitats territorials" i diu també que la Generalitat "estructura la seva organització territorial en municipis i comarques".

Una política de reequilibri territorial, caldrà fer-la amb la població de les comarques més marginades però també amb tots els treballadors concentrats a les àrees urbanes, nascuts o no a Catalunya, que hi viuen, hi treballen i la construeixen. Mai no podrà fer-se aquesta política si se sacrifica el vot d'aquests treballadors i menys encara si s'introdueixen falses oposicions entre comarques més desenvolupades, on la concentració de població i el subequipament generen greus problemes socials, i comarques deprimides, abandonades en uns casos i sotmeses a l'especulació en altres.

LA PROPOSTA DE SAU

La proposta que va ser aprovada a Sau obeïa a motivacions molt importants. Unes de caràcter tècnic: s'adoptava molt directament el marc constitucional i permetia fer les eleccions de seguida, sense haver de dependre de modificacions legals que nosaltres no podíem fer.

Altres de caràcter polític: assegurava la proporcionalitat, establia una prima important per a les zones demogràficament més perjudicades i respectava, en un grau molt elevat, el principi del sufragi igual.

Tenia, però, un greu inconvenient, del qual tots n'érem conscients: l'adopció de les províncies com a circumscripció electoral pròpia de Catalunya.

Això no satisfeia ningú, però era, malgrat tot, un inconvenient menys perjudicial que els de les altres propostes presentades. Per això aquesta proposta va sortir guanyadora. I va guanyar pels vots dels representants de les forces que en xifres absolutes representaven, efectivament, la majoria dels electors de Catalunya.

Les altres propostes presentades es reduïen, substancialment, a dues: la de crear dues cambres –una de representació proporcional i una altra de representació comarcal–, i la de convertir la comarca en circumscripció electoral.

La proposta de les dues cambres va ser rebutjada per tothom, llevat dels qui la proposaven (la UCD-UCC). Significava fer un Parlament de Catalunya pesat i extravagant, *sense cap precedent històric, un* Parlament que tindria tots els inconvenients del bicameralisme i que, a més, introduiria una *greu* distorsió. O bé la cambra comarcal no tindria cap poder, i llavors seria una ficció, o bé, si tenia poder, això seria reduir la representació proporcional i donar un pes equivalent a una cambra que de fet hauria estat elegida amb sistema majoritari.

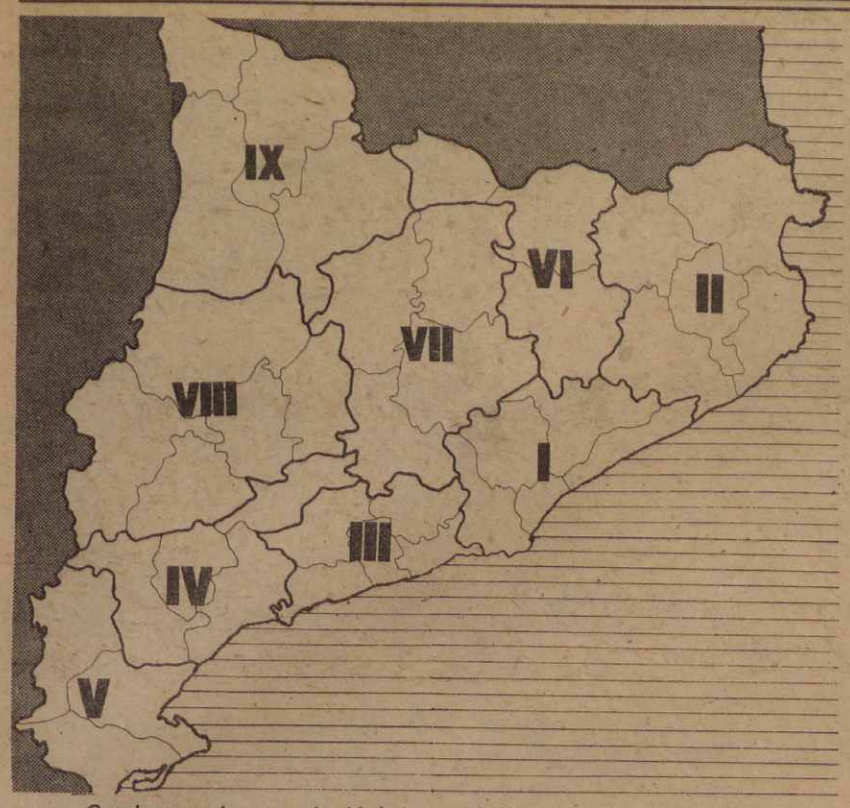
La proposta de convertir les 38 comarques en circumscripció electoral tenia també greus inconvenients.

El primer és que frustrava el sistema proporcional i convertia les tres quartes parts de les eleccions en eleccions majoritàries.

El segon és que atribuïa la representació de la majoria de les comarques a un sol partit (o dos, com a màxim). D'aquesta manera es tendia a convertir Catalunya en un conjunt de comarques representades unes per uns partits i altres per uns altres partits, amb una delimitació fixa de zones d'implantació i de presència. Un sistema com aquest tendia, doncs, a diferenciar dues formes de representació a Catalunya i, per tant, dues Catalunyes.

El tercer és que introduïa una greu distorsió en el valor del vot. El vot dels habitants d'una comarca despoblada podia arribar a valer cent vegades més que el dels habitants de la Catalunya superpoblada.

Creiem que els diputats han de representar tot Catalunya, tot el poble català i que el Parlament no ha de ser la suma de representacions parcials i sectorialitzades. Aquest és el principi que ens ha de guiar i ens guia en la recerca d'un sistema electoral realment representatiu de les aspiracions de Catalunya com a entitat nacional.

Catalunya, circumscripció única, amb llistes per les nou regions

cap vot

Aquestes van ser les raons que van provocar la no acceptació de les anteriors propostes i l'aprovació de la que garantia millor el vot igual per a tothom, el pluralisme del futur Parlament català.

UNA NOVA PROPOSTA

El PSUC vol contribuir a refer l'acord entre les forces polítiques catalanes. No és suficient que la proposta de Sau fos guanyadora. Cal trobar una fórmula que satisfaci totes les inquietuds legítimes al voltant de la representativitat del Parlament de Catalunya. Amb aquesta finalitat avancem aquestes propostes:

1. Convertir tot el territori de Catalunya en circumscripció electoral única. Això vol dir considerar Catalunya com un tot, com una entitat nacional única que elegeix el seu Parlament segons un rigorós sistema proporcional.

2. Però, alhora, aquesta representació ha de basar-se en un compromís explícit de les forces polítiques amb les diferents zones i comarques de Catalunya. Per això creiem que la presentació de les llistes de cada partit o coalició s'hauria de fer per agrupacions de comarques o de partits judicials, equivalents a les vegueries o regions establertes per la Generalitat l'any 1936. D'aquesta manera, cada candidatura hauria de respondre a les diferents realitats socials i territorials de la nació catalana.

3. Els electors votarien la llista de la seva pròpia vegueria o regió, però els vots obtinguts per cada partit o coalició se sumarien per tal de formar una xifra global única per cada llista i poder repartir els diputats de cadascuna en proporció a aquests vots totals.

4. La distribució dels diputats a l'interior de cada llista es podria fer amb diferents criteris. Un d'ells podria ser que els caps de cada llista de vegueria o regió fossin nomenats automàticament si el partit o coalició tingués un nombre suficient de diputats (nou o més). La resta es podria nomenar segons una distribució proporcional a l'interior de cada partit o coalició, en funció dels vots obtinguts per cadascuna de les seves llistes regionals.

Amb aquest sistema les forces polítiques catalanes que tinguessin nou diputats o més estarien presents a totes les vegueries o regions i no hi hauria cap zona del territori català que no tingués representants escollits al Parlament.

El PSUC considera que aquesta proposta pot servir de base per a una discussió constructiva i per a un perfeccionament del seu propi contingut. Amb aquesta voluntat la posa a la consideració de totes les forces polítiques i de tots els sectors socials de Catalunya, per fer-ne la base d'una proposta unitària.

EL PSUC I LES COMARQUES

Finalment, el PSUC vol refermar la seva voluntat de contribuir al redreçament de totes les comarques de Catalunya. Només podem aconseguir aquest redreçament sobre la base d'una profunda descentralització de la Generalitat que atorgui autonomia real als municipis i a les comarques i d'una nova política econòmica i territorial que modifiqui la lògica actual del creixement concentrat i monopolista.

El PSU de Catalunya és i ha estat sempre comarcalista. La nostra organització, durant la guerra, a la clandestinitat, ara en la legalitat, s'ha basat sempre en els municipis i en les comarques. El nostre partit, el darrer any, directament o participant en les organitzacions del moviment obrer i del moviment popular, ha impulsat la lluita per la realització de plans d'urgència i d'actuacions contra la crisi, en el marc local i comarcal.

La recomarcalització de Catalunya serà una de les principals tasques de la Generalitat. Caldrà fer una nova divisió territorial inspirada en la que es va fer els anys trenta. Caldrà encetar immediatament la comarcalització del país a partir de la cooperació i la mancomunitat de municipis. Caldrà impulsar una política econòmica i social que respongui positivament a la vitalitat política i cultural que es manifesta a les diferents comarques de Catalunya.

El PSU de Catalunya s'adreça a totes les forces populars i progressistes de les comarques de Catalunya, de totes les comarques, marginades del creixement o saturades per la forma en què aquest s'ha produït, perquè donin suport a les forces que amb voluntat unitària vulguin impulsar sinceralment una política de descentralització i de reequilibri a Catalunya. Sobre la base d'aquestes forces d'esquerra i de centre-esquerra podrà constituir-se una majoria progressiva que governi Catalunya.

El PSUC, en tant que partit nacional català, partit de la classe obrera i dels sectors populars del nostre país, ha contribuït i contribueix decisivament a la reconstrucció nacional de Catalunya, fent de tots els treballadors, tant els que han nascut ací com els que han vingut a treballar-hi, una classe nacional, que sent Catalunya i ha lluitat i lluita pel seu redreçament conjuntament amb els altres pobles d'Espanya. La nova Catalunya que reconstruirem amb l'Estatut ha d'integrar totes les comarques, ha de reequilibrar el territori. Per fer aquesta política és essencial l'aportació massiva, i el reconeixement institucional de la força que representen, de tots els treballadors, del conjunt de l'esquerra, dels comunistes de Catalunya.

Les comarques representades

129 diputats

La proposta formulada pel PSUC donaria un total de 129 diputats, a raó d'un per cada 45.000 electors. La distribució d'aquests diputats seria, si es repetissin exactament els resultats de les eleccions del 15 de juny, la següent: PSC, 39 (30,2 per cent); PSUC, 25 (19,4 per cent), CDC (Pacte Democràtic), 23 (17,8 per cent), i UCD, 23 (17,8 per cent). També tindrien diputats UDC (8), ERC (6) i AP (5).

La distribució dels diputats per regions o vegueries seria aquesta: Regió I: PSUC, 13; PSC, 23; CDC, 9; UCD, 10. Regió II: PSUC, 2; PSC, 3; CDC, 3, i UCD, 2. Regió III: 3 diputats el PSC i dos les altres tres forces. Regió IV: 2 diputats el PSC i un els altres. Regió V: 2 diputats UCD i un diputat els altres partits. Regió VI: dos diputats PSC i CDC i un diputat PSUC i UCD. Regió VII: dos diputats tots quatre partits. Regió VIII: dos diputats tots quatre partits. Regió IX: un diputat tots quatre partits.

Les regions, a efectes de presentació de llistes electorals, tindrien com a base la distribució territorial feta per la Generalitat durant la República amb algunes correccions derivades de la necessitat d'agrupar les regions per partits judicials. I concretament, serien les següents: Regió I: Barcelonès, Baix Llobregat, Vallès Occidental, Vallès Oriental i Maresme. Regió II: Gironès, Alt Empordà, Baix Empordà, la Garrotxa i la Selva. Regió III: Tarragonès, Alt Camp, Garraf, Conca de Barberà, Baix Penedès i Alt Penedès. Regió IV: Baix Camp, Priorat i Ribera. Regió V: Baix Ebre, Montsià i Terra Alta. Regió VI: Osona, Ripollès i Cerdanya. Regió VII: Bages, Anoia i Berguedà. Regió VIII: Segrià, Noguera, Segarra, Urgell i les Garrigues. Regió IX: Alt Urgell, Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Vall d'Aran i Solsonès, que s'inclou en aquesta regió perquè forma part del partit judicial de la Seu d'Urgell.

Amb aquest sistema de circumscripció electoral única amb llistes diferents per regions, les quatre grans forces polítiques catalanes (PSC, PSUC, CDC i UCD) obtindrien un diputat segur a cada una de les nou regions i els altres diputats, fins sumar els que els corresponguin d'acord amb el percentatge global de vots a tot Catalunya, es repartirien segons una distribució proporcional a l'interior de cada partit o coalició, en funció dels vots obtinguts per cadascuna de les seves llistes regionals.

grupo editorial grijalbo

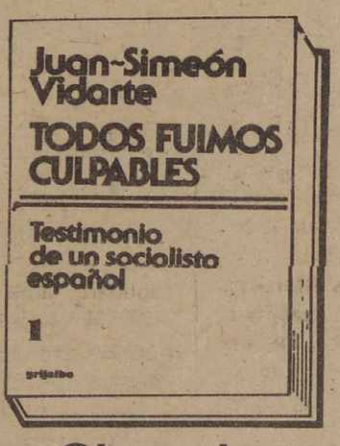
grijalbo

Obras de Amaro del Rosal

El que fue Secretario Adjunto de la última Comisión Ejecutiva de la U.G.T., escribe sobre la historia y vicisitudes de la lucha sindical en España;

- **Los Congresos Obreros Internacionales en el siglo XIX**
- **Los Congresos Obreros Internacionales en el siglo XX**
- **La Violencia, enfermedad del anarquismo**
  Antecedentes e historia del movimiento sindical socialista en España (siglo XIX)
- **Historia de la U.G.T. en España (1901 - 1939) 2 vols.**
- **Historia de la U.G.T. en la emigración Vol. I (1939 - 1940)**
- **Actas de la U.G.T. Vol. I (1888 - 1892)** (Edición facsímil con prólogo y notas del autor)
- **El oro del Banco de España y la historia del "Vita"**

Obras de Juan Simeon Vidarte

Testimonio del primer Secretario del Congreso de Diputados de la 2ª República y Vicesecretario del P.S.O.E. en 1932, acerca de nuestra historia contemporánea.

- **No queríamos al Rey (1917 - 1931)**
- **Las Cortes Constituyentes de 1931 - 1933**
- **El bienio negro y la insurrección de Asturias (1934 - 1935)**
- **Todos fuimos culpables. 2 Vols. (1936 - 1939)**

Para información y catálogos:
grijalbo comercial s.a.
Deu y Mata, 98. Barcelona - 29
Telf. 322 37 53 (5 líneas)

Fraga, Osorio, Areilza...

"Nova Majoria"

S'ha engegat una nova estratègia electoral de la dreta. Esmicolada —gairebé— Aliança Popular, la burgesia acaba d'articular una nova alternativa que, si més no a nivell de vots, li permeti cobrir els flancs que deixi al descobert UCD. No té nom encara, encara que es tracta del mateix "invent" que va ser denominat fa alguns mesos "Nova Majoria". I al capdavant hi ha els ex-ministres de la dictadura Fraga, Osorio i Areilza, "a títol personal".

Amb l'acord de crear aquest front electoral que es va fer públic en acabar un dinar celebrat per les esmentades personalitats i alguna altra en una finca de les rodalies de Madrid, s'acaba —de moment, si més no— una operació iniciada ja fa alguns mesos i que aquestes darreres setmanes es col·locava altre cop sobre la taula de l'actualitat en fer crisi la política capitanejada per Fraga. I encara que, ara com ara, els seus dirigents no sembla que vulguin fer voleiar les campanes, la seva constitució és un fet que val la pena no menysprear.

¿Com es planteja aquesta aliança electoral? Segons el comunicat que dóna compte del part polític, és una aliança per "oferir als espanyols una opció democràtica de dreta progressista" que, "dins del marc de la Constitució, estigui disposada a mantenir fermament les seves conviccions". Unes conviccions que el document enumera així: "La unitat d'Espanya, el restabliment de l'autoritat de l'Estat, la seguretat de la família, les persones i les coses, la garantia del treball i de l'estalvi, la llibertat i la justícia i la clara definició d'un programa de govern econòmic i social."

El mateix document diu, alhora, que els tres líders referits manifesten la seva intenció de "coordinar, des d'ara, de manera institucional i permanent la seva acció conjunta". I que, per això, acorden constituir un "comitè obert", per tal de desenvolupar el seu propòsit. I tot això, "partint del concepte de feblesa de les estructures partidistes existents", una dada aquesta que, sens dubte, té ben present Fraga, per la seva AP desgavellada, i en una mesura no pas més petita Osorio, allunyat del poder ja fa bastants mesos després que havia estat, durant algun temps, al mateix cim, i qüestionat ara per una part de la seva exigua formació política, els "Clubs d'opinió", ja que el més important —el de Madrid— ha posat la proa a tal aliança tan bon punt se'n va conèixer la constitució.

Tant sí com no, l'articulació d'aquesta aliança electoral es veia venir. Com es va esdevenir amb la crisi d'Aliança Popular, que, no fóra cap disbarat pensar-ho, en certa manera va ser provocada per arribar a aquesta nova situació, un cop AP s'hagués desempallegat de la seva ala més franquista. Una crisi previsible, sobretot a partir del fet que les forces polítiques aplegades sota les sigles AP representaven fraccions de la burgesia que havien quedat desplaçades del "bloc del poder".

El projecte de la nova "Nova Majoria" no és un projecte a molt curt termini. Ni de bon tros, encara que ho sembli per les presses que els seus promotors han tingut per treure-la a la claror un cop esquerdada Aliança Popular.

RODRIGO VÀZQUEZ PRADA

Constitució: "Cal un sí massiu"

La necessitat d'un triomf afirmatiu en el referèndum constitucional, el terrorisme i les seves repercussions, els últims esdeveniments protagonitzats per alguns militars, les previsions i incerteses del calendari electoral, l'Estatut d'autonomia, la situació a la Generalitat provisional i els pactes econòmics i polítics van ser els temes més sobresortints de l'informe sobre la situació política que el secretari general del PSUC va presentar a la reunió del Comitè Central dels dies 18 i 19, del qual oferim tot seguit una síntesi amb els trets més essencials.

El Comité Central del PSUC insisteix en la urgència de les municipals

Gutiérrez Díaz: "garants de l'ordre democràtic"

Antoni Gutiérrez va començar parlant del calendari electoral. Va recordar que hi ha una disposició legal que obliga el govern a convocar eleccions municipals dins dels 30 dies següents a l'aprovació de la Constitució. Dins de les incerteses que hi ha, aquesta és una de les poques dades segures i no és previsible, per raons legals i polítiques, que es modifiqui. **"Per tant** —va dir Gutiérrez Díaz— **jo insistiria molt que el nostre partit tingui com una fita molt clara la celebració de les eleccions municipals al voltant del més de març, a la primera o, a tot estirar, la segona quinzena."** No perdre de vista aquesta fita és una necessitat política i, alhora, la forma de treball del partit que més s'adiu amb les necessitats del moment actual.

La incertesa sobre si se celebraran o no eleccions generals —qüestió opinable i sobre la qual no tenim elements segurs— pot tenir, va dir el secretari general del PSUC, **"un caràcter desmobilitzador, fins i tot en la mateixa intenció del govern. És a dir que, exhibint la possibilitat d'unes eleccions generals, s'esdevingui que l'esquerra descuri la preparació de les municipals"**. Preparar les eleccions municipals és la millor manera de preparar unes generals, en cas que s'hi arribessin a interferir. Antoni Gutiérrez va insistir molt a enfocar tota l'activitat dels comunistes cap a preparar les eleccions municipals. Va reiterar que unes eleccions generals, ara, no convenen als interessos generals d'Espanya **"ni als interessos concrets de Catalunya i de les altres nacionalitats amb una perspectiva autonòmica pròpia"**. Convé denunciar qualsevol intent de celebrar-les i no acceptar-les com una cosa fatal, que pot evitar-se amb la pressió política. I, tornant a les eleccions municipals, Gutiérrez Díaz va assenyalar que **"són una gran eina per a la reconstrucció nacional de Catalunya de baix a dalt. No es tracta sols de millorar les condicions de vida de les localitats i dels barris, sinó de crear també tota la xarxa que pot donar suport a la futura Generalitat democràtica"**

El secretari general del PSUC va ressaltar com és de fonamental la lluita a favor del sí a la Constitució, que **"fem nostra** —va dir— **perquè considerem que és nostra"** perquè és el marc **"en què nosaltres lluitarem pel nostre programa"**. I va analitzar les característiques i alguns detalls de la campanya del PSUC a favor del sí. Després es va referir al lligam de la Constitució amb l'autogovern de Catalunya, amb l'Estatut.

TERRORISME I COP D'ESTAT

No cal dir que l'escalada terrorista i la situació que està creant van merèixer un bon espai en l'informe del secretari general del PSUC, que no va oblidar destacar les manifestacions antiterroristes i que aquestes van demostrar la capacitat de presència activa, de mobilització, del PSUC i de Comissions Obreres.

El terrorisme ha creat una situació difícil i no gens clara. Els últims assassinats, com el del magistrat Mateu Cànoves, estan dins d'una **"espiral gravíssima** —així la va qualificar Antoni Gutiérrez— **en la qual s'ha col·locat la gent d'ETA, línia que, indiscutiblement, no beneficia gens la consolidació de la democràcia ni els objectius nacionals de Catalunya, de Galícia, d'Euskadi i dels altres pobles"**. Al contrari, crea possibilitats a la dreta per maniobrar i fins i tot amenaçar amb actituds involucionistes. I aquí Gutiérrez Díaz va insistir molt que cal una constant explicació política sobre la realitat del terrorisme, una constant denúncia, perquè no es comprèn prou què està significant i qui l'està utilitzant. Després, va explicar que l'espiral de violència facilita actituds indiscriminades de les forces d'ordre públic, com ha passat fa poc a Mondragon. I la major responsabilitat d'aquesta espiral correspon al terrorisme. **"La situació de vida en què estan les forces d'ordre públic a Euskadi** —va dir Antoni Gutiérrez— **és molt difícil. Es juguen la vida cada dia i, més enllà, hi ha la situació de les seves famílies, dels seus fills a les escoles, al carrer"**. I no cal dir, la pressió ideològica de la dreta, que se n'aprofita.

Envers el terrorisme, doncs, cal una actitud ferma de denúncia i, alhora, d'explicació política d'on ens podem trobar **"si no aconseguim parar aquesta escalada de terrorisme-repressió-terrorisme-repressió que té una via de possible avenç de la involució"**. Això va portar el secretari general del PSUC a parlar dels **"esdeveniments militars"**. Va dir que no calia magnificar els fets i que creia que amb aquestes actituds d'alguns militars hi havia més exasperació i manifestació d'impotència que no pas capacitat per tirar endavant un procés involutiu. **"Per tant** —va concloure—, **crec qe hem d'estar molt amatents a la situació. Hem de lluitar políticament contra el terrorisme, l'hem de situar molt bé. Ens hem de convertir en garants de l'ordre democràtic. Però no podem supeditar tota la nostra activitat i la nostra acció política al perill imminent d'un cop d'Estat."**

PACTES ECONÒMICS I POLÍTICS

En el seu informe, Antoni Gutiérrez va examinar la situació actual de les negociacions d'uns pactes econòmics i polítics. La possibilitat d'aquesta negociació no s'entreveu pas, per ara, a causa de l'actitud tancada del govern, actitud que no poden acceptar els sindicats. La lluita pels convenis apareix amb tota la força. En la línia de reflexió de l'informe s'inspira l'article de Joan Sanjuan que publiquem a la secció "treball/economia".

I, finalment, el secretari general del PSUC es va referir a l'elaboració —que va qualificar de satisfactòria— de l'Estatut de Catalunya i, sobretot al polèmic punt de les circumscripcions i de la campanya sobre les comarques. I va presentar la proposta que, per salvar aquest entrebanc respectant la proporcionalitat i la representació autèntica de tots els catalans, fa el PSUC i que s'explica amb tots els detalls a la declaració del Comitè Central que publiquem en aquest mateix número.

VICENÇ BORRELL

Carrillo, al "Club Siglo XXI"

"Un govern democràtic fort"

"Estic demanant no precisament un govern de concentració democràtica sinó un govern democràtic fort, amb prou suport al Parlament i al país", va afirmar Santiago Carrillo a la conferència que va pronunciar la nit de dijous passat al "Club Siglo XXI", dins del cicle "Perspectives d'una Espanya democràtica i constitucionalitzada" i sobre el tema "Bases per a una política de progrés". *"Aquesta proposta* —va afegir— *suposa una nova majoria que podrien tenir UCD i el PSOE. És incomprensible que el PSOE vulgui fer-la després de les eleccions i no abans."* El secretari general del PCE va traçar les grans línies del programa de govern que els comunistes estarien disposats a sostenir, tant des de dins com des de fora del govern.

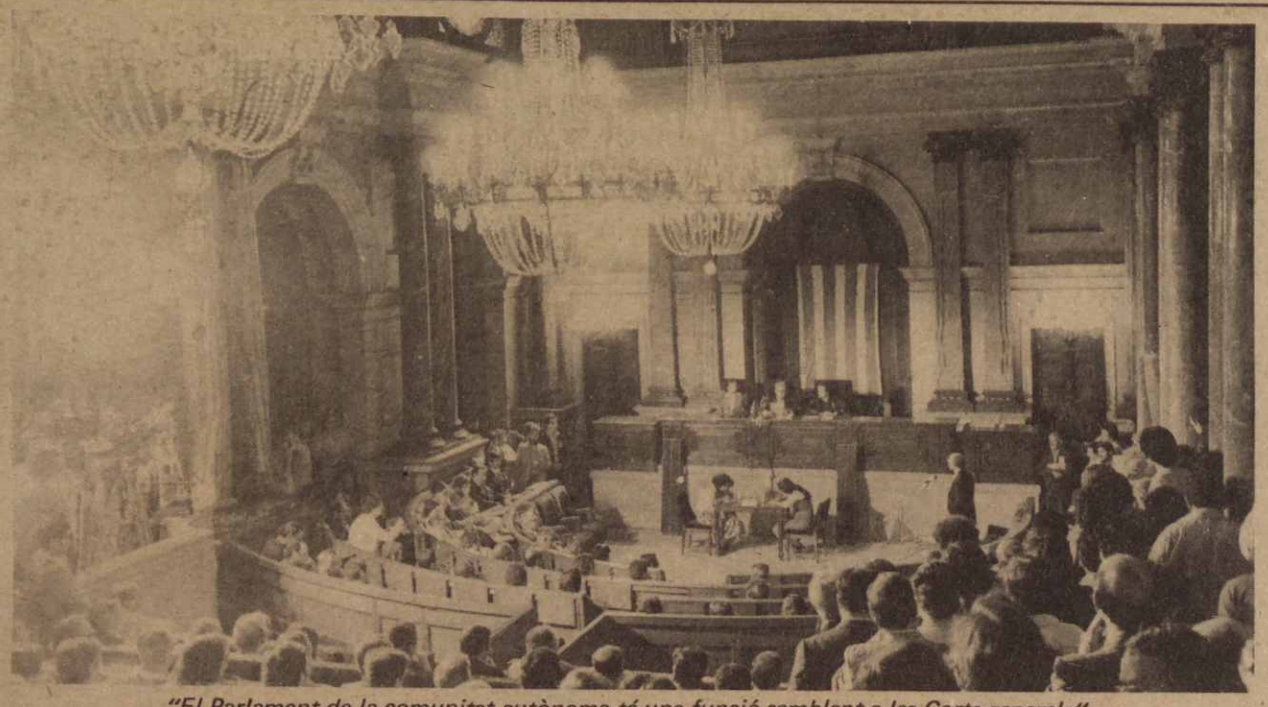
"La possibilitat d'una majoria UCD-PCE ha de ser descartada, perquè el PCE, per integrar només amb UCD una majoria de govern, exigiria un programa tan progressista que difícilment seria acceptat." En el cas que es facin noves eleccions els propers mesos —eleccions que Carrillo no considera desitjables perquè això suposaria fer de 1979 un any d'incertesa en el qual no hi hauria inversions, l'activitat econòmica continuaria estancada i la situació social podria agreujar-se en no ser abordats seriosament problemes tan vitals com l'atur—, va afirmar: **"Els resultats no serien gaire diferents dels que ara tenim. Estimo que el Centre i el PSOE difícilment poden superar el sostre que assoliren el 15 de juny. Per tant** —va afegir— **a l'hora de formar majoria en les noves cambres es plantejaria el mateix problema que en aquesta, si fa no fa. Caldria tornar a la nova majoria que estic proposant ara. I el poble podria preguntar per què no es va començar per això arran del 15 de juny, i les coses haguessin anat millor, o per què no es fa ara, sense unes eleccions generals que poden comprometre l'any econòmic."**

Santiago Carrillo va continuar dient que **"cal que ens convencem que un sistema polític no s'assenta només sobre lleis, sinó sobre estructures econòmico-socials. Si no escometem els problemes de la crisi econòmica amb un esforç solidari de totes les forces nacionals, la millor constitució ens serviria de ben poca cosa. A la realitat, s'han barrejat el procés constituent de canvi i la crisi econòmica, condicionant-se mútuament." "Les diferències estratègiques entre el PCE i altres forces afins** —va continuar dient— **deriven de la diferent apreciació d'aquest període. Mentre que aquestes forces pensen que l'existència d'un text constitucional aclareix totalment el terreny de joc polític, nosaltres, potser perquè som marxistes, estimem que la necessitat d'edificar una democràcia mínimament sòlida condiciona la llibertat d'acció d'uns i altres en les nostres opcions immediates."**

Després d'afirmar que la iniciativa per formar aquesta nova majoria hauria d'haver sortit ja del cap del govern, va dir que el problema seria aplicar un programa de govern que se centrés en els punts que tot seguit va enumerar: En política exterior, ajornar el debat sobre l'ingrés a l'OTAN fins al 1986, dinamitzar les negociacions per ingressar a la CEE i apropar-se als països no alineats. En política interior, eleccions municipals el març i aprovació d'una llei de bases de l'administració local, calendari d'autonomies, preveient pel 1979 l'aplicació de la catalana, la basca i la gallega; democratització de la vida sindical amb l'aprovació de l'estatut dels treballadors; reforma democràtica de l'Estat; estatut de ràdio i televisió; nova llei electoral, ampliant a 400 el nombre de diputats i, com el punt essencial, elaborar un pla de reconversió i sanejament de l'economia per un termini de tres anys.

En una clara referència a les actuals negociacions que s'estan celebrant per renovar els acords econòmics, Santiago Carrillo va afirmar: **"Si per reduir la inflació ha d'augmentar l'atur, és difícil que els treballadors ho acceptin."** Carrillo va finir la seva conferència assenyalant que és indispensable un nou model de creixement en el qual l'absorció de l'atur sigui l'objectiu primordial.

Queden dues setmanes per arribar al referèndum constitucional. Dues setmanes perquè els espanyols confirmin amb un sí massiu el text de la Constitució aprovat per les Corts. Un text que deroga les lleis fonamentals del franquisme, que estableix el principi de la sobirania popular, que regula l'exercici de les llibertats fonamentals, que reconeix el dret de les nacionalitats i regions a l'autonomia i que no barra el camí a les transformacions de fons que Espanya necessita. Aquesta és la línia de reflexió de l'article d'ELISEU AJA, professor de dret polític i col·laborador habitual de TREBALL.

"El Parlament de la comunitat autònoma té una funció semblant a les Corts generals".

Per consolidar la democràcia i avançar cap al socialisme

La Constitució de tots

El primer aspecte important de la Constitució és que deroga del tot les lleis fonamentals i l'estructura política del franquisme. En oposició al règim autoritari anterior, estableix un principi democràtic per al funcionament futur de l'Estat: la sobirania popular (article 1,1). Sobirania popular vol dir poder del poble, és a dir que els governants ho són perquè els ha elegit el poble i que ho deixen de ser quan els ciutadans, a través de les eleccions, els treuen. Sobirania popular vol dir també que els governants apliquen el programa amb què es van presentar a les eleccions i que va ser votat per majoria. I això comprèn la possibilitat que un programa socialista, si el vota la majoria dels electors, s'acompleixi, amb una pregona transformació de l'Estat i de la societat.

UNA CONSTITUCIÓ DEMOCRÀTICA

La Constitució proclama, en molts dels seus articles, una llarga sèrie de llibertats polítiques, de les quals són la base la majoria d'edat als divuit anys i la igualtat total entre els ciutadans, sense cap mena de discriminació.

Entre els drets polítics més importants, la Constitució recull el de reunió sense permís previ, el d'expressió sense censura i amb control parlamentari de la televisió i els altres mitjans de comunicació de propietat estatal, la llibertat d'ideologies i, en general, la potenciació dels partits polítics i els sindicats com a mitjans principals de representar i defensar els interessos ciutadans.

El dret de sindicació, el de vaga i el dret de tothom a l'educació mereixen que els esmentem especialment. Aquests tres drets, fonamentals per als treballadors i les classes populars, s'han recollit amb una certa ambigüitat i caldrà dilucidar-los després per mitjà de lleis ordinàries. Tothom té dret a sindicar-se per defensar els seus interessos tret dels membres de les forces armades i d'ordre públic i dels jutges i magistrats, exclusió, aquesta darrera, a la qual es van oposar els comunistes.

El dret de vaga es recull a la Constitució amb la precaució que, en qualsevol cas, es garanteixi que funcionin els serveis essencials per a la comunitat. El text que es refereix a l'educació conté aspectes positius i negatius. Hi ha coses tan progressistes com l'obligatorietat i gratuïtat de l'ensenyament elemental i, sobretot, la participació dels pares, mestres i, en el seu cas, estudiants en el control de la direcció i gestió dels centres escolars que reben ajut de l'Estat. Un aspecte negatiu és la constitucionalització d'un sistema de subvencions molt semblant a l'actual.

El tret més important és que aquests i els altres drets polítics que conté la Constitució seran aplicats de debò perquè tenen la garantia immediata dels jutges.

UNA MONARQUIA PARLAMENTÀRIA

L'organització de les institucions és un altre dels aspectes molt avantatjosos per a la democràcia del futur règim. El rei és un monarca parlamentari. És a dir que regna però no governa. El govern o les Corts adopten les decisions polítiques i el rei només les ratifica. La responsabilitat política correspon, per tant, al govern o a les Corts.

Les Corts consten de dues cambres, el Congrés dels Diputats i el Senat, elegides cada quatre anys. El Congrés està format pels diputats, entre tres-cents i quatre-cents, escollits per sufragi universal de tots els ciutadans, amb un sistema proporcional, que és molt més democràtic que el sistema majoritari.

El Senat també és elegit pels ciutadans a raó de quatre senadors per cada província. Els comunistes varen criticar aquesta composició perquè afavoreix les províncies rurals amb pocs habitants, que normalment voten per la dreta, respecte a les industrialitzades, amb molts habitants, que voten majoritàriament per l'esquerra. Hi haurà, de més a més, uns pocs senadors en representació de les comunitats autònomes. Els comunistes varen proposar que el Senat representés íntegrament les comunitats autònomes, en un sistema semblant al dels estats federals.

El Congrés i el Senat aproven les lleis. El Congrés té superioritat sobre el Senat en cas d'opinions diferents respecte a una llei. Només el Congrés controla l'actuació del govern i en nomena el president. Les relacions entre el Congrés i el govern responen al criteri parlamentari: el partit que té majoria de diputats és el que forma el govern. Quan el govern perd la majoria de vots del Congrés, ha de dimitir. Tanmateix, la regulació d'aquestes majories és complexa, de manera que el Congrés té realment un bon control sobre l'actuació del govern però, en canvi, aquest posseeix alguns mecanismes que podrien donar-li un poder més gran que el del Congrés. La posició del PSUC i del PCE pel que fa a aquesta qüestió oferia una solució molt més clara: ja que els diputats són els representants directes del poble, el Congrés ha de ser la institució central de l'Estat.

Pel que fa a l'organització de la justícia, cal destacar la unitat jurisdiccional, que tots els moviments democràtics van sol·licitar en temps anteriors. Mai no es podran crear tribunals especials del tipus del d'Ordre Públic, ni es podran tornar a repetir casos com els dels Joglars perquè la jurisdicció militar s'aplicarà només als militars.

LA CONSTITUCIÓ PERMET UN RÈGIM PROGRESSISTA

De més a més dels drets polítics que hem esmentat, la Constitució recull àmpliament els drets econòmics i socials que el moviment obrer i popular ha reivindicat durant molt de temps. Hi trobem el dret al treball i a la plena ocupació, el dret dels treballadors espanyols a l'estranger a ser protegits, el dret a la salut, la participació dels sindicats en una seguretat social que doni prestacions dignes a tothom, el dret a l'equilibri ecològic, a la protecció especial per a la joventut i la tercera edat...

Tots aquests drets s'han de desenvolupar per futures lleis i només llavors es podran exigir directament davant dels tribunals. En aquest aspecte, com en molts d'altres, la Constitució obre un camí de progrés social. Però l'amplària d'aquest progrés dependrà de la majoria que hi hagi a les Corts, dependrà de la força dels sindicats i dels moviments de masses.

La Constitució permet fins i tot construir un sistema socialista. L'article 9 estableix, com una obligació dels governants, crear les condicions econòmiques i socials perquè la llibertat i la igualtat siguin efectives. Això és el socialisme. Però la Constitució no estableix el socialisme. Naturalment, el sistema econòmic continua essent l'actual de capitalisme mixt, és a dir en part d'empreses públiques (les de l'INI) i en part d'empreses privades. Però, a l'article 128,2, la Constitució permet la nacionalització de totes les empreses —fins i tot, diu, en cas de monopoli— que convingui a l'interès general. L'únic requisit per nacionalitzar empreses és que això s'aprovi per llei, és a dir la voluntat de la majoria dels diputats.

EL DRET A LES AUTONOMIES

L'article 2 reconeix el principi de la unitat d'Espanya i, alhora, el dret de les nacionalitats i regions que la componen a l'autonomia i la solidaritat entre totes elles. Com a conseqüència d'això, estableix l'oficialitat, juntament amb el castellà, de les llengües de les comunitats dins del seu territori i també l'oficialitat de les banderes i símbols de les comunitats autònomes, dins del seu territori, junt amb la ban d'Espanya.

Aquest principi, fonamental, permet trencar el centralisme tradicional d'Espanya, no solament del franquisme sinó de segles anteriors, que ha estat un dels principals instruments de l'oligarquia per tenir el poble explotat i oprimit.

La Constitució desenvolupa l'organització de les autonomies al títol vuitè. Segons ell, cada comunitat autònoma té les seves pròpies institucions (parlament, president, govern i tribunal superior de justícia) i les seves competències, és a dir les matèries en què aquestes institucions hauran de decidir. Té també la seva pròpia hisenda, els recursos econòmics necessaris perquè l'autonomia sigui efectiva.

Hom sap que la Constitució permet que Catalunya tingui un sistema d'autonomia millor que el de l'Estatut del 32. El projecte del futur Estatut de Catalunya ja ha començat a ser elaborat pels parlamentaris catalans. Correspondran íntegrament a les institucions catalanes d'autogovern les competències sobre ensenyament, urbanisme, ordenació del territori i tot el que es refereix a les institucions autònomes. No cal insistir en la importància d'aquestes matèries, especialment de l'ensenyança, que permetrà reconstruir la llengua i la cultura catalanes.

Hi ha altres matèries que són de competència de l'Estat, com la política internacional i la de defensa, i unes altres —sanitat, seguretat social, etcètera— són compartides per l'Estat i la comunitat autònoma, ja sigui perquè l'Estat fa una llei molt general que després, en el cas nostre, desenvolupa el Parlament de Catalunya, o perquè l'Estat, és a dir les Corts, fa una llei que després aplica el Consell Executiu o govern de Catalunya.

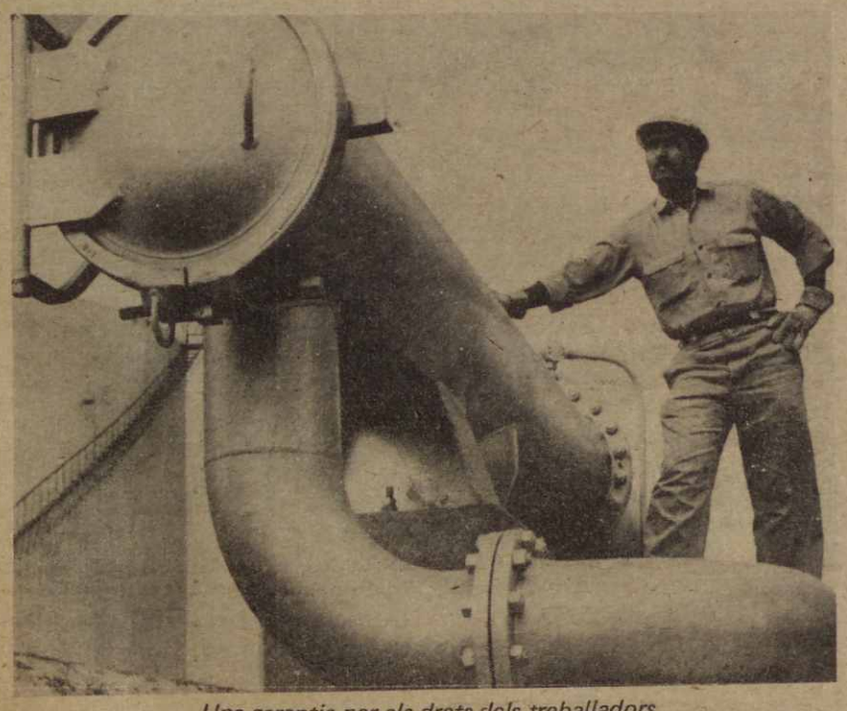
El Parlament de la comunitat autònoma té una funció semblant a les Corts generals: fa les lleis i nomena el president i el consell.

Tota l'organització de l'Estat en comunitats autònomes es basa en la igualtat de tots els espanyols, qualsevol que sigui la comunitat a què pertanyin, i en la solidaritat entre totes les comunitats. Cal construir una veritable unitat entre els pobles d'Espanya i fer front a l'actual desequilibri entre les comunitats per tal d'aconseguir una igualtat molt més gran entre totes elles.

LA CONSTITUCIÓ DE TOTS ELS ESPANYOLS

Aquesta Constitució ha estat elaborada per totes les forces polítiques presents a les Corts. És la primera Constitució, en tota la història d'Espanya, que no la imposa un partit als altres, o una tendència a les altres. L'aclaparadora majoria de vots afirmatius que el text constitucional va rebre al Congrés i al Senat i que cal que es correspongui amb una majoria igualment aclaparadora de vots populars el proper 6 de desembre, ens permet afirmar que aquesta serà la Constitució de tots els espanyols.

És clar que la Constitució, per si sola, no resol els molts i greus problemes que té plantejats el país. Però tot el que hem exposat en aquesta atapeïda síntesi posa en relleu que és un instrument fonamental per a la gran tasca d'aquesta hora: consolidar la democràcia. I per avançar cap al socialisme. Tot dependrà de les futures lleis que han de desenvolupar els principis constitucionals; per tant, de les majories a les Corts. Al capdavall, de la voluntat del poble. Això justifica abastament el vot afirmatiu al referèndum.

Una garantia per als drets dels treballadors.

Discrimina que fa fort

"Primes" a TVE

Dels 300 minuts de què constarà la campanya del referèndum a TVE, 110 seran per a la UCD, 60 per al PSOE, 15 per al PCE, 10 per a AP, grup parlamentari mixt i "Socialistes de Catalunya" i 5 per al PNB, senadors bascos i l'Agrupació Independent del Senat. Aquestes dades il·lustren a bastament sobre el caràcter antidemocràtic i discriminatori del decret del govern en virtut del qual es distribueixen els temps de què cada partit o grup parlamentari disposarà a RTVE durant la campanya sobre el referèndum constitucional. El sistema escollit pel govern d'UCD no té precedents a cap país europeu de tradició democràtica, tal com ha denunciat el PCE, la presència del qual a RTVE —com la d'altres grups— queda reduïda al 3 per cent del total.

Pel que fa a TVE a Miramar, sembla que els partits catalans disposaran d'espais al programa "regional" si l'administració compleix les promeses fetes als representants dels grups parlamentaris de Catalunya, que han fet pressions en aquest sentit. Abans el "Consejo Rector de Radiotelevisión Española" s'havia oposat a l'emissió d'espais gratuïts en català per "dificultats idiomàtiques"...

Ja està engegada la campanya del referèndum que ha d'aprovar la Constitució. Tant per part del govern com dels partits polítics. Grans rètols als carrers, distribució de prospectes i sobres per al vot, espais a la televisió, mítings i conferències, repartiment de propaganda i explicacions porta per porta, adhesius... La data del 6 de desembre s'apropa, queden dues setmanes per al sí.

Dues setmanes per al "sí"

Molts papers, però —encara— zones d'indiferència.

La campanya, al carrer

Des del moment de la sortida al carrer d'aquest número de TREBALL fins l'acabament del procés relatiu al referèndum constitucional, el calendari serà el següent:

El 24 de novembre acaba el termini per publicar la relació de seccions i locals electorals, i el 25 per publicar la composició de les juntes electorals central, provincials i de zona al Butlletí Oficial de l'Estat.

Fins al 5 de desembre, els membres de les meses que no puguin exercir la seva funció ho hauran de comunicar i justificar a les juntes electorals de zona.

El 27 de novembre, les juntes electorals de zona designaran definitivament els interventors, als quals enviaran les credencials el 4 de desembre.

El 29 de novembre es tanca el termini per sol·licitar la documentació per votar per correu.

1 de desembre: Es data oberta per al vot del personal embarcat. També és la data màxima per dipositar al correu el vot els qui escullin aquest sistema.

6 de desembre: Votació, escrutini i lliurament de la documentació electoral a jutges de districte i de pau.

7 de desembre: Reiteració, per escrit, de les impugnacions davant de les juntes de zona, que les resoldran els dies 8, 9 i 10.

12 de desembre: Acaba el termini per presentar recursos a la junta electoral central per impugnacions desestimades.

12 i 13 de desembre: Escrutini general per les juntes provincials.

13 al 19 de desembre: Les juntes provincials publicaran, als butlletins oficials respectius, els resultats, per municipis, i els enviaran a la junta central.

El 20 de desembre la junta electoral central celebrarà sessió pública per fer l'escrutini general.

EL VOT PER CORREU

Les persones que ho vulguin, poden votar per correu. Si l'elector sap on ha de votar i la mesa, podrà demanar (personalment, per correu o per tercera persona) la documentació i enviar el vot. Si no coneix el lloc on ha de votar, haurà d'obtenir (a les juntes electorals, ajuntaments o oficines de correus) la sol·licitud de vot per correu i enviar-la, un cop complimentada, a la junta electoral de zona. Aquesta li enviarà la documentació per votar i li dirà on ho ha de fer. El vot s'haurà de dipositar al correu abans de l'1 de desembre.

INTERVENTORS I APODERATS

"Amb vista al referèndum constitucional, el PSUC es proposa, com ja ho va fer a les eleccions legislatives, estar present als llocs on es faci la votació, per tal de controlar-ne la puresa i la de l'escrutini i, al capdavall, per col·laborar al correcte funcionament democràtic de la consulta". Això ens ha dit Miquel Núñez, membre del Comitè Executiu del PSUC, i ha afegit que exerciran aquesta funció els interventors i apoderats que el partit ha designat. Convé aclarir que els interventors són assignats a una sola mesa electoral i que els apoderats, en canvi, representen el seu partit amb caràcter general i poden exercir el control de les votacions a qualsevol mesa, si bé el PSUCassigna a cada apoderat una zona per tal de garantir un control total.

En trets generals, les normes del referèndum, al compliment de les quals hauran de contribuir apoderats i interventors, són les següents:

Només podran votar els qui figurin al cens. Els votants s'identificaran pel document nacional d'identitat. La llei, en aquesta ocasió, permet admetre d'altres dades d'identificació que siguin convincents. A les vuit del vespre es tancarà la votació, però podran votar totes les persones que estiguin presents al col·legi en aquell moment.

El recompte dels vots serà públic. Quan acabi, la mesa redactarà dues actes: la de l'escrutini amb els resultats i la general de la sessió que recollirà les incidències importants. Els interventors poden sol·licitar un certificat de l'acta d'escrutini.

Qualsevol ciutadà pot impugnar, de paraula o per escrit, l'escrutini. Si ho fa de paraula, l'endemà haurà de ratificar la impugnació, perquè sigui vàlida, a la junta electoral de la zona.

Les impugnacions constaran en l'acta de la sessió. Interventors i apoderats podran exigir, en nom del seu partit, que consti en acta qualsevol irregularitat que hagin observat, sense convertir, però, la seva actuació en un obstruccionisme inútil i perjudicial.

Finalment, els interventors s'asseguraran que el president i els membres de la mesa traslladen els resultats al jutjat del districte o al jutge de pau que correspongui. Si convé, els acompanyaran.

D'una Constitució de majoria a una Constitució de consens

Les comparacions històriques sempre són de mal fer, encara que sempre són possibles si no es perd de vista aquest fet: que són comparacions entre coses de difícil analogia ja que ha passat el temps i ha canviat la societat. Una comparació entre la Constitució republicana de 1931 i la d'avui la crec possible, sempre que es faci matisadament, però, per sobre de tot, la crec políticament necessària. Examinem, per tant, breument, quatre o cinc aspectes comparables.

En primer lloc, i és essencial per a comprendre el sentit general, les condicions i el procediment d'elaboració han anat d'una manera del tot diferent. La constitució republicana estava feta per unes Corts recentment elegides, pròpiament constituents, que havien enderrocat el sistema polític anterior —la monarquia— i instaurat la República del 14 d'abril. Corts en les quals, a més, eren majoria el PSOE, els radicals, els radicals-socialistes i els republicans d'Azaña. En aquell moment, aquests quatre partits, més Alcalà-Zamora i Miguel Maura, eren els grans protagonistes del règim. Partits, i bloc en conjunt, que podien classificar-se d'esquerra (PSOE, radicals-socialistes), esquerra moderada (radicals i Azaña) i dreta liberal (Alcalà-Zamora i Maura). Per contra, la Constitució actual és fruit d'unes Corts que —segons els resultats del 15 de juny de 1977— haguessin pogut no ser constituents (sinó merament reformistes), en les quals la dreta té majoria (AP i UCD) enfront d'una esquerra clara (PSOE i PCE-PSUC) i un centre apreciablement progressista (Convergència i PNB). A més, els aparells d'Estat i els grups de pressió dominants quan la dictadura de Franco resten intactes, mentre que a l'època de la República el govern provisional havia fet ja reformes serioses i la dreta-dreta va anar a les eleccions completament desorganitzada. Aquest quadre de forces polítiques i socials tan diferent fa que les dues constitucions tinguin un caràcter també diferent. La de la República serà la Constitució d'un sector d'espanyols —el sector laic, liberal, socialitzant— contra un altre sector —catòlic, tradicional, conservador. La Constitució de 1978 és, al contrari, una constitució de consens, és a dir, que totes les forces —amb petites excepcions a extrema dreta i a extrema esquerra, junt amb algun sector nacionalista— s'hi senten d'acord globalment i només amb desacords parcials. Això es tradueix, políticament, en el fet que, des de Fraga Iribarne a l'ORT (maoista), votaran afirmativament. Si d'altres circumstàncies no ho destorben, aquest acord constitucional pot posar unes bases sòlides per a un desenvolupament pacífic de les transformacions democràtiques i socials que ens calen. El 1931, per exemple, José Maria Gil Robles i Jesús Maria de Leizaola —l'actual *lendakari* basc— es van oposar fermament a l'orientació general del text, no li donaren suport i iniciaren, ja aprovada la Constitució, un moviment per la reforma constitucional.

Analitzem ara alguns dels aspectes concrets. En primer lloc, cal parlar de la forma d'Estat, la qüestió monarquia-república. Naturalment que avui, per nosaltres, l'acceptació de la monarquia obeeix a condicionaments històrics i conjunturals, profundament pragmàtics, i no pas a cap vel·leïtat monàrquica. Som republicans, no accidentalistes i, encara menys, monàrquics. Però, anant al fons de la qüestió i veient que la monarquia parlamentària vol dir que el cap de l'Estat no té poders —és irresponsable políticament— i, per això, no és elegit democràticament sinó per via d'herència, anant a aquesta qüestió, dic, el sistema de poders i les relacions entre cap d'Estat (rei-president de la República)-Parlament-govern s'han resolt molt millor a la Constitució del 78 que a la republicana. El poder que tingué Alcalà-Zamora durant tres legislatures —incompleta la tercera— no els tindrà el rei actual ni de bon tros, i això afavorirà, sens dubte, les regles del joc parlamentari i l'estabilitat política. En aquest punt crec que, malgrat el vot de censura constructiva, la Constitució actual és molt superior a la republicana.

Un aspecte central d'ambdues constitucions és el de restructurar l'Estat mitjançant un règim d'autonomies. Comparar els dos sistemes seria complex. Només voldríem dir, però, que el sistema d'autonomies generalitzades que es configura a la Constitució actual és més sòlid que l'Estat integral de 1931, perquè ara es fonamenta en la solidaritat d'una manera més explícita i clara que no aleshores, cosa que, malèvolament, va ser aprofitada ja per la dreta centralista, creant confusió i fent de *la unitat d'Espanya* i la lluita contra un *separatisme* inventat, un dels mites per al cop militar i la guerra civil. D'altra banda, el sostre de competències de les comunitats autònomes és més alt avui, la qual cosa, en un Estat molt més complex i ampli que aleshores, ens dóna grans possibilitats d'aprofundiment democràtic i socialista.

Respecte al capítol de drets i deures, la Constitució republicana era modèlica per la seva època. Recollia la millor tradició liberal impregnada de principis socialistes i democràtics. Tenia el punt negre i absurd de jacobinisme anticlerical, en la pitjor tradició hispànica, que es reflectia en el famós article 26 contra els ordes religiosos. Avui, aquest tema ha quedat obviat, les circumstàncies han canviat i l'Església amb elles. I el capítol de drets del 78 ha recollit la part millor del 31 però posant-ho al dia, incorporant-hi nous drets i establint principis generals en matèria econòmica i social que comprometen l'Estat en reformes serioses, que caldrà empènyer però que són essencials en la nostra línia d'aprofundir la democràcia. Si aquest capítol estava bé al seu temps —exceptuant la qüestió religiosa— en la Constitució del 31, ara és excel·lent, en la del 78.

En definitiva, i havent-nos deixat molts aspectes que seria interessant comparar, sobre el paper, la Constitució de 1978 ofereix garanties suficients per desenvolupar i aprofundir la democràcia a Espanya. Però una constitució no és res si no se la fa funcionar: i el funcionament d'aquesta Constitució dependrà, en un primer moment, de prendre mesures per superar la crisi econòmica, democratitzar els aparells de l'Estat franquista encara avui quasi bé intocats i establir un sistema de partits que sàpiguen representar els diferents sectors socials dintre del marc constitucional. Si això es porta a terme —i, amb les condicions en què ha nascut la Constitució, això sembla més possible avui que el 1931—, creiem que es pot establir un règim de llarga durada que consolidi la democràcia i ens faci avançar cap al socialisme.

FRANCESC DE CARRERAS

El senador de l'Entesa dels Catalans, Josep Benet, explica a TREBALL les raons per votar sí a la Constitució. "Votar sí a la Constitució, ens dirà Josep Benet, és votar sí al projecte d'Estatut de Sau" Pel senador més votat d'Espanya, la Constitució permet reproduir els principis i institucions configurats a l'Estatut del 32, i en molts aspectes superar-los.

Un protagonista de la campanya del referèndum

Benet: "Votar sí és votar per l'Estatut"

A Catalunya es va aconseguir una unitat sense precedents reivindicant els principis i institucions configurats a l'Estatut del 32 com a via del dret a l'autodeterminació. ¿Fins a quin punt la Constitució que anem a votar el sis de desembre recull aquesta reivindicació?

—Els qui formem part de l'Entesa dels Catalans vàrem fer la nostra campanya electoral amb l'eslògan famós que va llançar l'Assemblea de Catalunya de "Llibertat, Amnistia i Estatut d'Autonomia." Una altra reivindicació de la nostra campanya era que les Corts que sortissin elegides el 15 de juny fossin constituents. Avui sabem que aquelles Corts es van convertir en constituents i han elaborat una Constitució que és democràtica i, a la vegada, autonòmica. Per nosaltres, va ser decisiu, a l'hora de donar el sí a la Constitució, el fet que aquesta recollís el punt tercer de l'Assemblea de Catalunya. Vàrem veure que la Constitució permet un Estatut per a Catalunya que reprodueix els principis i institucions configurats a l'Estatut del 32 i que en molts aspectes el supera. Això s'està demostrant amb l'avantprojecte elaborat a Sau per la Comissió dels Vint.

—No obstant, alguns que formaven part de l'Assemblea de Catalunya no estan d'acord amb la Constitució.

—Precisament perquè dins de la Constitució hi cap un Estatut millor que el del 32 pensem que tots aquells que cridàvem "Volem l'Estatut" hem de votar sí a la Constitució. Per això no comprenc, i ho dic amb tota sinceritat, l'actitud d'alguns grups que estaven al nostre costat a les manifestacions que cridàvem "Volem l'Estatut" i que avui diuen que s'ha de votar no a la Constitució o que ens hem d'abstenir.

—És a dir, el sí a la Constitució no és, per en Josep Benet, una actitud defensiva; per dir-ho d'una altra manera, un mal menor al qual ens agafem perquè fora del sí només cal esperar el caos.

—Els companys que diuen que s'ha de votar no, que pensin que van a barrejar el seu vot amb el de l'extrema dreta, i que serà aquesta qui el comptabilitzarà. Aquests companys encara no ens han explicat què vol dir votar no o abstenir-se, no ens han explicat què passarà després si la seva postura triomfa. Ells parlen d'una Constitució millor. Tots la volem, una Constitució millor. Però nosaltres sabem que aquesta Constitució és la millor en les circumstàncies actuals. Això ho hem de dir molt clarament en aquests moments. No podem enganyar el poble, fer-li somniar coses que són impossibles. Quan un diu que s'ha de votar no, és perquè vol que el no triomfi. Cal que ens expliquin què passaria aleshores. ¿Potser pensen que després es podria fer una Constitució millor? ¿No s'adonen que vindria una crisi d'Estat, que és precisament el que volen els enemics de la democràcia?

—¿La Constitució ha obert esquetxes dins de l'Entesa?

—Bé, dins de l'Entesa es va produir una crisi prèvia al debat constitucional. Va ser quan l'Entesa va prendre una actitud a l'hora de discutir la Constitució al Senat i dos companys no la van acceptar. Aquest fou el cas d'en Xirinacs, que presentava una constitució totalment nova i que no tenia res a veure, i el senador Audet. Els dos van quedar exclosos del grup. Fora d'això no hi ha hagut cap més problema. Tots els qui avui formem l'Entesa hem aprovat la Constitució i estem convençuts que és el pas necessari per aconseguir l'Estatut.

—¿Quina ha estat l'aportació de l'Entesa en aquesta Constitució?

—L'Entesa ha treballat intensament i ha aconseguit alguns resultats realment apreciables. Un d'ells, potser el més important, el de l'abolició de la pena de mort, esmena que fou presentada per l'Entesa i va aconseguir que s'aprovés al Senat per unanimitat, inclosos els senadors militars. Un altre punt és el de les relacions de les diferents comunitats autònomes.

—¿Alguna recança per allò que s'hagués pogut aconseguir?

—Sí, vàrem tenir una gran derrota, que ja havien sofert al Congrés els partits representats a l'Entesa, en intentar convertir el Senat en la cambra de les nacionalitats i regions. No es va aconseguir, però sí que es van millorar els acords del Congrés. Nosaltres aconseguírem que les comunitats autònomes tinguessin un nombre superior de senadors. Catalunya, per exemple, podrà elegir sis senadors, un perquè és comunitat autònoma i un per cada milió d'habitants.

—Josep Benet està participant molt activament en la campanya del referèndum constitucional. ¿Quines impressions en recull?

—Molt bones. La campanya ens permet explicar molt directament al poble la necessitat de votar sí. En lloc de grans mítings, penso que són un encert aquestes reunions de cinccentes, mil o dues mil persones, perquè permeten el col·loqui i contestar les preguntes que se'ns fan. Això permet un autèntic diàleg entre els parlamentaris i el poble. Els debats acostumen a ser molt vius i les preguntes amb molta substància. L'únic inconvenient és que no donem l'abast i no podem anar a tot arreu on se'ns crida.

—¿Constitució, per fer què?

—El que ara importa és que el poble de Catalunya voti massivament la Constitució. Si aconseguim el vot massiu, podrem posar en marxa immediatament el projecte d'Estatut.

Nosaltres creiem en el sí massiu a la Constitució perquè és una manera de donar un sí massiu al projecte d'Estatut de Sau, que és el que aquesta Constitució permet. Si no guanyés el sí, o ho fes per un petit marge, donaríem la sensació que a Catalunya no l'interessa prou l'Estatut i podria alentir-se la mecànica que ens ha de portar a la Generalitat definitiva.

JOAN SANJUAN

"Els qui cridàvem ¡Volem l'Estatut! hem de votar sí a la Constitució"

A favor de la Constitució

CCOO convoca jornada el dia 4

El Secretariat Confederal de Comissions Obreres ha convocat una jornada de suport a la Constitució. Durant aquesta jornada, prevista pel proper dia 4 de desembre, es faran assemblees als centres de treball i s'hi analitzaran les perspectives que ofereix aquesta Constitució i les conseqüències negatives del terrorisme. Aquesta jornada serà la culminació d'una intensa campanya d'actes, mítings i assemblees recomanant el sí a la Constitució i denunciant el terrorisme.

En una nota que ha fet pública, CCOO crida a reforçar la unitat de totes les forces democràtiques en aquests moments decisius i reitera la seva proposta de firmar uns pactes polítics i econòmics a mig termini, per poder avançar en el camí de la democràcia.

En la mateixa declaració, CCOO saluda el gran nivell de responsabilitat demostrat per la gran majoria dels membres de les forces armades, en contraposició al "reduït nombre d'oficials que, tot pretenent fer marxa enrere a la Història, intenten portar el país a una aventura d'incalculables conseqüències" per a Espanya.

El Secretariat de Comissions Obreres de Catalunya ha fet també una declaració en el mateix sentit.

Teoria i pràctica — per MANUEL VÀZQUEZ MONTALBAN

Una constitució, per començar

L'agra indignació que la Constitució ha desvetllat entre els rengles ultres esdevé el principal argument a favor seu. Els franquistes estan en millor situació que els antifranquistes per comprendre tot quant perd el feixisme amb aquesta Constitució i tot quant hi guanya la causa de la democràcia. Si observem l'argumentació ultra contra la Constitució, veurem que es refugia en els principis més fonamentals del nacionalcatolicisme. Segons ells, la Constitució atempta contra Déu, la pàtria i la família. Contra Déu perquè separa l'Església de l'Estat. Contra la família perquè obre la porta a la possibilitat del divorci i d'una racionalització de les brutals prohibicions de l'avortament. Contra la pàtria perquè la Constitució obre camí al procés autonòmic de les nacions i els pobles d'Espanya.

Des de fa dos segles Espanya necessitava racionalitzar les seves normes de convivència, adaptar-les a les lleis de la vida i de la història. Cada cop que s'ha intentat, els sectors més reaccionaris del país han estat en condicions d'esclafar l'intent. El sollevament contra la República no va ser un sollevament contra el caos sinó contra la raó, contra la voluntat de racionalitzar d'una vegada i per sempre les insuficiències i arbitrarietats que regulaven la relació entre classes socials, persones i pobles. Una constitució crea possibilitats de competir legalment entre les classes socials per aconseguir transformacions socials. Una constitució recupera drets individuals sotmesos a la "llei natural" de la família. Una constitució retorna als pobles sotmesos per la força la possibilitat d'establir un pacte estatal sense la condició de víctimes d'una guerra civil.

Aquell esclafat intent republicà va fer pas a quaranta anys de període d'excepció, durant els quals els ultres van estar en condicions d'imposar una pràctica política derivada de filosofies ultramuntanes, elaborades en el trànsit del segle XVIII al XIX. La nova constitució significa un intent d'establir aquest punt de partença tantes vegades frustrat, ajornat, trepitjat per la reacció. El fet que arribi amb el suport de forces polítiques tan distintes no és ni un defecte ni una virtut. És la victòria de la lògica imposant el consens que només deixa fora d'aquesta Constitució els qui no tenen avui res per oferir com a alternativa o els qui només poden oferir l'alternativa del feixisme.

Roca Junyent, pedagog

"De les més avançades d'Europa"

Miquel Roca i Junyent és un dels "homes de la Constitució". Dia a dia, ratlla a ratlla, el secretari general adjunt de Convergència Democràtica de Catalunya, ha anat teixint, amb els altres membres de la Comissió Constitucional, el text que recull els principis i normes que regiran aquest país quan l'aval popular li doni llum verda. Miquel Roca ha seguit des de primera fila els estira i arronsa del consens, el debat al Parlament i l'aprovació al Congrés i al Senat. Només manca ja el vot del dia sis. Costa, quan encara és tan calenta, definir aquesta Constitució.

—Una constitució —diu Miquel Roca— **no s'acostuma a definir, en el moment en què s'està fent, per una sola adjectivació. És després, amb el temps, que la seva eficàcia li dóna un nom. Jo desitjaria simplement que aquesta fos una constitució que durés molt, en plena vigència, i que permetés assolir una llarga estabilitat democràtica. Hi té molt a veure, perquè això pugui ser, el fet que hagi estat feta per consens. Una constitució que no fos ja inicialment de concòrdia, poc podria durar.**

—¿Quina és, per vostè, la columna vertebral d'aquesta Constitució?

—Per mi, la conquesta més important és l'establiment d'un quadre de llibertats democràtiques molt ample. Sense cap mena de vergonya, hem de reconèixer que aquesta és una de les constitucions més avançades d'Europa. En segon lloc, penso que és molt important l'equilibri que s'ha aconseguit entre els diversos poders constitucionals. Finalment, el reconeixement de la dimensió plurinacional de l'Estat, amb totes les conseqüències que se'n deriven. especialment el fet d'acabar amb l'esquema centralista i burocràtic de l'Estat i la possibilitat, pel que a Catalunya fa referència, d'un marc autonòmic més ample que el que va obrir la Constitució de 1931.

Miquel Roca i Junyent és també un dels membres de la Comissió dels Vint que ha redactat el projecte d'Estatut d'Autonomia per a Catalunya.

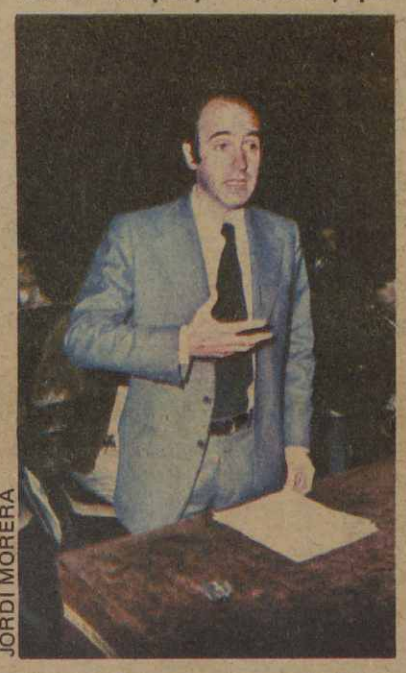
—¿Creu que aquest projecte passarà per les Corts sense cap modificació o, al contrari, que serà retallat com va succeir amb l'Estatut de Núria?

—No hi ha d'haver cap modificació de l'Estatut que es presenti a les Corts perquè, si el text és constitucional, no tindria cap sentit que fos rectificat. Justament, la preocupació màxima a l'hora de redactar el projecte d'Estatut ha estat mantenir la màxima fidelitat al text constitucional i això ha de servir perquè tot vagi bé.

—Senyor Roca, al carrer hi ha una certa desconfiança. L'esforç dels parlamentaris no ha transcendit plenament i molta gent considera que aquesta pot ser una bona constitució si es compleix, si es veuen uns resultats concrets...

—Cal fer encara una gran labor de pedagogia. S'ha d'explicar molt el perquè s'ha fet la Constitució, què diu, per què serveix, què permetrà fer. Hem de fer comprendre a la gent que de vegades no es poden fer les coses més bé perquè no és possible. Com sempre, des de fa molts anys, en aquest país l'única alternativa possible ha estat triar entre el masoquisme de dir "mireu que som desgraciats" o tirar endavant per guanyar, pas a pas, el camí de la llibertat.

Pel que fa al que hem aconseguit fins ara, la gent no pot dir que les promeses no s'han complert. A la nostra campanya electoral, per exemple, prometíem la restauració de la Generalitat, el retorn del President i l'Estatut d'Autonomia. Honestament, ningú no podia creure que aquests punts es complissin tan ràpidament.

JORDI MORERA

"Contra els enemics de la llibertat".

—¿Quins són, en la seva opinió, els punts febles de la Constitució?

—Suposo que jo dec ser molt denunciable, però punts febles no n'hi veig. En tot cas, algunes reticències absurdes com la prohibició de federacions de comunitats autònomes i alguna retallada de possibles competències autonòmiques. També hi trobo una redacció una mica barroca en el cas de l'article segon i un preàmbul fet sota la influència d'uns atemptats que li donen certa incoherència respecte al text.

—Finalment, ¿quines són les seves raons personals per recomanar el vot afirmatiu?

—La raó més important és el meu profund convenciment que tots els qui, des de fa molts anys, han lluitat d'una manera o d'altra per la llibertat saben que no poden ser indiferents a un vot que, fonamentalment, fem contra els enemics de la llibertat.

M. PÉREZ OLIVA

TREBALL ha sortit aquesta setmana al carrer per preguntar al ciutadà anònim què opina de la Constitució. Una de les respostes més generalitzades és allò de "jo no hi entenc, de política" i, en alguns casos, fins i tot "jo no sóc polític". Només quan es pregunta directament si la Constitució beneficiarà els treballadors, els enquestats deixen de parlar com si els fos aliena. Però poques vegades s'han transcendit les idees generals. Poca gent ha dit que la Constitució era positiva per això o allò. Sí que hi ha, en general, una gran desconfiança. Gairebé tothom ha dit que és positiva... si es compleix. Invariablement, s'ha fet referència també a l'incompliment dels Pactes de la Moncloa. La Constitució és, per la gran majoria dels enquestats, una eina per preservar les llibertats en general, els drets humans. Alguns es fan el plantejament de "si els franquistes hi són en contra, la Constitució és bona per al poble". Encara que amb dubtes sobre el seu compliment, quasi bé tothom considera que és necessària.

Molt poques dones enquestades han respost. La majoria s'han aturat i, en veure què se'ls demanava, automàticament han dit que tenien pressa. Altres, més sincers, han dit que no entenen de política. Els nens, la casa... "no tinc temps de preocupar-me d'aquestes coses". Les referències a la ràdio i la televisió demostren que, més que informació, el que hi ha hagut és propaganda.

JORDI MORERA

La Constitució, al carrer

"Una gran conquesta..."

Hi ha poca gent a l'oficina d'ocupació. Les cues per segellar han acabat a les 11 del matí. Els qui hi queden ara demanen pròrroga o presenten documentació. Un gitano acompanya la seva dona. Ben vestit, es mostra reticent: **"No tinc ni idea** —en castellà— **de què és una Constitució, ni m'interessa gens, ni 'mijita'"**. Tampoc no sap què és exactament un referèndum. En qualsevol cas, diu amb una mica ja de mala llet, que no pensa anar a votar, que la política no l'interessa ni "mijita", que, a més a més, té al·lèrgia a la televisió i que no s'assabenta de res.

El senyor de quaranta-cinc anys que espera tanda, en canvi, és molt més explícit. **"Posi-ho ben clar: la Constitució pot estar molt bé, però com els senyors que són allà dalt no facin res per donar feina als qui estem aturats, ni Constitució ni la mare que els va parir, que aquest país acabarà sent una sagnia."** Explica com va quedar sense feina, que té quatre fills, que el segon no troba tampoc ni un lloc d'aprenent. **"És clar que cal votar sí. Només faltaria que ara diguéssim que no a una cosa per la qual hem estat batallant durant tant de temps. Amb aquesta Constitució, els sindicats no tornaran a ser clandestins, ni els partits. Però que no s'oblidin de l'atur, que tots diuen que s'ha de solucionar, però cada dia hi ha més cues, aquí."**

En termes similars parlen els altres homes que hi ha a l'oficina. L'atur, com és lògic, és la seva gran preocupació. Cap d'ells no coneix el text de cap article, però tenen idea que la Constitució és positiva. **"Jo no hi entenc massa, d'aquestes coses** —diu un aturat de la construcció—, **però si els companys que em van defensar al treball diuen que es bona, jo ho crec. Tota la meva família votarà que sí, la meva dona, el meu gendre..."**. Pel jove que atén els qui demanen pròrroga, aquesta és una Constitució democràtica que encara que no especifica massa com es resolen alguns problemes més vius de la gent, obre portes perquè un govern d'esquerres pugui fer una política avançada. Parla del divorci, de l'ensenyança gratuïta, de la possible planificació econòmica. Diu que, com que és una Constitució de tots, també un govern de dretes pot aprofitar-se'n per defensar els interessos de la seva classe. **"El que cal és que duri, com més consolidada estigui, més difícil serà que qualsevol generalet faci de les seves."**

ELS VOTS DE SEAT

Deu o dotze persones de Can Serra esperen l'autobús que els portarà a la Seat. Alguns coneixen alguna cosa de la Constitució, encara que cap no l'ha llegit sencera. **"Jo he seguit els debats del Parlament per televisió. Té coses molt importants, com el reconeixement de les autonomies. Prou que els va costar als d'Aliança Popular acceptar-ho, la prova n'és que ara s'han barallat justament per aquesta qüestió."** El qui parla és un home de trenta-tres anys, un extremeny polititzat. **"S'ha de fer campanya perquè la gent voti que sí. Nosaltres, a la Seat, fem explicacions de la importància que té aquesta Constitució. Hi ha molta gent que no sap ben bé què significa i d'aquí al dia sis cal treballar molt encara. Ha de quedar ben clar que aquesta Constitució l'han fet els representants dels treballadors també, perquè si no, serà el Suàrez que s'apuntarà el triomf."** Un altre dels de la cua, el més vell, pensa que la Constitució pot ser molt positiva per als treballadors. **"Però cal vigilar que no passi com amb els Pactes de la Moncloa, que no s'ha fet quasi res del que ens beneficiava. ¿On són les escoles, les mesures contra l'atur, les reformes de la Seguretat Social? Hi ha molta gent que ara ha dit sí al Parlament, però ja veurem demà què fan. No me'n fio gens, d'aquests que ara es fan el demòcrata, perquè, quan puguin, ens la fotran."** Fraga és el centre de les desconfiances. Quan parlen d'ell ho fan en to irònic. **"Aquest firma la Constitució i tot seguit se'n va a veure qui li vol fer un cop d'estat"**, diu un jove de cabell llarg que, de més a més de l'entrepà, porta un diari plegat. Ell tampoc no ha llegit el text. **"Ara ens l'aprendrem tots de memòria, no se sent altra cosa a la ràdio i la televisió"**. Un que està al costat diu que ell ja ha trobat un llibret a la bústia, però que encara no ha tingut temps de llegir-lo.

Una mica més avall, una jove treballadora d'arts gràfiques, casada i amb un fill, surt de l'ambulatori. **"Jo crec que pot ser una millora, però no n'estic massa convençuda. Crec que la gent n'espera massa, d'aquesta Constitució."** S'expressa amb dificultats i diu que ha vist alguns programes televisats que parlaven del tema, però que **"no em convencen prou. Cadascú portem una idea i esperem més del que ens poden donar. Tots han votat a favor, els comunistes, el centre... però no sabem quina idea porten... Vull dir que això dels partits no m'acaba d'agradar. He parlat amb el PSOE i amb el PSUC i em sembla que et convencen d'una manera i després ells s'expressen d'una altra."** Acaba dient que, **"és clar, si a la dreta no l'interessa, també és per alguna raó"**. Però encara no sap què votarà. S'ho ha de pensar.

JORDI MORERA

"UNA LLAUNA", ALGUNA COSA

Tot seguit surten do
i 19 anys. Porten bot
de pana estrets i amè
ques. Una, la del moc
estudia Formació Prof
tra Graduat Escola
menys" saben què és
ció i la defineixen com
**de normes o lleis que
vida". "Una llauna"**,
d'elles. Del que diu el
neixen pràcticament
ment afegeixen que n
prou informació. No s
dica o beneficia, ni a
"no n'estic assabentad
no saben què van a vo
**taré a algú que en sàp
ja veuré."** Surten dor
que no volen contesta
a una òptica.

El noi ros de barba a
despatxa està contra la
**"per tant, ni m'he pre
ber què diu exactam
grada la manera com s
terme els plantejame
Constitució és de d
igual que abans. No cr
gi cap canvi perquè e
imposat i és la mateix
franquisme. Els partit
el que han fet és acom
més."** Diu que pot b
part del país, però qu
dors, poc. No milita a
pensa abstenir-se.

El que votarà que s
convençut, en canvi, e
tor d'un camió que e
gant a una obra de "H
No coneix bé el que di
ció. **"Si dic que sí, l'
fixo tot el que puc qu
a la televisió, però algu
les entenc. Jo no he a
cola. Jo sóc d'esquer
cent i estic a favor de
ció. Els de dretes n'est
encara que Fraga faci
trari. A aquest, no el
és de dretes de l'orella
mi que, si la cosa es fa
na, va a beneficiar mol
dors. Ara, si manen l
obrers ja podem com
rer."**

LA CONQUESTA D
DRETS HUMANS

Una noia de 23 a
l'home de bigotet i c
m'engega a dida. **"No
res, vagi amb la llaun
banda"**. Ella treballa a

JORDI MORERA

ta... si es compleix"

NA LLAUNA", PER DIR GUNA COSA

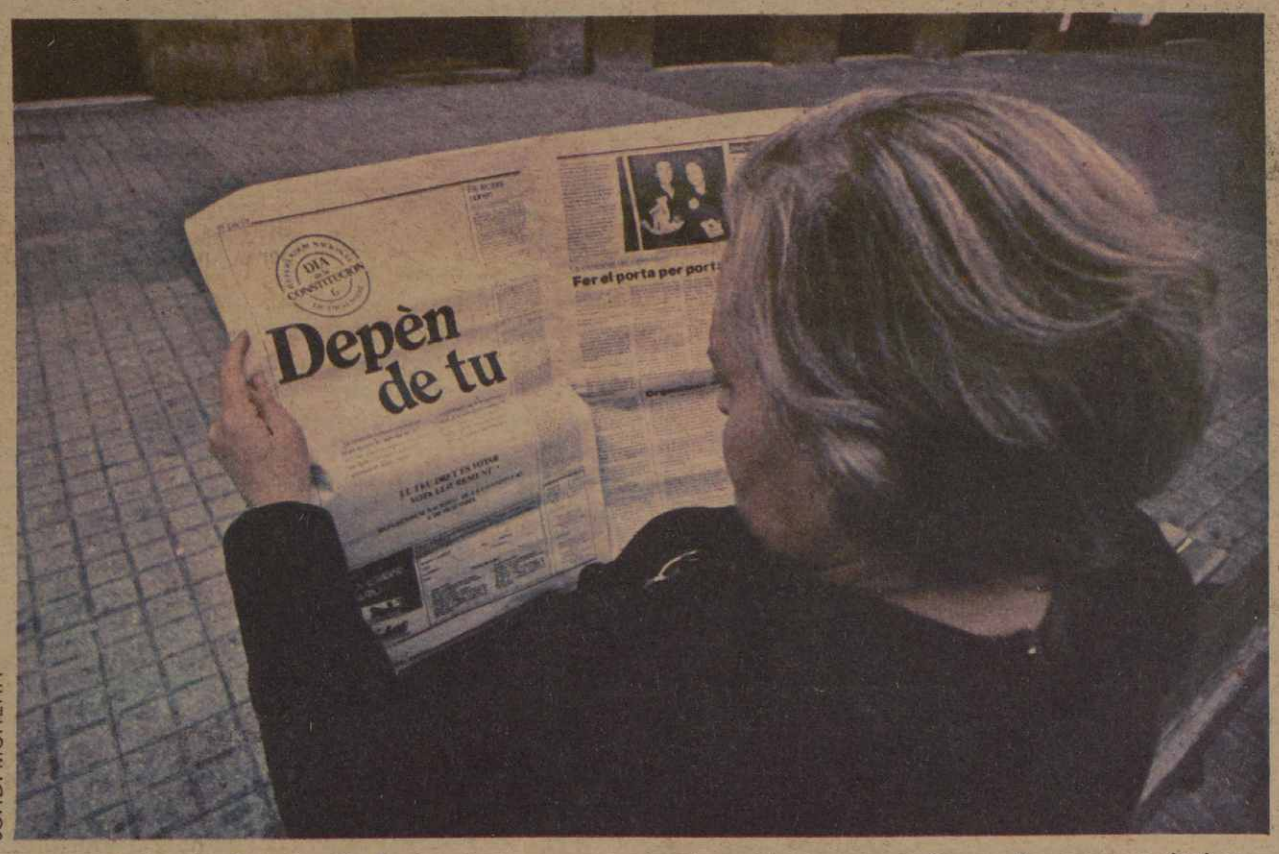
t seguit surten dos noies, de 18 anys. Porten botes, pantalons bana estrets i americanes blan-. Una, la del mocadoret al coll, dia Formació Professional i l'al- Graduat Escolar. **"Més o ys"** saben què és una Constitu· la defineixen com un **"conjunt ormes o lleis que van a regir la "**. **"Una llauna"**, conclou una es. Del que diu el text no en co- en pràcticament res i ràpida- t afegeixen que no hi ha hagut informació. No saben si perju- o beneficia, ni a qui, perquè **n'estic assabentada"**. I tampoc aben què van a votar. **"Pregun- a algú que en sàpiga i després euré."** Surten dones amb nens, no volen contestar. Una es fica a òptica.

noi ros de barba acurada que hi atxa està contra la Constitució, **tant, ni m'he preocupat de sa- què diu exactament. No m'a- a la manera com s'han portat a e els plantejaments. Aquesta stitució és de dretes, estem que abans. No crec que hi ha- ap canvi perquè el Centre s'ha osat i és la mateixa cosa que el quisme. Els partits d'esquerres, ue han fet és acomodar-s'hi i res ."** Diu que pot beneficiar una del país, però que els treballa- , poc. No milita a cap partit i a abstenir-se.

que votarà que sí, plenament vençut, en canvi, és el conduc d'un camió que està descarre a una obra de "Huarte y Cía" coneix bé el que diu la Constitu **"Si dic que sí, l'enganyo. Em tot el que puc quan en parlen televisió, però algunes coses no ntenc. Jo no he anat mai a l'es- . Jo sóc d'esquerres cent per i estic a favor de la Constitu- Els de dretes n'estan en contra, ra que Fraga faci veure el con- . A aquest, no el puc ni veure, e dretes de l'orella als peus. Per que, si la cosa es fa com Déu ma- va a beneficiar molt els treballa- . Ara, si manen les dretes, els rs ja podem començar a cór- "**

CONQUESTA DELS ETS HUMANS

na noia de 23 anys riu quan me de bigotet i corbata negra ngega a dida. **"No en vull saber vagi amb la llauna a una altra da"**. Ella treballa a la neteja de Renfe i encara que **"no sé expressar-me en termes polítics, crec que s'ha de votar que sí. No conec la Constitució, però em sembla que diu que ens miraran millor, a les persones. Això que en diuen... els drets humans"**. Ja dintre l'autobús, diu que no està informada, però no perquè no l'interessi. **"Als barris obrers s'hauria d'explicar bé perquè hi ha menys cultura."** Durant el trajecte, alguns viatgers enceten

JORDI MORERA

conversa sobre la Constitució. Es parla poc seriosament. Inevitablement, Fraga apareix de nou i molts pensen que està contra la Constitució. De Fraga es passa als seus elàstics i a **"com és de viu aquest tio"**.

Ja prop de la redacció, de tornada, un jove, que porta cenyidíssims pantalons de cuiro amb els quals pot fer ostentació del seu sexe, pinta ferros d'una pista d'autos de xoc. **"D'això, no en tinc ni idea. Ni em va ni em ve, no m'interessa."** Treballa des dels dotze anys i la seva filosofia és que **"jo visc la meva vida i deixo els altres que visquin la seva"**. I no votarà.

El primer a passar prop d'allà és un jubilat de seixanta anys, amb una cartera. **"Aquesta Constitució** —diu— **és l'única que avui es pot fer. Demà ja veurem. Penso que és molt positiva. Només li trobo un problema: l'abolició de la pena de mort. Això és perillós perquè no hi haurà càstig per als criminals. Fora d'això, em sembla bé."** Amb una granota de la Telefònica, enfilat dalt d'una escala, un jove de 26 anys diu que ell aconsella el vot afirmatiu perquè **"fins ara, la dreta ha estat xumant de la mamella, a partir d'ara es tindrà més en compte els treballadors"**. Allò més positiu que hi veu és el respecte als drets humans, **"encara que és lamentable que gent com els bascos hagin d'estar contra la Constitució"**. Aquesta és l'única referència que hem obtingut, durant l'enquesta, del problema del País Basc.

Amb una actitud molt semblant a la d'altra gent gran, un barber es mostra misteriós: **"No la conec, però la coneixeré."** Costa fer-lo contestar, encara que està ben disposat a fer-ho. **"Tots els països tenen constitució. Aquest també n'ha de tenir, si no anirem malament. El que cal és que es compleixi. No hi ha dubte que és necessària"**. Respostes lacòniques. Quant al vot, **"ah, això és un secret"**. Els botiguers del costat, al contrari, contesten immediatament: **"¡La llauna que ens estan fotent per la televisió! Total perquè després no facin res. L'únic que hi ha ara és que es pot parlar més lliurement, però cada cop són més alts els impostos."** La dona també hi fica cullerada: **"No hi ha dret que ens facin pagar com si tinguéssim un supermercat"**. El seu marit té una curiosa explicació. **"Això és cosa d'en Tarradellas. Més valdria que s'hagués quedat a França. Si va ser el mateix Suàrez que el va portar..."** Malgrat tot, per aquests botiguers la Constitució és positiva i les coses aniran bé si es fan bé. Pensen que és la millor cosa que es podia fer.

També la quiosquera mira pel seu interès. **"A mi, m'agrada aquesta Constitució perquè diu que es podrà opinar lliurement. Ja era hora que es reconegués la llibertat d'expressió. ¡Serà que no hem estat anys sense poder parlar! Si no es vota que sí, estarem sempre igual."** La noia que treballa d'administrativa diu, tot comprant el diari, que no coneix el text però que n'ha sentit parlar. Per ella, allò més important és que l'ensenyança sigui gratuïta.

COM SI FOS COSA DE POLÍTICS

La primera cosa que aclareix el jubilat del cafè és que ell no és polític. Un cop feta aquesta matisació, diu que la Constitució ens porta cap a una llibertat de pensament i que, amb ella, els ciutadans podran defensar-se millor. És clar que **"estic tan cansat de sentir promeses que després no es compleixen..."**.

Un serraller amb molta pressa diu que aquesta Constitució és molt coixa. **"Jo he llegit el que deia la de la República i ara estic llegint el llibret que ens han deixat a les bústies. Aquella deia que aquest és un país obrer i que es garantiria el treball. Aquesta només diu que el treball és obligatori. Això** —conclou— **per citar només un punt."** Aquest senyor encara no sap què votarà. Primer vol llegir-se bé el llibret.

M. PÉREZ OLIVA

Eduard Martín

"Interessa els treballadors"

Eduard Martín Toval és l'expert en temes constitucionals del Partit dels Socialistes de Catalunya. Ha estat un dels homes clau en el consens que ha fet possible la redacció d'un text constitucional vàlid per a una ampla majoria. Com a representant de les posicions socialistes, ha defensat aferrissadament els punts que consideren claus i ha transigit en alguns altres perquè la criatura pogués néixer plena de salut. Ha estat també un dels membres de la Comissió dels Vint que ha redactat l'avantprojecte d'Estatut d'Autonomia.

—¿Què significa aquest text en la història constitucional d'Espanya?

—Per primera vegada, es pot dir que aquesta no és una constitució a "l'espanyola". Per primera vegada s'ha pogut fer una constitució que recollís els desitjos d'una gran majoria del poble. Les constitucions que s'havien fet fins ara eren sempre fraccionals, recollien només una de les diverses alternatives que hi havia i aquesta ha estat justament la seva gran feblesa.

—El fet que sigui una constitució de concòrdia, ¿garanteix la seva vigència en el futur, o hi ha el perill que sigui una concòrdia conjuntural?

—Això depèn molt del seu desenvolupament concret. No hi ha dubte que aquesta no és la constitució que algunes forces haguessin fet, entre elles nosaltres. Però estic convençut que pot ser una constitució de futur perquè obre moltes portes, més enllà de la situació política actual.

—¿Quins són els puntals d'aquest text que permetran consolidar la democràcia?

—Després dels últims esdeveniments, per mi allò més important és la disposició derogatòria del franquisme. Això és fonamental. Els altres punts bàsics són, en primer lloc, la declaració de sobirania popular i el reconeixement explícit i exhaustiu dels drets i llibertats públics fonamentals. En segon lloc, la ferma declaració del reconeixement de les autonomies, la descentralització econòmica i la possibilitat d'anar cap a un estat federal. Finalment, un dels puntals més importants és la regulació de la sobirania popular, el reconeixement del Parlament com a institució eix. Quant a la monarquia, encara que nosaltres no renunciem a la nostra definició republicana, no interfereix per res el desenvolupament de la sobirania popular perquè, en el text constitucional, la Corona regna, però no governa.

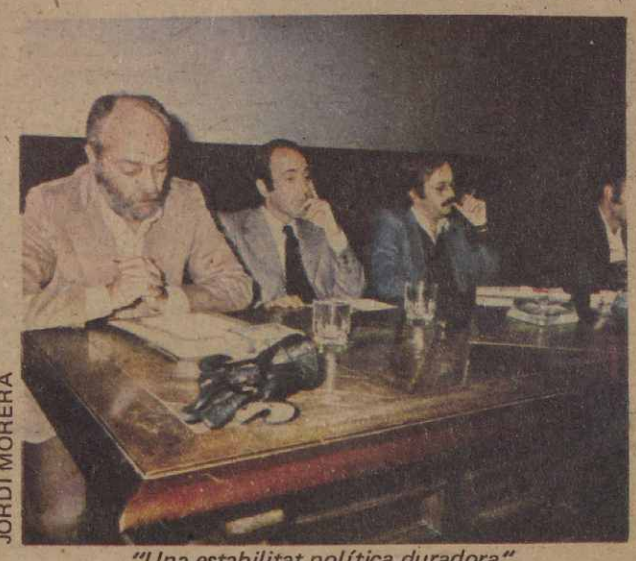
—Aquesta no és la constitució que haguessin fet els socialistes. ¿Què hi manca, doncs, en la seva opinió?

—En el tema de treball no s'ha anat tan lluny com l'esquerra podia proposar. Hi ha també qüestions en les quals la Constitució s'ha quedat curta. Les relacions sexuals, i els sectors marginats, com la dona i la joventut, no hi són, en la meva opinió, ben tractats a la Constitució. Aquestes manques, però, no desdiuen la racionalitat del text constitucional, amb el qual es pot aconseguir una estabilitat política duradora que farà possible l'estabilitat democràtica. Cal tenir en compte sobretot que aquest text permet el desenvolupament dels òrgans sindicals dels treballadors. Aquesta és una constitució que interessa sobretot els treballadors.

—¿I els catalans?

—La millor resposta és l'avantprojecte de l'Estatut d'Autonomia. Algun parlamentari ha preconitzat ja el rebuig, a les Corts, d'aquest projecte d'Estatut perquè diu que és anticonstitucional. No és cert en absolut. El projecte és plenament constitucional. Això vol dir, a més a més, que la Constitució és autonòmica i que, per tant, interessa també els catalans. La prova n'és que alguns partits que preconitzen l'abstenció a la Constitució estan, en canvi, d'acord amb el text del projecte d'Estatut.

M. P. O.

JORDI MORERA

"Una estabilitat política duradora".

Que els treballadors paguin la crisi

Abril Martorell i CEOE, d'acord

Els de CCOO i UGT van sortir decebuts de la reunió amb l'Abril Martorell. Uns i altres qualificaren de no acceptable la proposta del govern, entre altres coses perquè no redueix l'atur durant l'any 1979 ni manté el poder adquisitiu dels salaris i pretén donar confiança als empresaris sobre la base de la flexibilització de plantilles.

Aquest dissabte està prevista una nova reunió, aquesta a tres bandes. CCOO i UGT pensen anar-hi amb un programa d'acord. Les diferències entre les dues centrals en relació al tema continuen, però menys. Ningú no espera, a hores d'ara, grans sorpreses.

UGT i CCOO: la proposta del govern no és acceptable.

La trobada de CCOO i UGT amb el govern, que va tenir lloc el passat dia 15, s'havia anunciat com a preparatòria dels futurs pactes que vindrien a substituir els de la Moncloa. Les dues centrals, que coneixien d'antuvi el text que els oferia discutir Abril Martorell, anaren a Castellana 3 amb moltes reticències i, com es preveia, en sortiren decebuts.

Anteriorment, les dues centrals majoritàries havien tingut un canvi d'impressions on es manifestaren punts de coincidència que trenquen, en part, les profundes diferències amb que UGT i CCOO abordaven d'entrada els possibles pactes. Nicolàs Redondo està d'acord amb els empresaris de portar les negociacions a tres bandes i que els resultats tinguin un any de durada, mentre que CCOO es manté en la necessitat de negociar a quatre bandes acords per tres o quatre anys. Fins aquí, les diferències continuen, però és en els aspectes concrets de tipus econòmic i social on les dues centrals majoritàries han arribat a punts de coincidència.

El secretari general de la UGT declarà, a la sortida de la reunió, el seu desacord amb el document presentat pel govern, que qualificà de triomfalista i inadmissible, al mateix temps que en ressaltava dos punts negatius: la flexibilització de plantilles i com són abordats els drets sindicals. Nicolàs Redondo rebutjà també el sostre salarial, la política de creació de llocs de treball i el capítol sobre les pensions.

L'ALTERNATIVA DE CCOO

Marcelino Camacho fou molt més concret en les seves declaracions i també considerà que la proposta del govern no era acceptable. El secretari General de CCOO assenyalà que la lluita contra l'atur i la creació de llocs de treball haurien de ser la columna vertebral dels nous pactes. Per Camacho, es tracta d'aconseguir un sector estatal cada cop més fort capaç d'esperonar la inversió. Digué sí a la reconversió de les empreses i a la mobilitat de les plantilles, però garantint els llocs de treball, i s'oposà a la flexibilització en un 5 per cent de les plantilles. Segons Camacho, el govern vol facilitar l'acomiadament dels treballadors a les empreses amb la seva proposta de reduir a la meitat les indemnitzacions.

Ferrer Salat ja ho veu més clar.

D'altra banda, considera que la creació de 100 mil o 150 mil llocs de treball que el Govern preveu per l'any 1979 no farà altra cosa que augmentar el nombre de parats, ja que es preveu que 200 mil joves accediran al món del treball. Camacho creu que la xifra hauria d'arribar a 300 mil. Considera baixa la quantitat de 140 mil milions de pessetes previstes per al subsidi d'atur, que situaria en 200 mil milions. El sostre salarial, segons el dirigent de CCOO, no pot ser inferior al 16 o 17 per cent si es vol conservar el poder adquisitiu dels treballadors, ja que aquest serà el percentatge d'increment del cost de la vida previst per l'any 1978. Demana també que l'increment de les pensions sigui del 25 per cent, en lloc del 12 per cent previst pel govern, i que el salari mínim interprofessional s'elevi en un 25 per cent a partir del proper mes de gener.

Abril Martorell es reunia, l'endemà de fer-ho amb les centrals sindiclas, amb la CEOE. Aquí, com calia preveure, la base d'acord va ser molt àmplia. El ministre d'Economia no ha perdut l'ocasió de respondre a les declaracions dels dirigents sindicals. Un increment de salaris del 16 per cent, segons Abril Martorell, no deixaria créixer el Producte Interior Brut (PIB) més enllà del 2 per cent anual, la qual cosa no generaria nous llocs de treball i l'atur augmentaria. Per ell, el PIB hauria de situar-se entre el cinc i el sis per cent i per això cal que la inflació baixi. Per afavorir la inversió, declarà Abril Martorell, s'ha d'abandonar moderadament la política monetària restrictiva, moderar el ritme de creixement dels salaris i adoptar mides que millorin el clima laboral, que permetin augmentar la productivitat i facilitar la propensió dels empresaris a invertir i generar nous llocs de treball.

LA PROPOSTA DEL GOVERN NO S'AGUANTA

És evident que la proposta governamental presenta moltes deficiències de base. L'increment salarial del 13 per cent que preveu pel 1979 no manté el poder adquisitiu dels treballadors, que han vist com els preus augmentaven en un 16 per cent durant aquest any que acaba, augment que ja està fiblant les butxaques i al qual s'afegirà l'increment progressiu del cost de la vida de l'any que ve. Sembla com si tota la culpa de la inflació la tinguessin els salaris, la qual cosa no és certa, com tampoc no és cert que la limitació del salari provoqui de forma directa la creació de nous llocs de treball. Un dels inconvenients més grans de la proposta és que, en preveure només la creació de 100 a 150 mil llocs de treball, fa que l'atur augmenti, ja que no arriba a absorbir les noves incorporacions al mercat de treball, per no parlar dels qui es queden sense feina per tancament d'empreses i dels qui passen del sector primari als altres sectors de la producció. Tampoc no es preveu una forta incidència del sector públic en les inversions. Els pressupostos de l'Estat pel proper any han quedat molt retallats en aquest sentit, malgrat ser la inversió pública selectiva una de les millors fórmules per crear llocs de treball i estimular la iniciativa privada. Preveure l'acomiadament del 5 per cent de les plantilles i facilitar-lo sobre la base de disminuir a la meitat les indemnitzacions no és precisament la millor manera d'assegurar el treball. En fi, la proposta no diu res del compliment dels Pactes de la Moncloa, dels drets sindicals, ni d'un subsidi suficient contra l'atur.

Per aquest dissabte, dia 26, està anunciada una nova reunió, en la qual participaran el govern, la CEOE, CCOO i UGT. Segons ha declarat Abril Martorell, intentarà portar-hi una síntesi de les diverses aspiracions. D'altra banda, CCOO i UGT han anunciat una trobada de les seves secretaries per presentar una opció sindical unida. A hores d'ara, són pocs els qui pensen que de tot això pugui sortir res de solemne i consistent. Del sentit de responsabilitat de tots cal esperar uns acords puntuals que serveixin d'orientació de cara a la negociació collectiva. Els pactes amb majúscula queden per més endavant, si és que arriben.

JOAN SANJUAN

Les Caixes, ¿apèndix de la gran banca?

El procés de negociació obert entre tres Caixes d'Estalvi de Catalunya, concretament les de Barcelona, Sabadell i Terrassa, permet posar de relleu el paper de les Caixes en aquesta etapa de reconstrucció nacional de Catalunya i cridar l'atenció sobre els aspectes més preocupants del procés de concentració en el sistema financer.

La manca de legitimitat en la construcció de les juntes i en l'orientació de la dedicació dels fons per part de les Caixes d'Estalvi sota el franquisme era evident i no podia continuar en una situació democràtica. Però l'adaptació de la legislació s'ha fet a través d'una democratització aparent, que, si bé permet una certa renovació i racionalització, no introdueix un autèntic control social sobre uns diners que són, per voluntat dels impositors i per llei, destinats a satisfer necessitats generals. El procés actual iniciat a instàncies de la prepotent Confederació Espanyola de Caixes d'Estalvi, vol imposar una remodelació i concentració per dalt sense tenir present més que formalment la voluntat dels implicats: impositors, treballadors de les Caixes i forces socials representatives.

No estem d'acord amb el model que guia el procés. És un model que du a confondre les Caixes d'Estalvi amb la banca privada i a sostreure-les de la seva funció en el marc de les comunitats autònomes, les comarques i els municipis. Les Caixes han de complir, per la seva finalitat, una funció de banca pública sense que això impliqui necessàriament una nacionalització: ja en són, de públiques, pels seus objectius declarats aliens al benefici privat.

Per això estem en contra de la privatització de Caixes a través de l'absorció de Caixes d'Estalvi públiques, municipals o provincials, per caixes d'Estalvi sota control privat. Aquest no és el cas concret de Catalunya des del punt de vista jurídic sinó funcional: les Caixes han de tenir funció pública respecte al conjunt de la població i no han de servir interessos privats concrets de les empreses i les administracions. Si es seguia aquesta darrera via, les Caixes es transformarien, per la força de les coses, no en competidors i racionalitzadors del sistema bancari sinó en mer apèndix de la gran banca.

Per això, sense prejutjar la intenció de l'actual procés negociador ni de qualsevol altre que pugui esdevenir-se en el futur, és necessari —en el context de processos que vagin en la direcció d'una federació de Caixes o Caixa d'Estalvi única, de funcionalitat pública, vinculada a la Generalitat i descentralitzada— defensar els interessos generals de Catalunya expressats a través de la política financera, industrial, agrària, territorial i de serveis socials pròpia de la necessària reconstrucció nacional de Catalunya que ha d'emprendre la Generalitat definitivament restablerta. Així, les decisions importants en l'actual procés de negociació no s'haurien de prendre de forma contradictòria amb el que presumiblement faci la Generalitat sortida de les eleccions al Parlament de Catalunya, ni els ajuntaments democràtics en allò que sigui de la seva incumbència.

Cal també defensar els interessos comarcals i municipals de les àrees servides per les Caixes per a les quals aquests representen sovint la font principal de finançació arrelada a la comarca, així com els interessos dels treballadors de les Caixes i dels impositors. En aquesta perspectiva, és important que tant els treballadors i els impositors com el conjunt de les forces socials intervinguin i fiscalitzin aquest procés, un procés que ha de significar també una nova legislació sobre les Caixes adreçada a suprimir els peus coixos i les traves que per a una autèntica democratització i renovació suposa l'actual legislació.

Caixes: ¿al servei de qui?

SYMPOSIUM SOBRE LES DROGUES

La Comissió de Cultura del Comitè Central convoca totes les persones que puguin aportar els seus coneixements sobre el tema, a una reunió per preparar la celebració d'un symposium sobre les drogues el proper mes de febrer.

Dissabte 2 de desembre a les 10 del matí, Carrer Santa Anna, 11 principal, Barcelona.

Dos mesos de negociacions entre representants dels sindicats camperols i dels ministeris econòmics varen aturar-se en arribar a la fixació del preu de l'oli d'oliva: 102-105 pessetes el quilo, deia l'Administració; 136, responien els pagesos (aquesta xifra havia estat ratificada per un estudi elaborat per tècnics del mateix Ministeri d'Agricultura). No hi hagué acord i més de tres mil olivaters catalans es manifestaren a Tortosa, convocats per la Unió de Pagesos. Exigien: preus remuneradors i tancament de les importacions d'olis de llavors (soja).

Després de dos mesos de negociacions

Oli: desacord sobre el preu

La producció oleícola de Catalunya s'apropa als 15 milions de quilos, però cal diferenciar-ne dos tipus:

D'una banda, els olis extra (amb denominació d'origen) que es produeixen a les Garrigues (Lleida) i a Siurana (Tarragona) amb un volum respectiu de 7 i 2 milions de quilos. Aquests olis, més cars que els altres pel propi sistema de producció, no tenen entrada dins el mercat interior i van a raure a la demanda europea (Itàlia) que els gravarà amb taxes aranzelàries per protegir la seva agricultura.

En la campanya passada, aquests olis arribaren a obtenir les 114 pessetes per quilo, preu encara llunyà de les 150 pessetes que hauria de cobrar el pagès per poder parlar de rendibilitat del seu treball.

Enguany, la devaluació de la lira verda augmentarà els preus d'arribada dels nostres olis al comerciant italià (es calcula unes 200 pessetes per quilo), per la qual cosa existeix sols un discret i prudent optimisme sobre les possibilitats d'aquesta exportació.

D'altra banda, hi ha els olis tipus "Tortosa", que són entre els quatre i cinc milions de quilos que es fan a Tortosa i que se situen al nostre mercat nacional als preus assenyalats per l'Administració.

COMPETÈNCIA DE LA SOJA

Espanya és deficitària en greixos alimentaris per més de 200.000 tones —la producció nacional d'oli de girasol és encara totalment insuficient— i ho assumeix amb importacions de soja subvencionades que se situen als nostres mercats a preus baixos, molt baixos, respecte a l'oli d'oliva: 75 pessetes litre.

Els pagesos no tenen la culpa que l'oli sigui tan car

Avui, és inqüestionable que les mestresses, a l'hora de triar, i amb les butxaques no massa plenes per la crisi econòmica, s'orienten cap a un oli que, encara que sigui de llavors i, per tant, no pugui comparar-se en qualitat, li resulta un 30 per cent més barat que el d'oliva. També cal reconèixer que la ramaderia necessita soja per a l'elaboració dels pinsos —i no entrem en el terreny dels trusts multinacionals que transformen l'oli de llavors al nostre país i, després, nosaltres l'hem d'anar a comprar al mercat de Xicago— i que n'és, avui per avui, un element imprescindible.

Tenim, doncs, un dilema: és cert que l'entrada de les importacions de soja subvencionades pel govern perjudica greument la nostra producció d'olis d'oliva, però és igualment cert que som deficitaris en olis de llavors i que la soja es necessària per a la subsistència de la ramaderia. Sols amb l'ànim d'aportar una opinió sobre aquest tema, recollim les paraules de Màrius Pons, home que, per la seva activitat dins la UTECO lleidatana, el coneix a fons.

—Màrius, ¿què caldria fer?

—Estimular el cultiu del girasol per posar en pràctica una correlació de preus al mercat interior, de manera que la dona pugui escollir entre oli de soja i oli d'oliva sense massa diferència de preu. Així deixaríem de ser deficitaris en les 200.000 tones.

—¿I mentrestant?

—Mentrestant —respon— **les tones que necessàriament cal comprar fora per atendre el consum nacional de greixos s'haurien de castigar amb drets ordenadors, fins a igualar al preu interior assenyalat a l'oli de la mateixa naturalesa obtingut al nostre territori.**

—Però aquesta solució, que podria beneficiar l'olivater, de retruc perjudicaria les mestressses de casa en encarir un oli que actua com a substitutiu del d'oliva per raons de preu; o sigui, que les famílies el comprarien més car, fos d'oliva o fos de girasol.

—No, perquè els diners de l'aplicació dels drets ordenadors no haurien d'anar a parar a Hisenda, sinó a la creació d'un ens semblant al FORPA que podria controlar-los i destinar-los al profit del consumidor.

El tema no és gens fàcil. Caldrà estudiar-lo bé fins a trobar aquella solució equilibrada que elimini les injustícies que avui sofreix el camp sense comprometre el futur desenvolupament general i econòmic del país.

MAGDA BALLESTER

La del peix

Una vaga amb cua

En realitat, han estat dues les vagues del peix a Barcelona: la dels mossos de les parades i la dels descarregadors del mercat central.

La colla, com normalment s'anomena als descarregadors del mercat central, depèn del Ministeri de Treball. Es tracta d'un cas molt especial de funcionaris, uns 400, que el referit ministeri voldria treure's de sobre. Fins i tot els ha proposat que funcionin de manera autogestionada. Els treballadors de la colla, però, pensen que han de seguir depenent del Ministeri de Treball o, en el pitjor dels casos, de l'Ajuntament. Això és el que han fet constar en la seva plataforma on es demana la creació d'una comissió mixta Ministeri-treballadors per estudiar el sanejament del servei, uns nous horaris de treball, la millora dels béns d'equip i del material, l'adequació de la plantilla a les necessitats del servei i l'amnistia laboral, entre altres coses. El problema fonamental, però, que havia portat a la vaga legal d'onze dies de durada, era el fet que el Ministeri no havia complert els compromisos adquirits el 19 de maig passat, com a conseqüència de la vaga anterior, d'augment de salari i d'altres millores.

La vaga s'ha acabat amb un èxit econòmic dels treballadors. Els problemes de fons continuen.

J. S. E.

Negociar la productivitat

Durant anys, la patronal ha considerat, i continua considerant, l'organització del treball a l'empresa, els ritmes de producció i, en general, tot el conjunt de factors que intervenen en la productivitat com un terreny clos i vedat absolutament a qualsevol intervenció dels treballadors. La manera com ha entès i aplicat l'augment de la productivitat es basa en l'augment dels ritmes, disminucions de plantilles i empitjorament general de les condicions de treball.

Penso que és cas d'anar a canvis profunds, tant en el fons com en la forma, pel que fa a com cal augmentar la productivitat. En el fons, a través d'una intervenció real dels treballadors, amb caràcter decisori. Això implica ja un primer nivell de mesures. Com és el coneixement dels treballadors de la marxa econòmica de l'empresa i la seva capacitat d'intervenir en la política d'inversions. Exigeix dels treballadors un coneixement tan detallat com sigui possible de la situació de l'empresa quant a: Nivells tecnològics, Organització del treball. Ritmes. Condicions de treball. I no solament de manera general, sinó concreta dels diferents departaments, seccions, i fins i tot llocs de treball.

A partir d'això, una qüestió innegociable sobre els augments de productivitat és que no es facin a base d'una disminució de les plantilles. Al contrari, s'ha d'orientar amb uns criteris tendents a crear nous llocs de treball. Amb una intervenció del comitè d'empresa en la política de contractació del personal.

Un altre element fonamental és el rebuig dels mètodes suposadament científics, com ara cronometratges i d'altres, que tenen per objectiu situar la productivitat com el resultat de l'augment de l'esforç dels treballadors. La productivitat a través del concepte home/hora, que és el criteri patronal perquè deixa al seu lliure arbitri els criteris d'inversió, organització de la feina, etcètera.

Situant amb gran força les prioritats quant a la inversió, crec, per tant, que els possibles augments de la productivitat s'han de negociar, de més a més del que he assenyalat, a base de:

*** Millora de la tecnologia, màquines, eines, matèries primeres i de les instal·lacions en general.**

*** Millora de l'organització del treball. La seva racionalització amb els objectius de millor distribució i minva de la fatiga. Rotació en els llocs de treball. Enriquiment de les feines, augmentant la iniciativa i intervenció dels treballadors. Etcètera.**

*** Millora de les mesures de seguretat i higiene. Espanya és un dels països amb un índex més alt d'accidents de treball i, segurament, amb pitjors condicions higièniques. Tant una cosa com l'altra ocasionen grans costos als treballadors i disminueixen la productivitat.**

*** Millora de l'ambient de treball: temperatura ambient, fums, pudors, sorolls, humitat, comoditat en el lloc de treball, etcètera.**

*** Qualificació professional i formació en general. La professionalitat és un factor important per al treballador i té importants repercussions en el nivell de productivitat.**

*** Promoció professional. Que no sigui arbitrària i discriminatòria per part de la patronal, sinó controlada pel comitè d'empresa i assumida pels treballadors, a base de criteris objectius i imparcials.**

Els treballadors han de tenir en tot això una participació activa a través dels comitès i les seccions sindicals d'empresa. Tant en l'establiment de les mesures com en el control de la seva aplicació.

També ha de ser objectiu de negociació la utilització de l'augment de beneficis que resulti de l'augment de la productivitat. En aquest sentit, la creació de nous llocs de treball, les millores socials de tota mena i, fins i tot, millores salarials en casos molt determinats.

En línies generals, no s'hauria d'establir una relació directa i única productivitat-salaris, per dues raons bàsiques. Una, perquè en les empreses o sectors molt avançats tecnològicament, amb una millor estructura productiva, de mercat, etcètera, podria fer que els treballadors es distanciessin progressivament del conjunt i arribessin a constituir-se en una mena de flor i nata, i podria generar sentiments corporatius.

La segona raó és que es podrien desenvolupar criteris economicistes, és a dir veure la satisfacció de les necessitats salarials a través de l'augment de la productivitat, amb la qual cosa entraríem progressivament en el terreny de la patronal, que té per objectiu augmentar la part variable de composició del salari sobre els augments de productivitat.

Al contrari, l'objectiu del moviment obrer és reduir al mínim aquesta part variable tractant que sigui el salari fix, no depenent de la productivitat, el fonamental, que permeti un nivell de vida digne.

JOSEP MARIA RODRÍGUEZ ROVIRA

treball recomana

ART

Cardona Torrandell. A la Galeria Dau al Set, Consell de Cent, 333, Barcelona.– Una àmplia i extensa crònica de la Polònia de tots els temps, des dels seus herois als màrtirs dels camps de concentració i fòrns crematoris. Herois tots, amb noms i anònims. Tot un poble –un altre poble que, en paraules de poeta, "ha sofert tant"– ens és representat d'una manera èpica i, al mateix temps, amb un to líric, com mereixia el tema de l'exposició. Rostres amb nom o simplement amb una història ens miren fixament des de les parets de la sala. Una sala potser massa bonica per encabir tant de dolor, tantes llàgrimes, tanta esperança com ha sabut reflectir el pintor. Caldria la paret nua, el maó, el filferro amb punxes o les places obertes de Varsòvia i els carrers de Cracòvia per a penjar cada una de les teles que constitueixen aquest homenatge a Polònia. Malgrat la càrrega literària que comporta en tot moment la pintura d'Armand Cardona Torrandell (1928) –des d'Antonio Machado a l'Espriu, passant per Bertolt Brecht, Numància i Cela–, tal volta en aquesta exposició el pintor s'arrisca molt més en una sola vessant plàstica, desbordant els límits i escampant cromatismes. L'expressió de la força, del dolor, dels èxodes, del sofriment i de les persecucions –Goya, més en la idea, en l'atmosfera i en el clima, que en la mà del pintor, s'hi troba present– té ara una excel·lent traducció pictòrica. I Cardona Torrandell sap plasmar amb violència, amb poesia també, tota una condició humana que no és la d'un poble sol, sinó la història de tota la humanitat.

"Guerrer", de Cardona Torrandell.

Crònica viva, feta de sang i alegria. Història d'un poble i història de l'home. Com en els versos del poeta polonès Jerzy Hordynshi –en versió castellana de Juan Rejano: "Salgo por fin de las ruinas, de las catedrales hundidas,/ voy al encuentro/ de nuestras primaveras con sudor de orín y de rocío,/ y en la noche, sobre mi frente, se balancea/ el puente de Grunwald, como una bandera que arde/ al viento de nuestra historia, al viento de la victoria/ de los pueblos eslavos sobre los tiranos".

FRANCESC RODON

TEATRE

La nit de les Tríbades, de Per Olov Enquist. Societat Cooperativa Teatre Lliure, Leopoldo Alas, 2, Barcelona.– Fabià Puigserver, com a director, i Muntsa Alcañiz, Quim Lecina, Domènec Reixach i Anna Lizaran, com a actors, aconsegueixen un dels més notables treballs teatrals que hem vist fins ara al Lliure. Un treball que suposa, d'una banda, un aprofundiment i enriquiment del text del suec Per Olov, traduït al català per Guillem-Jordi Graells, i, d'una altra, un perfecte ajust dels actors a les difícils exigències de text i muntatge. En suma, un espectacle absolutament recomanable.

La proposta parteix de l'assaig d'una obra de Strindberg, que també hi participa. Teatre dins del teatre. La dona de Strindberg és una de les actrius i l'altra és l'amant d'aquella. Aquestes dades biogràfiques de la vida del gran autor suec s'afegeixen al fet que aquest assaig s'emmarca en uns dels períodes més inestables i turbulents del genial autor, "model" d'intemperància i violència, amb clars caràcters psicopatològics. Per Strindberg, les fronteres entre la seva vida professional i la seva vida privada mai no van existir. Una i altra s'interrelacionaven. Això ho exposa de manera molt clara el text de Per Olov que, durant prop de dues hores, aborda aquell assaig i les seves interrupcions: els tres protagonistes arribaran a una situació límit en les seves respectives tragèdies. Però Olov no ha volgut pas oferir una "biografia" de Strindberg sinó, partint-ne de dades concretes, reflexionar sobre la parella, sobre la interdependència, sobre l'enfrontament d'un home amb dues dones, sobre el compromís de l'individu amb la societat que l'emmarca. Encert total en el tractament del diàleg, que arriba fluïd i directe, allunyat de qualsevol mena d'oratòria. L'espectador d'aquesta "Nit de les Tríbades" –o de les lesbianes– assistirà a la lluita autodestructora protagonitzada per tres personatges i coneixerà la turmentada vida de Strindberg, la seva infantesa trista i plena de privacions, el seu antifeminisme, el seu fracàs matrimonial, la

Quim Lecina, en el personatge de Strindberg, de "La nit de les Tribades"

seva repressió sexual, etcètera. I també es trobarà amb un treball de la Companyia Estable del Lliure que busca, i aconsegueix, aprofundir tot això, intemporalitzar l'obra, elevar-la per damunt de les limitacions d'uns personatges, d'una època i d'un context sociocultural. L'àrea, sempre complexa i profunda, de les passions humanes és al centre d'aquest gran treball de tot l'equip del Lliure.

Muntatge, interpretació i text formen un tot. Un tot d'excel·lent qualitat. Un tot rigorosament treballat. Atenció a la cartellera del Lliure: la programació és rotativa. "La nit de les Tríbades" és una de les més apassionants i singulars reflexions sobre el teatre.

PÉREZ DE OLAGUER

CINEMA

Sweet Movie (1974), de Dusan Makavejev. Cinema Maldà, Barcelona.– Dusan Makavejev és un realitzador iugoslau que es va fer famós ja fa uns anys fonamentalment pel seu quart film "W. R., els misteris de l'organisme" que representava un intent d'acostament –des d'una òptica socialista– a la figura del sexòleg Wilhelm Reich, que intentà la conciliació entre les teories de Freud i de Marx. Abans, ja havia aconseguit ésser seguit amb interès pels devots del cinema gràcies a "L'Home no és un ocell" (1965), "Una història sentimental" (1967) i "Innocència sense defensa" (1968), pel·lícules, totes elles, inconformistes, provocadores i estimulants dins el marc del cinema en els països socialistes.

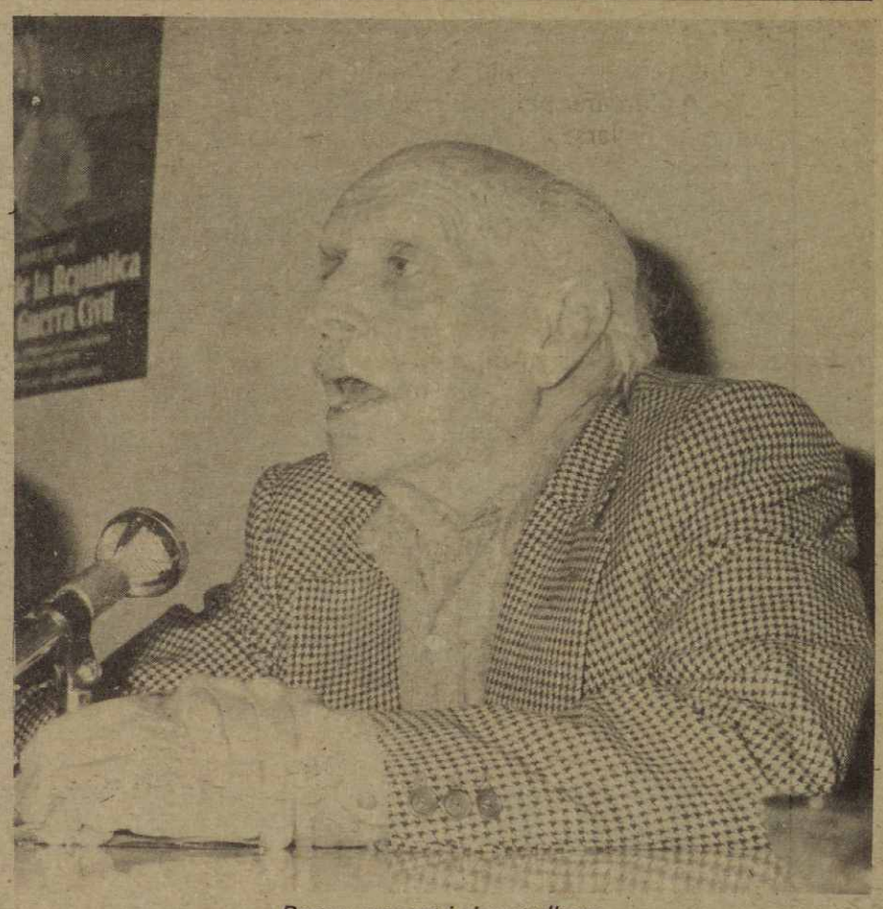
"Sweet Movie".

Però és amb "Sweet Movie" que realment esclatà l'escàndol. Perquè, efectivament, "Sweet Movie" és un film iconoclasta, irreverent, escatològic, en el qual el desig d'alliberament sexual ha dut massa lluny Makavejev. S'hi barregen a parts iguals la ridiculització del capitalisme i el marxisme, amb simplificacions maniqueistes que només perjudiquen el resultat final. Per dir-ho amb un terme a la moda, som davant d'un film "passota", però fet molt abans que el terme –i el que significa– s'imposessin.

Personalment, el considero un film equivocat, i fins i tot, en alguns moments, avorrit, amb concessions gratuïtes al desig "d'épater le bourgeois". Però que, tanmateix, cal recomanar per conèixer l'obra d'un dels cineastes més interessants d'aquests últims anys.

TONI SEGARRA

Ambient càlid, curiositat d'alta tensió, presència nodrida de la intel.lectualitat del País Valencià acudiren dimecres a l'Ateneu Mercantil de València per assistir a la presentació d'un llibre publicat en dos volums de butxaca per Editorial Laia: El *II Congreso de Escritores Antifascistas (1937)*, del que són autors l'argentí Luis Mario Schneider i el valencià Manuel Aznar i Soler. L'acte, presidit per Manuel Sanchís Guarner, comptava amb la presència del director general del llibre de la Generalitat del País Valencià, Josep Picó, de l'escriptor Juan Gil Albert, d'un dels autors, Manuel Aznar, i de representants de l'editorial.

Renau, present i absent alhora.

Al cap de 41 anys a València

El Congrés d'Escriptors antifeixistes de 1937

L'actualitat de l'acte era doble pel fet que l'informe de la delegació del País Valencià havia estat llegit, l'any 37, per Carles Salvador, un dels noms més blasmats pels ultradretans valencianistes de la franja blava i senyera dels cursos de català. A l'informe de Carles Salvador hi havia afirmacions tals com: "Negant el dret d'existència cultural a les minories nacionals, el feixisme sap ben bé que el que nega és l'existència d'un mitjà fonamental de cultura i d'expressió fonamental per al poble. És en el poble on s'ha con-

servat, per anys i segles, l'essència de la llengua (...). Defensant la cultura particular, peculiar de cada poble –i encara més de les petites nacionalitats oprimides– és com es pot arribar a defensar la cultura general universal."

Present i absent a l'acte, Josep Renau. Havia estat anunciat. L'esperaven. A les quatre de la tarda havia d'agafar l'avió a l'aeroport d'El Prat: una avaria tècnica (?) impedia la sortida de l'avió fins passades les 7 del vespre. Travessar València, un dia de partit (s'entén: de futbol, l'Espanya-Romania), pot ser una aventura grotesco-laberíntica. Renau no va ser, per tant, present a l'acte. Sí, però, hi va haver la presència en el record, els seus articles a la revista "Nueva Cultura", per exemple aquell impressionant estudi sobre *La función política del cartel publicitario*.

Al llibre se susciten una sèrie d'interrogants, que són encara avui d'una massa candent actualitat: per exemple, el tema d'una política estalinista aplicada a la cultura, l'intent d'utilització del Congrés en clima de guerra civil per a revalidar una determinada política internacional. Un altre dels grans afers que el llibre remou és l'afer Gide, que havia estat el president del primer congrés i que havia estat separat del seu càrrec arran d'unes crítiques, altrament ben suportables, a l'URSS, que Gide acabava de visitar.

El tema Gide, que l'escriptor Gil Albert no es va estar de commemorar, introduïa un debat d'una importància indubtable: de la superació d'una determinada política cultural podia deduir-se'n, o no, la concepció autònoma o no de la cultura així com la veritable funció social de l'escriptor en un període revolucionari.

Pel llibre desfilen també els Bergamin, Malraux, César Vallejo, Alberti, María Teresa León, Corpus Barga, T. Tzara, Ehrenburg, Antonio Machado, Àlvarez del Vayo, Gonzàlez Tuñon. Aquest acte, que tenia lloc als quatre dies d'haver estat publicada la *Carta Colectiva del Episcopado Español* sobre el caràcter de "Cruzada" que tenia la guerra civil, i que va tenir lloc el mes de juliol a Barcelona, València (capital republicana), Madrid i posteriorment París, va suposar la condemna unànime del feixisme, com a principal enemic de la cultura i el suport "a la España republicana, a su pueblo, a su Gobierno, a su Ejército". És ben significativa la nova presidència de l'Associació, sorgida d'aquest segon Congrés. La componen: Romain Rolland, André Malraux, Jean Richard Bloch, Louis Aragon, Julien Benda, Thomas Mann, Heinrich Mann, Fuechtwanger, E. Hemingway, B. Shaw, R. Lehman, Ferster, Alexis Tolstoi, Cholok i René Blech, com a secretari.

IGNASI RIERA

PSUC

DEBAT
PROJECTE DE POLÍTICA TEATRAL

25 de novembre (dissabte)
5 de la tarda

Museu i biblioteca de l'Institut del Teatre.
Conde de Asalto, 3, Barcelona.

Organitza: Comissió de Cultura i
Col·lectiu de Teatre.

Sense llibertat d'expressió no hi ha democràcia, havíem insistit tots arran d'un afer pendent encara, com és la detenció i processament dels Joglars. Tampoc no hi ha democràcia sense llibertat de creació, amb injustícies flagrants, amb comunitats històriques perseguides o amb una programació estatal de la incultura com a norma. És per això que quan llegim, a l'article 20 de la Constitució aprovada per les Corts el 31 d'octubre de 1978: *"Es reconeixen i es protegeixen els drets a expressar i difondre lliurement els pensaments, les idees i les opinions mitjançant la paraula, l'escriptura o qualsevol altre mitjà de reproducció..."*, tens la sensació que, malgrat els pessimismes, res no serà com abans.

És cert, tanmateix, que hi ha un perill implícit: el de no saber actuar d'acord amb una declaració teòrica, general, com és la Constitució. Ens expliquem: ara que el marc no ens esmicolarà, ¿com farem política? Ara que ens trobem amb unes coordenades teòriques prou amples, ¿com elaborarem una política cultural coherent? Parlarem primer del marc i després dels emmarcats, és a dir, dels ciutadans contemplats per la Constitució. Escriu IGNASI RIERA.

"Els poders públics garantiran el dret de tothom a l'educació".

Una lectura "cultural" de la Constitució

La fi del "¡Viva la muerte!"

En el preàmbul de la Constitució hi ha un seguit de notes que emmarcarien el sentit d'una política cultural de cara al futur: la convivència democràtica, la presència de **"l'expressió de la voluntat popular"**, com anterior a la mateixa llei, la protecció de la cultura i institucions, llengües i tradicions de les comunitats històriques, el fet que s'esmenti la voluntat de promoure **"el progrés de la cultura"** així com **"una qualitat de vida digna"**. Finalment, un cert aire internacionalista: **"col·laborar a l'enfortiment d'unes relacions pacífiques i de cooperació eficaç entre tots els pobles de la terra"**.

LA LLENGUA

La llengua és sempre vehicle de cultura, un dels seus elements integrants. Més encara: històricament, la llengua ha estat un dels grans objectius de tota política cultural. La llengua apareix a la Constitució dos o tres moments. A l'article tercer, després d'haver aclarit el caràcter oficial del castellà, se'ns diu: **"les altres llengües espanyoles seran també oficials en les respectives Comunitats Autònomes d'acord amb els seus Estatuts"**. I continua: **"La riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció"**. Des d'una perspectiva catalana, el text ens allibera de vells fantasmes. I els qui a l'escola (religiosa) havíem estat castigats per fer ús del català, ens vénen com uns desigs incontinguts de demanar-los una reparació, que ha de tenir, ben clarament, el signe d'obra sòlida de recatalanització del país, única mesura seriosa si volem subsistir com a catalanoparlants. Més endavant, i a l'article 148, apartat 17, llegim, entre les competències que podran assumir les comunitats autònomes: **"El foment de la cultura, de la investigació i, en el seu cas, de l'ensenyament de la llengua de la Comunitat Autònoma"**.

L'ACCÉS A LA CULTURA

"Els poders públics promouran i tutelaran l'accés a la cultura." Més que un bell propòsit, hauria de ser l'inici d'una programació cultural progressiva, més efectiva que l'assenyalada als Pactes de la Moncloa. L'enunciat del Decret té tot l'aire d'una derogació: que d'una vegada s'anul·li al país l'odi dels poders fàctics contra la *intelligentsia*, en totes les seves múltiples manifestacions. En endavant, tota la política cultural d'aquest país ha d'anar orientada no pels camins de la prohibició o de la negativa –encara hi ha governs civils, com el de València, que temen tot el que tingui color d'acte cultural– sinó pel marc de la defensa i promoció de les iniciatives culturals, vingudes adés dels centres culturals històrics adés de grups o institucions cíviques, que en garanteixin l'execució i la qualitat. Perquè, a més de l'accés a la cultura, els poders públics hauran de promoure la ciència i la investigació científica en benefici de l'interès general.

EL PATRIMONI ARTÍSTIC

Si els exèrcits del general Franco destruïen, mentre avançaven, els arxius històrics de les ciutats i pobles que retien per les armes, correspondrà als poders fàctics, en una nova etapa, garantir el patrimoni artístic.

D'entre les competències que pertanyen exclusivament a l'Estat, a l'article 149, n'hi ha una de diàfana: **"Defensa del patrimoni cultural, artístic i monumental espanyol contra l'espoliació; museus, biblioteques i arxius de titularitat estatal, sens perjudici que les comunitats autònomes n'exerceixin la gestió"**.

Abans, a l'article 45, havíem llegit: **"Els poders públics garantiran la conservació i promouran l'enriquiment del patrimoni històric, cultural i artístic dels pobles d'Espanya i dels béns que l'integren..."** Contra la voracitat dels Porcioles que han poblat l'administració local, de tants i tants pobles, caldrà oposar-hi administradors honestos i amb sensibilitat, capaços de defensar allò que cada poble té com a signe de la seva història. Contra el saqueig sistemàtic que han menat les hosts salvatges que en forma de buròcrata enriquien, gràcies al patrimoni públic, els afanys personals de col·leccionisme, cal insistir en la defensa legal que la Constitució preveu per a aquest patrimoni.

Escriptors: de la resistència a la llibertat d'expressió. A la foto, Goytisolo.

L'ENSENYAMENT

Si la base de tota acció educativa és l'escola, em penso que hem de lamentar que la Constitució no sigui més clara a l'hora de defensar l'escola pública, i que hagi cedit a les pressions de la dreta i de l'Església. Cal, de tota manera, tornar a una lectura òbvia, ingènua, de l'articulat per a convertir en senyera reivindicativa la lletra de la Constitució: Si **"tothom té dret a l'educació"**, **"l'educació tindrà com objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana en el respecte als principis democràtics de convivència i als drets i a les llibertats fonamentals"**, **"l'ensenyament bàsic és obligatori i gratuït"** i **"els poders públics garantiran el dret de tothom a l'educació"**, dependrà, en gran part, de la capacitat d'una mobilització intel·ligent que aconseguim o no encarrilar la política escolar d'acord amb els interessos de la majoria. Quant a la gestió de l'escola –centres sostinguts per l'Administració amb fons públics– **"els professors, els pares i, en el seu cas, els alumnes intervindran en el control i en la gestió de tots els centres..."**.

Hi ha també una al·lusió ràpida a un tema d'interès prioritari: **"la formació i la readaptació professionals"**, garantits a l'article 40,2.

CULTURA I LLIBERTAT

I acabarem aquesta lectura de la Constitució, des d'una vessant de política cultural, amb una nova referència a la llibertat. A l'article 16 hi ha un principi que hauria de fer tremolar els botxins que han torturat als soterranis de tantes comissaries: **"Ningú no podrà ser obligat a declarar quant a la seva ideologia, religió o creences..."**, després d'haver anunciat que **"es garanteix la llibertat ideològica"**. A l'article 20, esmentat a l'encapçalament d'aquest escrit, és reconegut, formalment, el dret: **"a comunicar o a rebre lliurement informació veraç per qualsevol mitjà de difusió. La llei regularà el dret a la clàusula de consciència i al secret professional en l'exercici d'aquestes llibertats. L'exercici d'aquests drets no pot ser restringit per mitjà de cap tipus de censura prèvia."**

Només si fem efectiva aquesta crida a la llibertat que sorgeix d'una Constitució malgrat tot ambigua, on no saps mai quin és el rerefons de cada enunciat, la cultura trobarà, des d'ara, un marc adequat, que exclourà temptacions de cop d'Estat per part dels qui encara creuen en el "¡Viva la Muerte!".

"RADIO ESPAÑA INDEPENDIENTE"
LA PIRENAICA:

Una emissora al servei de la lluita antifranquista

Taula Rodona:

Ramon Mendezona: ex-director de la REI
Ester Berenguer: ex-locutora de la REI
Marcel Plans: ex-locutor de la REI
Jordi Solé Tura: ex-redactor i locutor de la REI
Josep Serradell: membre del Comitè Executiu del PSUC

Moderador: Manuel Vàzquez Montalban

24 de novembre, divendres, a les **7,30 del vespre,** als **Lluïsos de Gràcia.**
Plaça del Nord, 9. Barcelona

Organitza: Centre de Treball i Documentació i la Comissió de Cultura del PSUC

Del folklorisme a l'expressió

El "baile" de Vicente Escudero

Dimarts passat, al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, el "bailaor" Vicente Escudero, considerat el millor de tots els temps, rebia, als seus 90 anys, un homenatge que, organitzat per Joventuts Musicals, presidí el director general de Música, Jesús Aguirre. Dies enrere, a Madrid, era el propi Jesús Aguirre qui presidia la presentació del Ballet Nacional que dirigeix Antonio Gades, recuperat així de nou per a l'art després de tres anys de retir: Gades deixà els escenaris amb motiu dels darrers afusellaments del franquisme.

Després de molts anys de "nacional-folklorisme", d'una exportació de cara a la indústria turística i, com diu Gades, sense el mínim control de qualitat que tenen, per exemple, altres productes dedicats a l'exportació, com les taronges, sembla ser que la Direcció General de Música ha assentat les bases perquè el ball retrobi els orígens, es descentralitzi i contempli la varietat folklòrica plurinacional de l'Estat espanyol. Les garanties d'això són assegurades amb el nomenament d'Antonio Gades, que ha començat canviant tots els esquemes de funcionament en base al plantejament del "treball de la cultura". Gades vol acabar amb l'efectisme, vol incorporar al repertori danses d'arreu i, el que és definitivament important, vol multiplicar la difusió i accedir a nous públics, això és, preus populars, espectacles per a nens i possibilitats de fer assaigs generals a fàbriques. Gades, ell ho confessa, ha tingut com a mestra la directora del ballet nacional de Cuba, Alícia Alonso, i es parla d'un proper intercanvi cultural entre ambdós països en el qual el ballet tingui un important protagonisme.

L'homenatge a Escudero, en fi, és un símbol, gairebé un acte de desagreujament al ball pur, tan malmès per folklòriques i folklòrics units. Escudero va investigar a fons el flamenc, anant a les seves arrels indostàniques, va ser el primer que gosà ballar la "seguiriya" i creà tot un estil en el "gran baile", en el "baile jondo", centrat en el moviment de peus i mans i el seu acoblament harmònic i el menyspreu pels efectismes de moviment de maluc, que Escudero considerà "efeminats". Escudero ha estat, en fi, mestre d'Antonio Gades i el seu homenatge clou una síntesi: les noves vies del ball espanyol són noves, sí, però parteixen de la més pura i sòlida arrel.

La fi d'una altra època es pot, també, molt bé, simbolitzar amb la retirada d'Antonio, amb qui Vicente Escudero sempre polemitzà per la seva forma de ballar.

Un cop més, el director general de música ha sabut posar el dit a la llaga i trobar els homes i els símbols adients per engegar una feina que, com ell diu, no parteix de zero sinó que parteix de molt menys.

ANTONI BATISTA

El tòpic del "partit manipulador"

Participar en col·loquis, taules rodones i debats públics de caràcter pluralista permet constatar un fenomen davant del qual els militants dels partits d'esquerra hem de reaccionar. Es tracta d'acusacions que, des de preteses posicions independents, ens fan als partits d'esquerra titllant-nos de manipuladors dels moviments de masses.

S'ha donat el cas que el PSUC organitzi debats sobre un tema concret, amb feministes sense partit, posem per cas, i que la tribuna hagi estat utilitzada per acusar el PSUC de "manipulador", "instrumentalitzador" de les dones. No crec que sigui negatiu que el partit organitzi o ajudi a organitzar debats amb gent de totes les tendències i que aquesta gent ens critiqui, però nosaltres, militants del PSUC, no ens podem limitar a encaixar i callar. Hem de defensar la nostra política encara que sigui autocríticament, en primer lloc reivindicant el dret a militar comunista i a lluitar feminista, o sindicalista. És un dret que també reivindiquen —i ben fet que fan— les companyes socialistes i les del PTC.

L'atac insistent, i de vegades gratuït, que certes feministes radicals fan als partits d'esquerra no ens ha de crear un complex que acabaria recloent-nos exclusivament al si del partit i allunyant-nos de la lluita de masses per por de passar per "manipuladors". I això s'aplica al moviment feminista i al sindicalista (pagès, obrer, estudiantil) i als moviments populars. Si els militants dels partits d'esquerra no poden actuar obertament en aquests moviments o hi hem d'amagar la nostra entitat, ¿qui els dirigirà? ¿Només gent apolítica? Considerar que un "independent" és garantia d'autonomia dels moviments de masses és simplificar les coses i renunciar a incidir en els combats per la democràcia i el socialisme des dels partits de la classe obrera. La "independència" químicament pura no existeix i no hi ha moviment popular totalment espontani.

El dia 4 de novembre, un grup de dones de Balaguer (la Noguera) organitzaren una taula rodona-debat amb el propòsit explícit de crear un nucli de dones a la ciutat per tal de promoure reivindicacions específiques. Amb aquesta intenció requeriren la col·laboració dels partits d'esquerra de la localitat i s'hi afegí, per fer-ho més representatiu, una militant de l'OFR (Organització Feminista Revolucionària). L'acte tingué lloc a la sala de l'Ajuntament, que s'omplí de gom a gom. Cada una de les oradores, anunciades per cartells, exposà la seva visió del tema i, naturalment, feren referència a la Constitució. Del públic sorgí la típica i tòpica acusació: "Hem vingut a parlar de la dona, no dels partits polítics" i, feta aquesta impugnació, es demanà el NO a la Constitució des d'una pretesa "independència política".

Una de les organitzadores de l'acte s'alçà per deixar les coses clares. Va dir que el grup de balaguerines promotores de l'acte feia temps que sentien la necessitat d'organitzar-se en defensa d'allò que les afecta directament: igualtat en el treball, guarderies perquè les dones puguin, no sols treballar sinó ésser ciutadanes actives, etc. Elles —digué— no tenien mitjans propis per a dur a terme un acte semblant (només el cartell costava 5.000 pessetes) i s'adreçaren als partits d'esquerra de la localitat perquè les ajudessin, tot i que elles no militaven en cap partit. "De manera que **—conclogué la balaguerina—** no són els partits que ens utilitzen sinó nosaltres que utilitzem els partits". **Hi hagué molts aplaudiments i l'acte prosseguí en bon ambient i amb resultats positius. L'Anna Balletbó (PSC), que compartia la taula amb la Rosa Grisó (CDC), i jo (PSUC), va comentar:** "Almenys, els partits servim per a pagar".

I no sols per a pagar: no pot haver-hi moviments de masses veritablement populars i democràtics CONTRA els partits d'esquerra. L'apoliticisme no és factor combatiu per la democràcia i les militants de partits no hem de demanar perdó a les "independents" per actuar amb altres persones no compromeses amb un partit però sí amb la idea de progrés. Sense pretensions hegemòniques ni cap intenció manifassejadora però amb els mateixos drets que els altres. La tendència a acusar els partits d'esquerra de tot allò que no rutlla en el trànsit a la democràcia es va perfilant i cal contraatacar-la. En tot cas, les crítiques han d'ésser concretes i no abstractes.

TERESA PÀMIES

La reunió del Comitè Central del PSUC celebrada el darrer cap de setmana va centrar la seva atenció en dos punts, a més a més de l'examen de la situació política (vegeu pàgina): els resultats i experiències de la Festa de TREBALL i una proposta de política comunicacional del partit. Pel que fa a la Festa de TREBALL, el Comitè Central va considerar que no havia cobert els objectius que s'havia proposat, va acordar portar al partit les reflexions del mateix Comitè Central i va nomenar una comissió —formada per Josep Salas, Joan Busquet, Rafael Ribó, Domènec Martínez i Josep Maria Riera— que s'encarregarà de recollir les aportacions col·lectives que es facin a les diferents agrupacions per tal d'elaborar una proposta concreta per a la festa de l'any vinent.

El Comitè Central fa una revisió crítica de la Festa de Treball

Política comunicacional

Tant la intervenció inicial de Josep Salas com les de diferents membres del Comitè Central van coincidir que la Festa no "havia assolit les dimensions d'un gran acte polític-festiu, de masses, tal com exigia la situació del país i permetia la capacitat d'atracció i mobilització del PSUC" i com ho demostrava el fet que s'haguessin perdut dos milions vuit-centes mil pessetes. En examinar les causes d'aquests resultats negatius, se n'assenyalaven, entre altres, les següents: el retard en la projecció i promoció, la insuficient vinculació de TREBALL amb el PSUC durant la campanya de promoció, la manca d'una programació general suficientment atractiva, especialment per als joves, el retard en l'organització de la venda de bons, condicionat en part pel fet que fins al mes de juny no es va acabar la campanya econòmica per a les municipals...

Però la conclusió principal del Comitè Central va ser que calia tirar endavant la tercera edició de la festa i que calia començar a treballar ja des d'ara per tal d'assegurar-ne l'amplitud i dimensió d'un gran acte de masses, la base del qual sigui no solament el míting central, sinó el conjunt d'activitats i manifestacions culturals, artístiques, recreatives i esportives que s'hi desenvolupin.

LA POLÍTICA COMUNICACIONAL DEL PSUC

Quant a la proposta, presentada per Joan Busquet, relativa a la política comunicacional del partit, el Comitè Central va acceptar el marc general de reflexió de l'informe, que partia de la necessitat de "passar d'una política de propaganda a una política de comunicació", així com de considerar que aquesta política de comunicació exigia contemplar els mitjans aliens al partit i espolsar-se la idea que els mitjans propis s'esgoten en els mitjans escrits. En aquesta direcció, el Comitè Central va aprovar una sèrie d'iniciatives orientades a garantir el pluralisme polític dels mitjans de comunicació, especialment els sotmesos a control estatal (ex-premsa del Movimiento, ràdio estatal i, especialment, TVE), d'acord, pel que fa a la premsa estatal, amb les propostes dels treballadors i, pel que fa a RTVE, en la línia de la proposta de llei presentada per la minoria comunista, de la qual ja hem informat des d'aquestes pàgines. El Comitè Central va ratificar l'oposició del PSUC als intents de privatització de la televisió i va reclamar una televisió catalana concebuda com a servei públic, sota el control de les institucions de la Generalitat i amb la participació dels treballadors en la gestió.

Un altre acord va ser prestar tot el suport a MUNDO OBRERO diari, al carrer des del dia 21, així com subratllar la importància de la futura edició catalana del diari, retardada per raons de caràcter tècnic.

El Comitè Central va encomanar al Comitè Executiu de precisar i tirar endavant tres propostes més. La primera, relativa a la Secretaria de Propaganda, que es converteix en Secretaria de Comunicació i que tindrà la responsabilitat principal en l'assumpció i aplicació de la política comunicacional del partit. La segona, consisteix en l'edició d'un butlletí intern en castellà que serveixi de canal regular d'informació del conjunt del partit, de dalt a baix i de baix a dalt. I la tercera, orientada a millorar TREBALL. Aquesta millora significarà, de fet, resituar TREBALL després de la sortida de MUNDO OBRERO, en el sentit de fer-ne una revista d'informació, d'opinió i de crítica dirigida als quadres i militants així com als simpatitzants i votants del PSUC. En la seva nova etapa, l'òrgan central del PSUC posaria l'accent, a més a més de la informació, en l'opinió i en el debat, en la crítica cultural, política i ideològica, per tal de complir les funcions d'instrument de lluita política que, des de la vessant comunicacional, li corresponen. En aquesta nova etapa, també, TREBALL ampliaria la seva redacció i posaria en marxa els mecanismes adequats que li permetessin establir unes relacions més estretes amb les organitzacions del partit així com donar una empenta a la venda militant.

Comunicat de la reunió

El Comitè Central del Partit Socialista Unificat de Catalunya s'ha reunit els dies 18 i 19 de novembre amb el següent ordre del dia:

1r. Informe sobre la situació política, presentat pel secretari general, Antoni Gutiérrez Díaz.

2n. Informe sobre els resultats i les experiències de la Festa de Treball, presentat per Josep Salas, del Comitè Executiu.

3r. Informe sobre política comunicacional del PSUC, presentat per Joan Busquet, del Comitè Executiu.

En el debat sobre la situació política s'han ressaltat els aspectes més importants que la caracteritzen, com són, entre altres, el terrorisme, l'actitud d'alguns militars per fer avortar la Constitució i la inacceptable postura del govern pel que fa als acords polític-econòmics. El Comitè Central ha elaborat una declaració pública els trets essencials de la qual són:

a) Subratllar la importància cabdal d'aconseguir un sí massiu en el referèndum constitucional del proper 6 de desembre, ja que un volum notable d'abstenció seria aprofitat pels enemics de la democràcia. El PSUC ha començat ja la campanya d'explicar al poble la necessitat d'aprovar la Constitució i continuarà esforçant-se per obtenir el triomf rotund de l'aval popular al text constitucional elaborat per les Corts que suposa abolir totes les lleis fonamentals del franquisme i establir un sistema democràtic. L'aprovació de la Constitució comporta, a més a més, la convocatòria immediata d'eleccions municipals.

b) Pel que fa a Catalunya, la Constitució representa la ràpida aprovació de l'Estatut d'autonomia. L'avantprojecte d'Estatut elaborat per la Comissió dels Vint en el marc constitucional té un contingut profundament democràtic i és fruit de la voluntat unitària de les principals forces polítiques.

c) Per tal de superar la polèmica sobre la disposició transitòria que regula les eleccions al primer Parlament de Catalunya, el PSUC ofereix a la consideració de les altres forces polítiques una proposta que consisteix essencialment a considerar Catalunya com una circumscripció única, que garantiria l'estricta proporcionalitat en els resultats globals de les eleccions. Tanmateix, per assegurar una representació territorial equilibrada, la proposta preveu que es presentin llistes separades per regions o vegueries. A tal fi, se suggereix dividir Catalunya en nou regions, que corresponen aproximadament a la divisió territorial de 1936.

El Comitè Central ha acordat iniciar ja des d'ara la preparació de la tercera edició de la Festa de Treball i ha designat una comissió encarregada de formular les propostes corresponents. També ha pres l'acord de portar a tot el partit els elements de l'informe i la discussió sobre la Festa d'enguany.

Pel que fa a l'informe sobre política comunicacional, el Comitè Central n'ha aprovat els criteris generals i, més en concret, les propostes relatives a garantir el pluralisme polític a la premsa, a la ràdio i a la televisió, la necessitat de fer que la sortida de MUNDO OBRERO diari sigui un èxit i cooperar perquè aviat se'n publiqui l'edició per a Catalunya, reconvertir la Secretaria de Propaganda en una Secretaria de Comunicació, encarregar al Comitè Executiu l'elaboració d'una proposta de butlletí intern en llengua castellana i encomanar també al Comitè Executiu una proposta sobre el millorament de l'òrgan central del PSUC, TREBALL. Finalment, ha aprovat la proposta de remodelació de NOUS HORITZONS que ha presentat el seu director, Joaquim Sempere.

Barcelona, 19 de novembre de 1978

els lectors opinen

PER UN PARTIT MÉS GRAN I FORT

El nostre partit pot i ha d'ésser el més gran d'Europa. Recordo, anys enrere, que això ho comentàvem perquè estàvem convençuts que podia ser.

Avui penso que tots estem una mica frustrats perquè tal cosa, no solament no és així, sinó que ni s'hi assembla. Jo crec que hi ha tres coses en les quals no hem rendit tot el que es podia: Moviment Obrer, Organització i Cultura i no esmento cap altre sector o responsabilitat del partit, perquè, al capdavall, el desenvolupament del partit en general depèn del desenvolupament d'aquests tres factors. Els companys del partit al moviment obrer ens vam centrar en el treball que ens competia: construir un gran sindicat, però això no ho era tot, ens oblidàvem en general de potenciar el partit a les fàbriques, als barris, de fer proselitisme i formar nous quadres; perquè això no solament construeix un partit més fort sinó que soluciona també les deficiències del sindicat. Sabem prou, per regla general, que un quadre sindical preparat políticament en un partit marxista desenvolupa sempre més treball.

La cultura, element essencial per desenvolupar els sentits de les persones, la sensibilitat, la creativitat, la inquietud, la consciència; sempre vàrem dir que el nostre poble i fonamentalment la classe obrera era diferent de la majoria de la resta de l'Europa capitalista. El treballador de l'Estat espanyol no estava aburgesat, les seves característiques (gràcies a la seva història) no eren iguals; això avui encara continua sent vàlid malgrat les mesures d'integració que el capitalisme utilitza; el fet és que les "virgueries" que dèiem que faríem quan hi haguessin llibertats, no s'han fet; i en aquest camp, el moviment obrer tampoc no ha sabut veure-hi la importància, ja que, si l'hagués vist, hauria pressionat perquè el partit hagués invertit treball en aquest aspecte. I en tot això, l'organització (motor del partit) no hi ha pogut jugar el paper que li corresponia. I dic que no ha pogut perquè jo no sé si no ha sabut i perquè considero que el partit en el seu conjunt no va saber veure la necessitat d'ampliar i potenciar l'organització en el seu moment. Aquesta és l'única cosa que podia haver evitat fallar en els aspectes assenyalats.

Fer funcionar el moviment obrer i el moviment cultural és fer allò més fonamental perquè prenguin consciència i funcionin tots els companys en tots els camps; és, engegar la construcció del més gran i més fort partit d'Europa.

JOSEP ESTRADA CRUZ

psuc–notícies

● **L'ASSASSINAT DE L'EX-PRESIDENT DEL TOP.**– Amb data 17 de novembre, el Secretariat del Comitè Central del PSUC va fer pública una nota en la qual "condemna amb la màxima energia l'assassinat del magistrat senyor Mateu Cànoves, ex-president del Tribunal d'Ordre Públic". "L'atemptat terrorista que ha costat la vida del senyor Mateu –diu la nota– representa un intent d'implicar les institucions i, concretament, l'administració de justícia en un clima general d'inseguretat que faciliti els propòsits dels qui pretenen desestabilitzar la democràcia i deturar el procés constitucional." D'altra banda, el Secretariat del Comitè Central considera que "aquest clima d'inseguretat que provoquen els atemptats terroristes no es resol amb actituds indiscriminades de la força pública, que –com ha succeït a Mondragon– no contribueixen precisament a afermar la convivència cívica, sinó amb el compromís de totes les forces polítiques, socials i de les institucions en un esforç comú per aïllar el terrorisme i per consolidar la democràcia."

● **CAMPANYA PER LA CONSTITUCIÓ A LA SELVA.**– L'organització del PSUC a la comarca de la Selva ha establert el seu calendari d'actes a favor del sí a la Constitució, segons informa el nostre corresponsal Germinal Ros.

CONSTITUCIÓ: SI
PSUC

Els mítings i conferències són els següents: El 23 de novembre a Maçanet, el 24 a Blanes, el 25 a Tossa, el 26 a Vidreres, el 27 a Arbúcies, el 28 a Hostalric, el 29 a Sant Hilari Sacalm, el 30 a Santa Coloma de Farners, l'1 de desembre a Lloret de Mar, el 2 a Breda i el 3 a *Sils i Riudarenes*. El PSUC ha informat als altres partits per tal d'evitar tant com es pugui la coincidència de dates i lloc.

● **PRIMER CICLE DE DEBATS POLÍTICS DE LA FEDERACIÓ UNIVERSITÀRIA.**– La Federació Universitària del PSUC ha organitzat un "primer cicle de debats polítics" que han començat el dia 20 d'aquest mes amb "La Constitució i el moment actual", amb Jordi Solé Tura. Els debats següents són: Dia 27 de novembre: "Taula rodona sobre el projecte de llei d'autonomia universitària", amb representants de CDC, PSC, PSUC, UCD i Consell Interuniversitari. Dia 11 de desembre: "Eleccions generals i/o eleccions municipals", amb Jordi Borja. Dia 18 de desembre: Crisi econòmica i moviment obrer", amb Josep Lluís López Bulla. Tots els debats començaran a un quart de nou del vespre i se celebraran a la Sala Pompeu Fabra, Via Laietana, 39, 5è pis, Barcelona.

● **TAULA RODONA SOBRE "LA PIRENAICA".**– Recordem que el 24 de novembre, a dos quarts de vuit del vespre i als Lluïsos de Gràcia (plaça del Nord, 9, Barcelona), se celebrarà una taula rodona sobre "Radio España Independiente". Moderarà Manuel Vàzquez Montalban i hi intervindran: l'ex-director de REI Ramon Mendezona, els ex-locutors del REI Ester Berenguer, Marcel Plans i Jordi Solé Tura (que també en fou redactor) i Josep Serradell, del Comitè Executiu del PSUC.

● **CLOENDA DE LA II CONFERÈNCIA NACIONAL DEL PSUC.**– El Secretariat del Comitè Central va acordar, en la seva reunió del 17 de novembre, que l'últim dia de la II Conferència Nacional del PSUC, i com a cloenda, es faci un acte obert a tots els militants del partit. En aquest acte s'exposaran els acords de la Conferència. Se celebrarà a la tarda del 10 de desembre, en un local ampli que s'anunciarà oportunament. Cal que les organitzacions del PSUC vagin preparant l'assistència.

● **LA CONTAMINACIÓ DE L'AIGUA DE BARCELONA.**– El Secretariat del Comitè de Barcelona del PSUC ha examinat la situació creada a la ciutat després de les notícies sobre els creixents nivells de contaminació del riu Llobregat i l'alarma que hi ha en la població barcelonina. El PSUC, en funció de la seva responsabilitat envers el poble de Barcelona, va acordar fer gestions davant de les autoritats. S'ha enviat al governador civil una carta en la qual, juntament amb la necessitat d'una informació puntual i fiable, s'insisteix en la urgència d'enfrontar el problema de fons: la contaminació del Llobregat i, més en concret, la vigilància dels abocaments industrials i el compliment efectiu de la legislació actualment en vigor, especialment la instal·lació i ple ús de plantes depuradores industrials. A la carta se sol·licita informació sobre les gestions que s'hagin fet per resoldre el problema de manera immediata i les activitats previstes a llarg termini. "Considerem –diu la carta– una exigència irrenunciable que les forces polítiques barcelonines estiguin puntualment informades d'aspectes de tanta transcendència per a la vida de Barcelona i el seu ample entorn metropolità."

El PSUC ha mantingut, el dia 18, contactes amb el conseller de Sanitat, doctor Ramon Espasa i amb l'alcalde de Barcelona, senyor Socias Humbert. El Comitè de Barcelona es proposa seguir aquest problema de prop i crida la població a reclamar una solució efectiva.

● **CINEMA A CAN SERRA.**– L'agrupació de Can Serra d'Hospitalet de Llobregat, ha promogut, per al dia 26 a les 6 de la tarda, la projecció, a la Casa de la Reconciliació, dels films "El oro del PC" i "Ja som legals".

● **TAULA RODONA SOBRE LA CONSTITUCIÓ.**– L'Agrupació de Porta, a Barcelona, té previst realitzar el proper dissabte a les sis de la tarda, al Col·legi SPLAI, situat al carrer Deià núm. 28, una taula rodona sobre "La Constitució". Hi intervindran els partits: Moviment Comunista de Catalunya, Lliga Comunista Revolucionària, Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE), Partit del Treball de Catalunya i Partit Socialista Unificat de Catalunya.

Reforma de la Seguretat Social

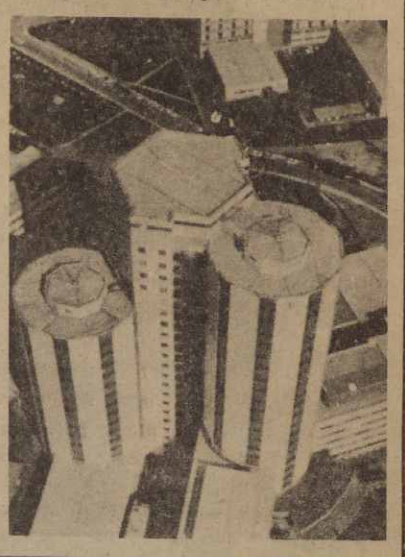
PSUC: que es compleixin els Pactes de la Moncloa

A propòsit del recent acord del Consell de Ministres que anuncia un decret-llei de reforma de la gestió institucional de la seguretat social, el Secretariat del Comitè Central del PSUC ha fet pública una declaració en la qual reclama del govern d'UCD **"el compliment estricte dels compromisos de la Moncloa i denuncia les mesures de reforma no parlamentàries, com el decret-llei que ara s'anuncia"**. El secretariat del PSUC expressa **"els criteris essencials que haurien de presidir la reforma, si veritablement es pretén aconseguir un sistema de seguretat social eficient i beneficiós per a la gran majoria de la població"**.

Aquests criteris són:

Preservar la configuració de la Seguretat Social com un fi públic de l'Estat. La importància d'aquest principi –diu la declaració– ens obliga a prendre posició enfront dels criteris d'UCD de passar a un sistema de cotitzacions complementàries que comportaria la privatització d'aspectes substancials de la seguretat social. En contrapartida, preconitzem una política de participació econòmica creixent per part de l'Estat, en descarrec de treballadors i empreses, i una ampliació de l'àmbit protector de la seguretat social de forma que cobreixi tots els treballadors i acabi amb les discriminacions dels "règims especials".

Racionalització, democratització i control de la gestió mitjançant les següents mesures: Acabar amb l'actual dispersió d'organismes de gestió de la seguretat social absorbint totes les mutualitats existents i estructurant-la en tres grans entitats gestores: de la Salut, de Serveis Socials i de Prestacions Econòmiques. Fer efectiva la presència dels treballadors als consells d'administració de les entitats gestores a través de les organitzacions sindicals. Mentre persisteixi el predomini del finançament social, tals consells d'administració hauran de comptar amb representacions majoritàries de treballadors i empresaris. La representació de l'Estat s'incrementarà en la mesura que augmenti el finançament públic de la seguretat social. Institucionalització d'una estructura autonòmica de les entitats gestores que, partint del principi de solidaritat entre els pobles d'Espanya, garanteixi la capacitat d'autogovern de les comunitats autònomes en matèria de seguretat social. Establir formes de gestió tripartida dels serveis, amb delegats de la pròpia seguretat social i representacions dels treballadors i usuaris dels respectius serveis. Creació d'una comissió parlamentària d'investigació de la seguretat social.

REFERÈNDUM NACIONAL
DIA de la CONSTITUCIÓ
6
DE DESEMBRE

Espanya decideix el seu futur

Ho anem a decidir entre tots.
Amb el nostre vot i amb el vostre vot.
Començarem aprovant la Llei
per a la Reforma Política; amb les
eleccions legislatives establirem les
bases de la democràcia i, ara, ens
anem a assegurar el futur.
Compleix amb el teu deure exercitant
el teu dret. Vota.
Ningú no ho pot fer per tu. Ningú.

EL TEU DRET ÉS VOTAR
VOTA LLIUREMENT

REFERÈNDUM NACIONAL DE LA CONSTITUCIÓ
6 DE DESEMBRE

CAMPANYA DE SUBSCRIPCIÓ

treball necessita la teva col·laboració

subscriu-te!

agenda-obsequi treball 1978-1979 per a tots els subscriptors

BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ:

treball
Òrgan central del PSUC
Vallespir, 171 Barcelona, 14

Nom i cognoms .....

Adreça .....

Desitjo subscriure'm a TREBALL per un any (Espanya: 1.250 ptes. EUROPA: 120 ff) que pagaré mitjançant:

☐ Gir postal o telegràfic a nom de TREBALL. Vallespir, 171. Barcelona-14

☐ Taló nominatiu a TREBALL

☐ Domiciliació bancària (en aquest cas empliu la part de sota i envieu-nos-la també)

Data:

Signatura:

BUTLLETÍ DE DOMICILIACIÓ BANCÀRIA:

Senyor director del Banc o Caixa: .....

Agència ..... Població .....

Senyors: els agrairé, que amb càrrec al meu compte/llibreta número ..... atenguin el rebut que anualment els presentarà TREBALL per pagar la meva subscripció a aquest periòdic.

Atentament.

Signatura:

Nom i cognoms .....

Adreça .....

Població .....

"¡Dimissió directius feixistes!" Dues pancartes que deien això esperaven en Gonzàlez —president— i l'Hortal —vice-president— a l'aeroport del Prat. Arribaren els jugadors, els periodistes. Ells dos, no. Temien l'arribada i preferiren quedar-se al Brasil, a les platges de Rio.

Directius a les platges de Rio

Una recepció no precisament entusiàstica.

Hoquei: mai no passa res

La setmana passada arribaren a Barcelona, via París i des de Buenos Aires, els expedicionaris de la selecció d'Hoquei sobre rodes que participaren al campionat del món celebrat a l'Argentina, per major glòria i honra del dictador Videla. Els màxims dirigents, Antonio Gonzàlez, president de la federació espanyola i Joaquim Hortal, vice-president, es quedaren a gaudir d'unes vacances a les platges de Rio de Janeiro, al Brasil, evitant d'aquesta manera que coincidís la seva arribada amb els qui els esperaven per demanar-los unes explicacions que deuen, no sols a l'afeccionat a aquest esport sinó a clubs, jugadors i mitjans informatius.

Per fi, diumenge, al programa "Polideportivo" de la televisió espanyola, parlà Hortal. Més que parlar, desbarrà i, com a conseqüència de les falsedats que va abocar, la premsa esportiva pren mesures i demana, al mateix temps, al Consell Superior d'Esports, en la persona d'en Benito Castejon, el seu cessament immediat. La "Unión de Periodistas Deportivos", per la seva banda, ha fet el mateix i el propi Platon, delegat a Catalunya de la CSD, parlà amb el periodista del diari "4-2-4" personalment per tal de passar informe al màxim organisme esportiu espanyol, que ha de decidir el cessament d'Antonio Gonzàlez i Joaquim Hortal, el comportament dels quals a l'Argentina fou de jutjat de guàrdia. No sols canviaren els escuts de la selecció per l'àguila amb "una, grande y libre" d'abans sinó que insinuaren fins i tot als jugadors la "necessitat" de saludar braç enlaire, a l'estil feixista. La persecució de què es féu objecte a l'esmentat periodista del diari "4-2-4" i al jugador Jordi Villacorta, habitual col·laborador de "Mundo Diario", arribà fins al punt de denunciar Riojo a les autoritats argentines com a provocador i extremista, facilitant fins i tot al diari "El Gráfico" una fotografia del periodista, de mida carnet, que conservava el president Gonzàlez d'una gestió encomanada. Gonzàlez amenaçà també Villacorta, dient que el retornaria immediatament a Espanya en cas que continués escrivint a "Mundo Diario".

Hem de fer esment que en Joaquim Hortal, advocat barcelonès, és militant de l'extrema dreta, per bé que diumenge, a televisió, ho va negar; a les eleccions del 15-J es presentà per diputat al Congrés amb el número 10 de la llista d'Alianza Nacional 18 de Julio. Antònio Gonzàlez, el president de l'espanyola, és militant de Fuerza Nueva i, al seu despatx oficial de la Federació de Patinatge, una gran senyera d'aquesta força política presideix, en comptes de l'habitual fotografia del Rei i de la bandera espanyola.

Però això, tot i que és molt, no ho és tot. Sembla que la CSD demanarà a ambdós dirigents que presentin els comptes del viatge, puix la federació argentina que organitzà el Mundial donà 500 dòlars per jugador i aquests només en reberen 200. Manquen, doncs, tres mil dòlars (unes 240 mil pessetes) que cal esbrinar si han servit per a altres coses alienes a la selecció, com els tres dies de vacances passats a "tutiplén" a Rio de Janeiro. També és molt interessant veure la llista de viatgers i comprovar qui hi va anar i qui no i quin parentiu tenen, els qui hi van anar, amb els federatius que encara es pensen que Espanya es Xauxa i que tenen les mateixes prebendes que amb el franquisme. Això sí, dissabte, tots dos eren a Madrid. Aixecant el braç a la plaça d'Orient. I ens agradaria molt saber què pensen els militants de Fuerza Nueva dels qui, com l'Hortal, reneguen ara, públicament i per televisió, de les seves creences. Seria curiós.

FRANCESC J. CASTELLANOS

allò que passa — per MORERA FALCÓ

Un tripijoc fastigós

L'amic Castellanos, en aquesta mateixa pàgina, ens explica ja prou coses dels nostres massa coneguts Gonzàlez i Hortal, com per semblar que ja està bé... I, no obstant això, penso que el tema és també prou fastigosament seductor com per insistir-hi, ja que crec que aquest cop —¡per fi!—, l'esport espanyol pot desllliurar-se d'una vegada d'aquests personatges que tant l'han malmès.

En efecte, la història de l'Antonio Gonzàlez és tot un poema dintre del tripijoc que ha estat el nostre esport i un dels exemples més representatius de les incomptables bacinades que hem hagut de suportar en nom d'un inacabable pagament de favors. I també és ben curiós contemplar el fet que l'hoquei sobre rodes espanyol, uns quants anys enrere, quan les coses al nostre esport es resolien —com totes— a cop de dit, podem acceptar que va assolir una certa dignitat i representativitat. Ben segur que per això va cridar l'atenció d'aquest gallec que ja s'havia cremat prou presidint a casa seva un club de futbol i va reclamar i obtenir misteriosament el saborós pastís que representava la presidència del patinatge espanyol. Pràcticament, de manera immediata, sabent que a Catalunya hi havia tota la força d'aquest esport, va cridar al seu costat l'advocat barceloní Hortal, de totals comunions ideològiques, per tal d'obtenir els necessaris assessoraments i lligar la cosa ben lligada.

Durant la seva primera etapa —la del dit—, ja es va veure prou clar com anaven les coses com per aconsellar a qui corresponia, quan el país assolia una certa democràcia i es produïen les corresponents eleccions a l'hoquei, que la parella no podia continuar. Només que s'hagués investigat per damunt tota la seva gestió i la manera d'aplicar els pressuposts de què gaudien crec que n'hi hauria hagut prou com per no acceptar la seva candidatura. Però se l'hi va acceptar i endemés se li va deixar preparar les eleccions a la seva manera, amb tots els manifasseigs que li permetia el fet d'ésser al poder. I així ens ha lluït el pèl...

Tot el que ha passat a Argentina aquests darrers dies ha estat ja un devessall vergonyós que clama i exigeix unes preses de posicions a tots nivells. La premsa, podria dir-se que d'una manera unànime —la cosa ha d'ésser gruixuda—, ja n'ha pres. Els jugadors també i fins i tot en Sabater, un seleccionador que formava part de l'olla, no ha pogut negar evidències ni denunciar la gestió. ¿Què cal esperar, doncs, senyor Castejon? ¿Haurem d'avergonyir-nos en aquest cas de la democràcia?

JUANITO, ENCARA

L'aldarull de l'afer Juanito semblava que havia minvat després de la comèdia protagonitzada conjuntament amb el seu club i amb la que oferiren cartes de desgreuge a l'arbitratge espanyol. Era una posició evidentment forçada per la diplomàcia madridista que podia enganyar molt pocs i molt menys els àrbitres. I el cas és que segurament Juanito tenia raó quan deia que "normalment" els jugadors espanyols diuen "fills de puta" als àrbitres, "i no passa res".

En tot cas, cal pensar que no passava. Perquè dissabte, a València, un àrbitre va expulsar un jugador valencià per dir-li "alguna cosa" a un linier. I potser d'ací endavant veurem sovint aquestes decisions que podran acabar per sanejar el llenguatge dels nostres futbolistes, per la qual cosa encara podrem donar les gràcies a Juanito.

El cas és que ara, després de la comèdia del desgreuge oficial, el mateix Madrid fot una multa a Juanito. I en aquest cas, cal aplaudir el club, encara que potser ho hagi fet massa tard.

El tripijoc no deixa de funcionar.

Els USA tindran la darrera paraula

La cruïlla de l'Iran

L'Iran ha estat sempre, per alguns observadors occidentals ignorants de la seva realitat, "el país salvaguarda de l'ordre i la pau contra les agressions soviètiques" i contra la influència creixent dels moviments progressistes de la zona. Però el moviment popular contra la dictadura del Xa ha obligat molts a replantejar-se tots els esquemes convencionals amb què havien analitzat la situació iraniana. Sobre la història i la situació a l'Iran escriuen els nostres col·laboradors ANGELINA HERRERO i ALBERT FARRÀS.

43.000 tècnics civils i militars USA: la força del Xa.

Iran era, a principi de segle, una colònia anglesa governada per la dinastia Kadjar. El primer moviment d'oposició nacionalista va ésser el Moviment de la Revolució Constitucional, dirigit contra els anglesos i la cort, que agrupava des de les capes populars fins a la burgesia nacional i fins i tot part de l'aristocràcia. D'aquest moviment naixerà el primer parlament iranià, que proclamarà la llei constitucional. Però l'imperialisme anglès, l'any 1921, posa al poder Reza Khan (pare de l'actual Xa), que governarà fins al 1945, quan és acusat pels mateixos anglesos de pro-hitlerià i substituït pel seu fill. Aquesta situació afavoreix el creixement de l'oposició democràtica, que es troba dividida en dos grans corrents, el nacionalista (Front Nacional) i el marxista (Partit Comunista o Tudeh). Quan Mosaddeq, líder de l'oposició i del Front Nacional, arriba al poder, intentarà aconseguir la nacionalització del petroli, fet que provocarà el cop de 1953 organitzat per la CIA amb l'ajuda del general Zahedi. El Xa torna al poder i s'inicia una onada repressiva que dura fins avui, i que tindrà un dels seus moments àlgids el juny de 1963, quan es reprimeix amb les armes una sublevació popular directament influenciada pels religiosos musulmans.

Després d'aquestes derrotes, els partits de l'oposició entren en un període d'estancament, especialment el Front Nacional; al voltant dels partits majoritaris de l'oposició apareixeran diferents grups que preconitzaran la lluita armada i que tindran els seus orígens tant al corrent marxista com al corrent nacionalista.

Dos elements caracteritzaran a partir d'aquest moment el panorama polític de l'oposició: per una banda, l'apropament dels dos grans corrents (marxistes i nacionalistes) i, per una altra, la influència cada cop més gran dels religiosos musulmans xiïtes a les mobilitzacions populars. És potser sorprenent el paper eminentment progressista (amb certes contradiccions) que juguen els xiïtes, però hem de considerar que tant el seu origen social (els sacerdots pertanyen a les classes socials més pobres de l'Iran) com l'origen de la secta (contra la dominació àrab del segle XIII) són propensos a certes actituds populars i nacionalistes que s'enfronten directament amb l'imperialisme USA i el govern titella del Xa.

LA DOMINACIÓ NORDAMERICANA

Després de 1953 i sota la presidència d'Eisenhower, comença la penetració USA a l'Iran, amb la concessió de préstecs de baix interès que seran utilitzats per comprar armament nordamericà. Aquestes primeres remeses de material bèl·lic, que arribaran fins als 600 milions de dòlars entre 1953 i 1963, es justifiquen per una possible invasió comunista. Però la qualitat, més aviat dolenta, de l'armament fa pensar que només pot ésser utilitzat com un instrument de repressió a l'interior del país.

Les remeses de material bèl·lic augmenten en quantitat i, això és més important, en qualitat. L'arribada de material tècnicament avançat provoca la utilització d'assessors nordamericans com a instructors de l'exèrcit iranià. Els esdeveniments posteriors (guerra indo-pakistanesa, venda d'armament rus a l'Iraq, conflicte del Iemen, retirada de les forces britàniques del golf Pèrsic i l'aparició d'un brot guerriller marxista al sultanat d'Oman) reforçaran aquesta política, que quedarà definida amb la famosa "Doctrina Nixon". Aquesta doctrina consisteix a equipar l'exèrcit iranià de forma que sigui capaç de defensar-se per si mateix d'una possible agressió comunista i portarà a un canvi qualitatiu en les relacions dels dos països.

Els nous acords econòmics entre Iran i els USA obliguen el Xa a pagar al comptat (amb els beneficis de la venda del petroli) les remeses d'armament. Amb això, els USA recuperen els diners que havien utilitzat per comprar petroli i els reinverteixen a la pròpia indústria militar.

Per l'Iran, tota aquesta política significa reinvertir els beneficis del petroli en la modernització del seu exèrcit, el pressupost del qual representa, el 1978, el 25 per cent del Producte Nacional Brut, contra el 2 per cent de 1953. La riquesa del petroli no serà utilitzada, doncs, per augmentar el nivell de vida de la població iraniana. Anirà tan sols a la fortuna personal de la família del Xa i de certs sectors molt lligats a ella. Es crearà una nova classe dirigent que es mantindrà al poder amb el suport de l'exèrcit i dels assessors nordamericans.

Els experts militars són, en aquest moment, insubstituïbles per al funcionament de l'exèrcit iranià, i es calcula que passaran encara uns deu anys abans que els iranians puguin ser autosuficients en el maneig del nou material de guerra nordamericà.

Tot això implica la dependència econòmica, estratègica i tecnològica de l'Iran respecte als USA, i això provoca una definició antiimperialista dels moviments d'oposició al Xa que, contradictòriament, es veuen obligats, molt a contracor, a comptar amb l'assentiment tàcit dels USA per a qualsevol sortida democràtica a la crisi iraniana.

PERSPECTIVES

L'actual situació de l'Iran sembla que té dues possibles alternatives. La primera és que el govern militar, amb el suport dels USA i possiblement d'altres països occidentals, utilitzi la força del seu exèrcit per liquidar físicament els partits de l'oposició: detencions massives, militarització dels principals sectors de l'economia (petroli), afusellaments, etcètera, cosa que permetria planejar a més llarg termini una sortida pseudo-democràtica dirigida pels USA. Però, al mateix temps, podria portar a l'inici d'una guerra civil, tenint en compte que certs sectors de l'exèrcit ajudarien l'oposició. El problema és ara saber la importància real d'aquests sectors i la capacitat de mobilització del poble iranià.

La segona alternativa és l'arribada al poder del Front Nacional (de tendències socialdemòcrates), sota un règim monàrquic constitucional o sota una democràcia de tipus republicà que portaria en si mateixa l'expulsió del Xa; tot dependria de la correlació de forces en aquell moment. Però, per aconseguir-ho, el Front Nacional ha d'oferir unes seguretats als USA que consistirien a continuar a l'òrbita imperialista nordamericana i a aconseguir un suport majoritari de la població al govern que li permeti aïllar els sectors més radicalitzats de l'oposició marxista i nacionalista.

Mota Pinto forma govern

Portugal: ¿què farà el PSP?

De verdader daltabaix es pot qualificar el resultat electoral obtingut pel Partit Socialista portuguès a les eleccions parcials d'Èvora, localitat de la zona d'Alentejo, particularment afectada pels problemes agraris i, sobretot, per la involució seguida en el camp de la reforma agrària. Les conquestes del 25 d'abril, que en aquella regió van significar una transformació radical de l'estructura del camp, són quasi un record, després de les mesures preses pels darrers governs.

Ara, a les eleccions municipals, els resultats han estat alliçonadors, encara que sempre s'ha d'avaluar amb relativitat tota elecció parcial, mediatitzada per factors particulars difícilment repetibles a nivell nacional. Els comunistes han obtingut majoria absoluta, passant de tres regidors a quatre, mentre que els socialistes, de tres, n'han perdut dos, i els socialdemòcrates de Sa Carneiro, n'han guanyat un, amb la qual cosa compten amb dos regidors. El desplaçament de vots ha estat molt clar: el Partit Socialista, que el 1974 i el 1975 tenia un formidable capital electoral, l'ha anat perdent per les successives dimissions i pèrdues de militants tant per la dreta com per l'esquerra. En aquest cas, una part dels vots ha anat al Partit Comunista i l'altra ha anat al PSD.

Tot això podria ser un fet aïllat, que els socialistes podrien explicar en funció de les peculiaritats d'Èvora i l'Alentejo (zona pobra, rural, de forta implantació comunista), però es dóna el cas que a les eleccions de Mirandela, que està al nord del país i és, sociològicament, el contrari d'Èvora, fa unes setmanes el PS va perdre també en benefici del PC i del PSD.

És des d'aquest punt de vista que s'ha d'entendre el nomenament del nou govern. Ve d'una crisi política de llarga durada, provocada a un primer nivell per la sortida dels democristians del CDS del govern —en el qual participaven amb el PS—, però que ve de més lluny, de l'estratègia socialista de govern en solitari, de monopoli de la gestió dels afers del país, que ha dut el país a una situació difícil. Després del fracàs de l'intent de govern de Nobre da Costa, on es va veure que el país assistia a una lluita entre el presidencialisme d'Eanes i la voluntat dels partits polítics de fer jugar tot el seu pes, ara s'arriba a l'experiència del govern Mota Pinto.

Mota Pinto ha format un govern amb el suport i la confiança del president Eanes, i ho ha fet amb la tranquil·litat que li donen els resultats de les eleccions parcials, ja que el PS, principal interlocutor segons la composició del Parlament, va perdent espai polític cada dia que passa. Per exemple, el vot de confiança al Parlament, que va motivar el fracàs del govern de Nobre da Costa, depèn de l'actitud dels partits. És evident que el PC proposa eleccions anticipades, per proposar al veredicte popular l'actual correlació de forces, i des d'un nou Parlament proposar una nova política. El PSD també vol eleccions, encara que ho digui menys clarament, perquè creu que pot guanyar encara més vots a la dreta socialista. Però el PS, ¿què farà? Ara està pagant la seva intransigència passada i, a més, no l'interessa anar a noves eleccions, que confirmarien el seu daltabaix (que podria anar fins al 8 o 10 per cent de vots menys). Vol mantenir la ficció de l'actual cambra de diputats. Però la realitat és tossuda. I el nou govern de "tècnics" (lligats al Banc Mundial, al grup Champalimaud, amb algun personatge que pertanyia a l'administració de l'antic règim, amb un militar tan dretà com Loureiro Dos Santos), si passa el vot de confiança, ho farà per l'abstenció del PS.

La situació a Portugal esdevé, cada dia que passa, més preocupant per als qui, des de dins i des de fora del país, vam rebre amb alegria esperançada la revolució dels clavells i hem assistit després a un procés de replegament. La responsabilitat del Partit Socialista en aquest replegament és evident. Ara, els socialistes hauran de reflexionar sobre els resultats electorals.

Mèxic, Perú, Argentina

Els reis, a Amèrica

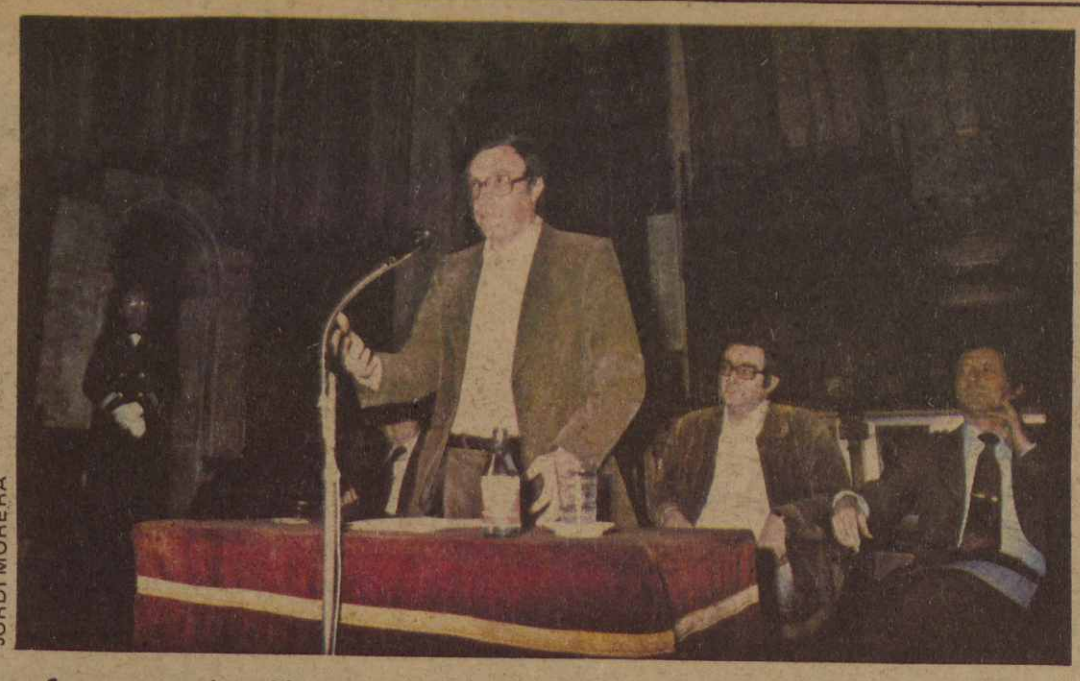
A l'hora de cloure aquest número, acabava de començar el viatge dels Reis per terres d'Amèrica. No és el primer viatge que hi fan, encara que aquesta vegada recorren països diferents. És aviat per fer-ne una avaluació, que caldrà analitzar quan s'hagi acabat, a la llum dels resultats i dels comunicats que s'emetin. Però és evident que s'hi pot veure un intent de reforçar una política exterior especialment preocupada per llatinoamèrica, on Espanya jugui un paper de nou tipus, amb perspectives més ambicioses que les del passat, deixant de banda (de passada) la retòrica de l'època del franquisme.

Hi ha el problema d'Argentina, i dels criteris amb els quals s'han d'enfrontar les relacions exteriors amb països on es violen els drets humans. Esperem els resultats per fer-ne una avaluació dins la perspectiva més ampla del viatge americà del cap de l'Estat.

Viatger.

Agafo Jordi Solé Tura quan surt de dinar al "Xino", del barceloní carrer de la Ciutat. Jo acabo de fer-ho a la taverna que freqüentem els redactors de TREBALL. Quan engego el magnetòfon, la fària que he encès a les postres encara va per la meitat. El moment és intranscendent. Però cal que parlem de la Constitució. I de l'Estatut. Sobre la Constitució ja s'han dit les frases més solemnes. No voldríem insistir-hi. Tampoc no es tractaria d'escatir els "chinchón" que Solé Tura i Pérez Llorca s'han pres junts. Busquem el dolç terme mig i llancem la primera pregunta.

JORDI MORERA

JORDI MORERA

"L'autonomia no serà més cara"

La Constitució, la força de l'esquerra

Solé Tura: "De consens de cafè, no res"

—S'ha comentat que no hi ha hagut transparència en el procés constitucional, que ha estat un consens de cafè o de sopar de cinc forquilles.

—Això no és cert —respon Solé Tura. **El 80 per cent del consens es fa fer a la ponència, on es van assentar les bases de les solucions dels grans problemes. Després van venir qüestions que la ponència no havia pogut resoldre i aquí teníem dues alternatives: barallar-nos en públic o intentar arribar a fórmules d'acord on hi fóssim tots. Tampoc no volíem arribar a unes votacions on quedéssim en minoria, és a dir que UCD se n'anés cap a Aliança Popular. Volíem màxim acord, i si algú n'havia de quedar marginat que fos Aliança Popular i no l'esquerra. Sempre vàrem intentar que Aliança Popular participés i s'incorporés a les discussions, però ella mateixa se'n va marginar en veure que els seus punts de vista no reeixien. Això ens va portar a un procés en què Aliança Popular va quedar despenjada.**

JORDI MORERA

—Es pot dir que la Constitució ha trencat Aliança Popular.

—No únicament la Constitució, és tot el procés polític. Aliança Popular només es podia mantenir si el país es dividia en dos blocs o si UCD es trencava internament.

HA FALTAT CAPACITAT PER INFORMAR

—També es comenta que l'esquerra no ha pressionat prou des de fora durant el procés constitucional.

—Això es diu, però penso que no és totalment cert. Crec que sí que ha faltat capacitat per informar per part dels partits d'esquerra, per assenyalar en cada moment quins eren els problemes. Potser en aquest sentit no hem estat suficientment àgils. Quant a la pressió, ens hem d'entendre. Que els patrons pressionessin la UCD i els representants dels col·legis catòlics enviessin telegrames és molt natural. Durant una llarga fase, i encara ara, la relació entre els partits com UCD i el seu electorat és molt laxa. Quan aquest electorat necessita dir alguna cosa no sap ben bé qui el representa i actua com a grup de pressió. L'esquerra té una representació social molt clara. No necessitem que ens pressionin constantment per dir-nos què hem de defensar, ja ho sabem. El problema és si hem sabut fer jugar tota la nostra força. Jo crec que sí. Tenim l'exemple dels comunistes. Amb vint diputats només, ens haguessin pogut escombrar, deixar-nos marginats o en minoria sistemàtica, i no ha estat així. Un percentatge altíssim de les coses que dèiem que haurien d'estar a la Constitució hi són. Hem tingut una força enorme, pel tipus de política que hem fet i perquè es coneixia aquesta força. La pressió més forta de l'esquerra, durant aquest procés, van ser les eleccions sindicals. Per tothom va quedar clar la força dels sindicats i les vinculacions entre les nostres opcions polítiques i el sindicalisme hegemònic.

—Una de les portes que obre la Constitució és l'Estatut per a Catalunya. Estatut que ha presentat alguns problemes en la redacció del seu avantprojecte. Si et sembla, podem passar a comentar quins són aquests problemes. Començaríem pel de la llengua. Alguns plantegen que el català ha de tenir el mateix tractament a Catalunya que té el castellà a nivell d'Estat.

—Sí, és una manera de dir que a Catalunya el coneixement del català ha de ser obligatori. Nosaltres creiem que cal assegurar les condicions perquè tots els qui viuen i treballen a Catalunya puguin conèixer el català, però exigir d'antuvi que el sàpiguen és pura utopia.

CIRCUMSCRIPCIÓ ÚNICA, LA MILLOR

—Un altre punt, segurament el més conflictiu, fa referència a les circumscripcions electorals.

—Jo penso que és un punt artificialment conflictiu. Si diem que volem sufragi universal, igual, lliure, secret i sistema proporcional, si som conseqüents i tenim la idea clara que Catalunya és una comunitat nacional, el sistema electoral idoni seria que Catalunya fos una sola circumscripció. D'aquesta manera desapareixeria tot predomini barceloní, tots els vots valdrien igual, cada partit miraria de fer sortir candidats de totes les comarques i desapareixeria l'enfrontament. Però se'ns proposa tot el contrari, que compartimentem la vida catalana en comarques, i se'ns diu que aquesta és la forma de pal·liar les desigualtats existents. Aquesta és una falsa presentació del problema. És cert que hi ha desigualtat, que Catalunya és un monstre on el 75 per cent dels recursos humans i econòmics són a Barcelona i els seus voltants mentre la resta es troba en procés de despoblament. Però aquest és el resultat d'una determinada política a l'hora de dirigir la vida i l'economia d'aquest país, és el resultat de la dreta, part de la qual reclama ara l'atenció envers les comarques. Nosaltres pensem que la defensa de les comarques passa per fer un altre tipus de política, per reforçar la Generalitat, per donar poder als municipis, per comarcalitzar i descentralitzar, per planificar de forma diferent a com s'ha fet fins ara.

Fer les eleccions per comarques més aviat crearia problemes nous. En primer lloc, faria que el sistema no fos proporcional. El 60 per cent o més de les comarques que va fer la Generalitat tindrien un diputat: vol dir que hi hauria sistema majoritari. Un altre percentatge important en tindria dos o tres. Amb els mateixos vots del 15 de juny ens trobaríem amb una composició a favor de la dreta. S'esdevindria que un vot del Vallès Occidental, per exemple, valdria cent vegades menys que un vot del Pallars.

D'altra banda, s'ha fet molta demagògia, com si no acceptar la jurisdicció comarcal volgués dir estar contra les comarques, i penso que és del tot contrari. L'única possibilitat de fer una política que afavoreixi les comarques és que hi hagi una majoria democràtica clara, i per a això cal un sistema proporcional que la jurisdicció comarcal no assegura. Per nosaltres, el millor sistema seria la circumscripció única. Si això no és possible, la que té menys defectes és la "provincial".

—Finalment, tenim l'aspecte de les finances, on sembla que tampoc no hi va haver acord absolut.

L'AUTONOMIA NO SERÀ MÉS CARA

—Perquè la Generalitat pugui funcionar necessitarem a la ratlla de 300 mil milions de pessetes. La pregunta és com obtenir-los. Un sistema seria que Catalunya recaptés tots els impostos i una part n'anés a parar a l'Estat i l'altra es quedés aquí. Un altre sistema, el que s'ha adoptat a l'avantprojecte, consisteix a quedar-se uns determinats impostos al 100 per cent (impostos poc importants, que tots plegats pugen uns 30 mil milions de pessetes) i tenir una participació en la resta d'impostos d'acord amb uns mòduls en funció de la població i la recaptació. Això significa una nova redistribució dels impostos, no pas crear-ne de nous. En principi, no és veritat que l'autonomia serà més cara. Seria més cara si féssim ús de dues facultats que tenim: fer impostos nosaltres o imposar recàrrecs. Són unes facultats que ens hem reservat perquè la Constitució ho permet, però, en principi, ningú no demana que s'utilitzin.

JOAN SANJUAN

Deseo suscribirme a Mundo Obrero por un período de: ☐ 3 meses, ☐ 6 meses y ☐ 1 año.
(ponga una X en lo que desee).

La suscripción pueden hacerla por teléfono llamando al 232 77 54, o por el presente boletín enviándole a C/ Libertad, 20 - 1.°. Madrid - 4.

Nombre y apellidos .....

Calle ..... **Piso** ..... **Teléfono** .....

Localidad ..... **Provincia** .....

País .....

Forma de pago

Desde España
- ☐ Cheque a nombre de Mundo Obrero
- ☐ Giro postal indicando al dorso nombre y dirección completa
- ☐ Metálico en nuestras oficinas
- ☐ Transferencia o giro postal al Banco Central, Agencia Urbana n.° 1, C/ Alcalá, 96. Madrid. CC n.° 7585/40. A nombre de Mundo Obrero. Indicando nombre y dirección completa.

Desde el extranjero
- ☐ Cheque a nombre de Mundo Obrero.
- ☐ Giro postal internacional indicando nombre y dirección completa
- ☐ Transferencia o giro postal al Banco Central, Agencia Urbana n.° 1, C/ Alcalá, 96. Madrid. CC n.° 7585/40. A nombre de Mundo Obrero. Indicando nombre y dirección completa.